

2. 1/ 1984/85

= 2. 1-4; April.

Per 1303/1984/85

10015584

GORISKA KNJIZNICA

COBISS •

B 1303

P 1303 / 1984185

J 7 15.584 / 1984

POZDRAVLJENI!

"Ekspresnemu prihodu prve konference gre zahvala, da smo naposled spet tu in se je naše pletno (in še v jesen krepko zavlečeno) počitnikovanje bolj ali manj uspešno končalo.

Ko nam je šolska klima z vsemi vetrovnimi in deževnimi dnevi (priznajmo, da je bilo tudi že nekaj sonca) že do-
dobra zlezlo pod kožo, smo se torej spet nekoliko razmi-
gali in napisali nekaj o tem in o onem.

Najprej smo se nekoliko ozrli okoli sebe in zapisali par aktualnih za tiste, ki so še vedno na Havajih in so tako upravičeno spregledali delovanje likovnega krožka, predavanja v okviru marksističnega krožka ali pa preslišali stari živ-žav v graderobah, tokrat na nov način,...

Priznajmo; čeprav nismo bili vsi ravno na Havajih, so spomini na počitnice... lepi. Že zato, ker so to res že spomini in nam ob njih ni treba skoraj nič (ali pa skrajno minimalno) migati. Le udobno se namestiš (izbira med posteljo in foteljem prosta) in že gre vse kot po maslu. Njim (foteljem in lastnikom) gre zasluga, če je v naši naslednji rubriki "DIH POLETJA" zbrano bere malo tistega, kar bi lahko bilo... (Da ste sami krivi, že tako ali tako veste.)

Že po tradiciji je zadnjih nekaj strani rezerviranih za literarna razmišljanja, pesmi in sploh vse osebne pogruntavščine.

Pr eden obsajate, še nekaj v premislek: "Ste PRESRAMEŽLJIVI ALI SAMO PRELENI?" to je sedaj vprašanje.

(In še nehudoben nasvet: Poiščite odgovor čimprej in se vsaj z njim oglasite v naslednjem Izviru!)

Uredniški odbor

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE V OBČINI AJDOVŠČINA ALI BITI TIH IN PONIŽEN NI PRAVI NAČIN

Četrto leto teče od uvedbe UI. Če smo prva leta na njegove negotove korake gledali s prizanesljivostjo, se vedno bolj sprašujemo, kaj nam je prinesla reforma šolstva. Želeli smo spremeniti mrežo šol, kar je sprožilo vrsto različnih, celo nasprotujočih si interesov. Usklajevanje v naši regiji se ni končalo vse do danes. Prvi uspeh v naši občini je pomenila pridobitev družboslovne smeri. Že naslednje leto pa je PIS za družboslovje zaradi premajhnega števila učencev sklenil, da vpisa v Ajdovščini ne bo več. Letos je na šoli petnajst oddelkov - dva sta družboslovna. Naslednje leto bo družboslovcev le še en razred, naslednje ..Vpis v gradbeno usmeritev je vse manjši. Nova šola se prazni, učitelji iščejo zaposlitve drugod. Starši so seveda nezadovoljni, učenci tudi. Ker je v širši družbeno politični skupnosti opazna vedno slabša kadrovska sestava, je občinski koordinacijski odbor za SUI imenoval posebno delovno skupino. Ta je pripravila analizo stanja v občini. "Osnovno šolo je letos v ajdovski občini zaključilo 311 učencev. Le 25 učencev ima možnost z ozirom na njihove želje nadaljevati šolanje v domačem kraju (gradbena usmeritev). To predstavlja le 8,03% šolske populacije. (Tolmin 32,5%, Nova Gorica 69,95% - podatki ob predhodnem vpisu). Če pogledamo strukturo teh 25 učencev, ugotovimo, da so to učenci s povprečnim in podpovprečnim učnim uspehom, torej učenci, ki se vpisujejo v SKR program ali SR program - smer gradbinec. Le 2 učenca sta izkazala željo za štiri letni program - gradbeni tehnik. Od 311 učencev bosta letos torej le dva učenca na V. stopnji zahtevnosti v domačem kraju. Le ta dva imata tudi praktične možnosti nadaljevati šolanje na višji ali visoki šoli. To predstavlja le 0,64% populacije!" Akcija za pridobitev novih smeri teče dalje. In življenje na šoli?

Eden izmed problemov naše OO ZSMS je neaktivnost članov oziroma aktivnost peščice. Vprašanje je seveda, kaj lahko članom ponudimo, kje so lahko aktivni. Pa spet, kaj storijo sami, kje so njihove pobude, predlogi? Kaj storiti, ko predstavnik razreda na sestanku predsedstva OO ZSMS na vprašanje, kaj zanima njegov razred, le zmiguje z glavo in zardeva? Sprašujemo se, komu pripravljamo proslavo, kdo bo bral Izvir?... "Prav gotovo pa moramo nastopiti proti nazadovanju in osiromašenju tistih vsebin, ki jih je prinašalo kakovostno srednje šolstvo v prejšnjih letih družbeno-politični skupnosti kot celoti... Bivša srednja šola (ekonomska in nato gimnazija) je prinašala kulturno vrenje, bogatila življenje in dala ogromno število kadrov."

Analiza stanja v občini je bila tudi osnova za razgovor delegacije OK SZDL s predsednikom skupščine izobraževalne skupnosti SRS. Poudarili so veliko odgovornost, ki jim jo nalagajo starši in delavci v združenem delu, ko zahtevajo učinkovito akcijo. "Očitki ter vedno številnejša vprašanja na to temo so upravičena: Koordinacijski odbor je razvoj dogodkov le spremljal, spreminjati toka pa ni mogel. Bilo je to brezplodno početje brez pravega upanja na uspeh. Zato smo se v naši družbenopolitični skupnosti odločili, da bomo nastopili še bolj odločno in prodorno. Le v tem vidimo možnost za uspeh. To povemo javno in glasno, ker biti tih in ponižen ni pravi način. Povedati jasno in glasno pomeni biti odločen, da se zadeve uredijo danes in tukaj, ne pa z leporečjem čez kdove koliko časa, ko bo kadrovska, intelektualna in kulturna erozija razjedla našo občino in ko bomo nasedli na čeri splošne zaostalosti. Stvari želimo in moramo urediti."

Sogovorniki so se strinjali, da je stanje v občini nevzdržno.

Koordinacijski odbor pri OK SZDL Ajdovščina ugotavlja, da vpis v ajdovski občini le delno ustreza potrebam gospodarskega in kulturnega razvoja občine. Zato se zavzemamo:

- da bi se skupno število vpisanih učencev na SGŠ Veno Bilon približalo generacijskemu prilivu učencev ajdovske občine;

- da bi se med vpisanimi učenci povečalo število domačih učencev;
- da bi bili vpisani učenci bolj enakomerno porazdeljeni po zahtevnostnih stopnjah izobraževanja.

Zato koordinacijski odbor predlaga:

- a) da bi v ajdovski občini pridobili možnost izobraževanja v naravoslovno-matematični usmeritvi. Pri SGŠ Venó Pilon bi vsako šolsko leto predvidoma izobraževali en oddelek. Od začetka usmerjenega izobraževanja narašča vpis v program naravoslovno-matematična tehnologija in je v šolskem letu 1984/85 dosegel število 19. Interes je precej večji kot vpis, ker je možno šolanje le izven naše domače občine, kar predstavlja veliko finančno obremenitev staršev. Interes za VIP naravoslovno-matematična tehnologija predvsem narašča zaradi možnosti vključevanja v proizvodne izobraževalne smeri na visokih in višjih šolah po končani srednji šoli. S pridobitvijo tega izobraževanja bi obogatili kadrovsko strukturo v združenem delu in v občini sami. Interes torej narašča pri starših, učencih in v združenem delu, kjer se izraža predvsem v stališču, da želijo delovne organizacije okrepiti kadrovsko strukturo s strokovno usposobljenimi kadri in tako uvajati v delovni proces kadrovsko kvaliteto.
- b) da bi pridobili izobraževanje v družboslovni usmeritvi - en oddelek v šolskem letu:
Izrazit je tudi interes učencev za družboslovno usmeritev, ki je sicer v treh preteklih letih nihal od 17 - 35 učencev. To nihanje pripisujemo predvsem dejstvu, da je bilo tovrstno izobraževanje v ajdovski občini negotovo. Ta negotovost je starše in učence spravljala ob živce, zato se je marsikdo pravčasno vpisal drugam.
- c) da bi pridobili izobraževanje za VIP kovinarstvo in strojništvo - IV. stopnja zahtevnosti.
V zadnji letih se povečuje interes mladih za šolanje v izobraževalnem programu kovinarstva in strojništva. Tako je vpis za šolsko leto:

1981/82 - 56 učencev
1982/83 - 61 učencev
1983/84 - 41 učencev
1984/85 - 52 učencev

V VIP kovinarstvo in strojništvo je vpis v naši občini največji predvsem za stopnjo zahtevnosti IV, število učencev pa se povečuje predvsem zaradi večje možnosti pridobitve kadrovskih štipendij in s tem zaposlitve.

Predstavniki skupščine izobraževalne skupnosti Slovenije so obljubili, da bodo v okviru njihove strokovne službe proučili zahteve. Dokončne odločitve še ni.

TO SE GOVORI MED LJUDMI

Z upadanjem zanimanja za vpis na našo srednjo šolo se umiranje širi tudi na hodnike in sobe našega doma učencev. Namesto problema, kam dati vse ukaželjne duše, je danes pred nami vprašanje, koga povesti po vseh lepih kotičkih ajdovske šole in doma učencev.

Predstavniki doma in šole so svojo iznajdljivost ob reševanju problema že pokazali s ponujanjem turističnih uslug v poletnem času, del prostora pa so odstopili g. jencem VVZ Janko-Premrl-Vojko. Njegovemu veličanstvu denarju ali finančnim težavam je zadovoljeno. Vendar volk ni sit in koza ni cela. Kdo je volk in kdo koza, se danes niti ne ve, saj bi se vlogi ob praznem domu kaj hitro spremenili.

OGLAS: Iščemo odgovor na vprašanje: "Zakaj so nekateri učenci nezainteresirani in nezadovoljni."

Odgovor je verjetno nekje vmes med hora legalisom domskega življenja in željo po neodvisnem življenju. Za enkrat se neutesnjeno počutijo le prvošolci. Za vso njihovo žalost je kriva ta siva in pusta Ajdovščina. Stari "borci" pa bi v veliki meri najrajši zapustili "bojišče".

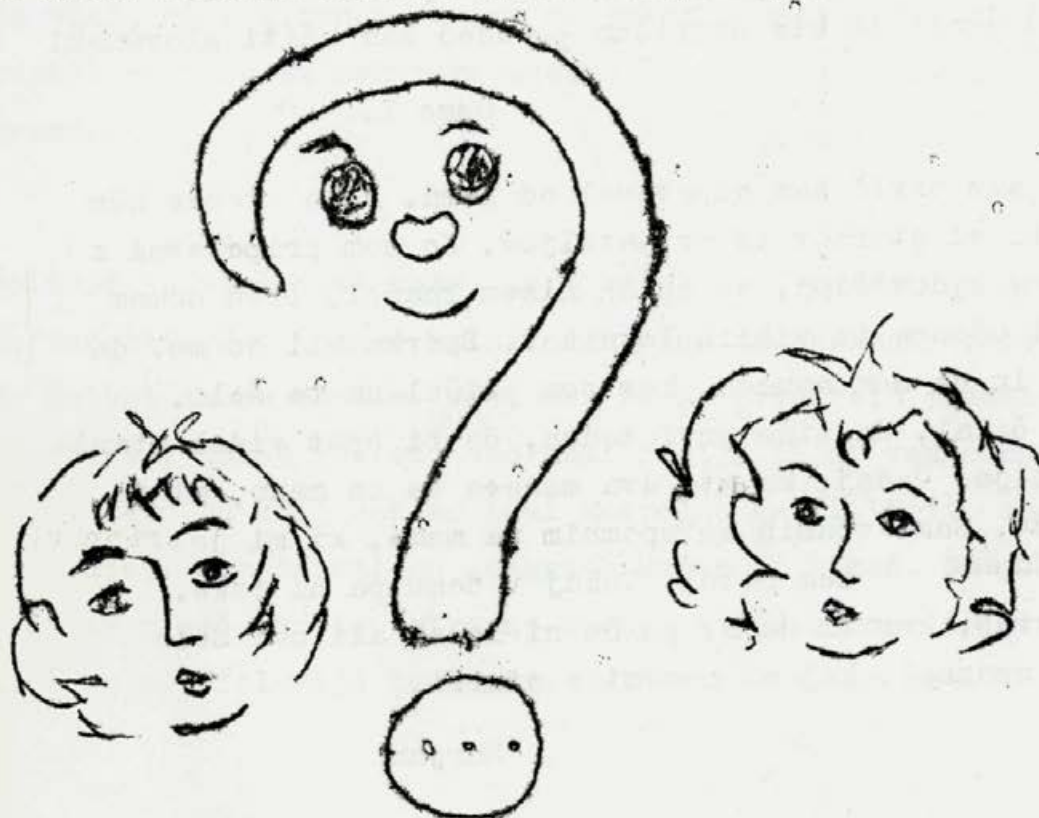
Zakaj? Zaupam vam - nič ne pride samo po sebi in stegovati ga je najlažje... Odgovor bomo poskušali najti na okrogli mizi, ki jo bo v kratkem organizirala komisija za IPD.

Prvo poglavje je končano. Se nadaljuje... če se bo...

TELEPRINTER O NAŠIH PRVOŠOLCIH

- Ste se že ob informativnem dnevu v osnovni šoli odločili za ogled naše šole?
- Ja, seveda.
- In je zdaj tako, kot ste si predstavljali? Ste že kaj razočarani - nad poukom, učitelji, vzgojitelji...?
- Ma, ne... niti ne. Za zdaj kar gre. Z učitelji smo zadovoljni, z vzgojitelji... tako, tako... kot kdo... Z nekaterimi bolj, z drugimi manj... Nekateri nam puščajo več svobode, drugi manj...
- Morda veste kdo je Venč Pilon?
- Ne, še nikoli nisem slišal zanj...
- ... Slišal sem že, ampak kdo je... ne, tega pa res ne vem... Od kje naj pa vem? Saj mi ni nihče povedal... (in naposled, dokaj ponosno) Ja, SLIKAR!
- Veste, da imamo na šoli OO ZSMS? Da je njeno delovanje razdeljeno na več komisij?
- ... Ph? Se nikoli nisem slišal... Morda,... Hmm, Ne jaz ne vem zanjo...
- Sploh veste, da ste mladinci?
- Jaaa... Ma, tudi če ne... Mladinci?? Ha...?
- In kako je z delegatom? Sploh imate delegata, ki naj bi hodil na mladinske ure? Vam kaj poroča?
- Ja, ko je potreben kakšen seznam... Sicer pa - kdo ga sploh posluša. Hahahaha...
- Bi mi povedali, kaj delate pri vaših razrednih urah?
- Ma... "tršica pogleda ocene, ... kakšne kritike..."
- In mladinske ure? (Btem vse tiho je bilo)
- Sploh veste, kaj so mladinske ure?
- (po daljšem premoru).. ne.. Mladinske ure?.. Ne, res ne vem...
- Organizirane naj bi bile okrog razrednih ur, pogovarjali pa naj bi se o...
- A... ja, ja.. Saj smo se nekaj pogovarjali.
- O temah in to ... Je to to?

- Ja, ja "To je to" In ste predlagali kakšno temo?
- O, kako da ne!.... O športu, računalnikih...
- Pa ste se sami javljali za pripravo teh tem?
- A.. me ne, T'ršica je šla kar po redovalnici.
- Tako? Za konec bi rada slišala, kakšna se vam zdi Ajdovščina? Vam kaj ni všeč,...
- Ma ... meni ni preveč všeč... tako, zdi se mi preveč... "zabačena." Saj nimaš nikamor iti...
- Kaj bi pa želeli?
- Ja... kakšen disco, plesi... kaj jaz vem...
- Ko smo že pri plesih, boste prišli, ko bodo šolski?
- Ma, ja!... Pa še ne vem. Bomo videli...
- Toliko je torej povedal teleprinter. Kaj naj si pa sami pri tem mislimo? Naj njihovo "nevednost" vzamemo v nemar, ker so pač prvošolci? Ali pa naj si vseeno dovolimo vprašanje: Kakšni bodo mladinci, ki o svojem mladinstvu še prav ničesar ne vedo?
- Če gramo še malo naprej: Sploh želijo kaj vedeti?

PRVOŠOLCI O SEBI

V srednji šoli je vse drugače kot v osnovni. Na tej šoli, ki je skoraj nova, je večja disciplina. Pri urah moramo biti zelo tiho, kajti zgori se, da pade tudi kakšna neopravičena ura. Tudi pri telovadbi je velika razlika: v osnovni smo telovadili zunaj, na tej šoli pa v novi telovadnici.

Bogdan

Po završetku osnovne šole nisam znao u koju školu da se upišem. Hteo sam se prijaviti u školu u Bosanskoj Gradiški, ali mi otac nije dao. Iznenada mi je strio, koji radi u Novoj Gorici, javio da mogu da se upišem na SGŠ u Ajdovščini. Odlučio sam da se upišem za zidara.

Kada sam došao u Ajdovščinu video sam da je to lep grad. U dačkom domu mi je bilo neobično dok nisam našao svog prijatelja Osmana. Bio sam sretan da smo zajedno u sobi. Prvi dan u školi je bio neobičan - počeo sam učiti slovenski jezik.

Osmo L.

31.8.1984 sem prvič sam odpotoval od doma. Zelo težko sem se poslovil od staršev in prijateljev. Ko sem pripotoval z avtobusom v Ajdovščino, se sploh nisem znašel. Pred domom sem srečal učence iz višjih letnikov. Zafrkavali so me, da sem fazan in da sem neumen, ker sem prišel na to šolo. Komaj sem čakal, da mine prvi teden, da bi spet videl starše in prijatelje. Sedaj, ko sta dva meseca že za mano, mi je veliko laže. Samo včasih se spomnim na mamo, ki mi je pripravila jedi, kakršne sem hotel. Tukaj v domu pa ni tako. Pojesti moraš, kar ti dajo, pa če si lačen ali ne. Sele sedaj sem spoznal, kaj mi pomenijo starši.

Marjan

Na začetku je bilo malo hudo, vendar človek se navadi. Spoznaš nove prijatelje, nove učilnice in prejšnja trema po nekaj dnevih izgine. Vendar ne povsem. V novi šoli je veliko sprememb. Malica se deli drugače, predmeti so se spremenili, ur imamo več. Navad ti se moraš na zvonec in zvočnike. Omeniti moram tudi učitelje. V osnovni šoli so bili do odličnih popustljivi, do slabših pa nikakor ne. Na tej šoli je drugače. Tudi kriterij se razlikuje. Nekateri so bolj strogi, drugi manj.

Robert K.

Šola mi je zelo všeč. Opremljena je zelo dobro in estetsko. Je na zelo mirnem kraju. Tovariši in tovarišice so prijazni, seveda če smo pridni. Glede malice nimamo nič proti, pripravljajo jo po naših zahtevah in cena je primerna. Ni mi pa všeč, da v glavnem odmoru ne smemo v mesto, da bi si kupili malico. Za nekatere učence jo je v šoli vseeno premalo.

Bogomir

Šola mi je všeč tudi zato, ker ima dosti športnih in drugih dejavnosti. Jaz sem se vpisal v krožek za namizni tenis. Na žalost pa ne hodim več, ker se je prijavilo premalo učencev. V našem razredu smo sami fantje in si vedno naga- jamo. Zato pa kdaj dobimo tudi ustrezne kazni. Moti, me, ker ocenjujejo domače naloge takrat, kadar jo nimaš. Če je večkrat nimaš, dobiš ustrezno oceno. Najraje imam telovačbo, muči pa me biologija in kemija. Sicer pa še kar gre.

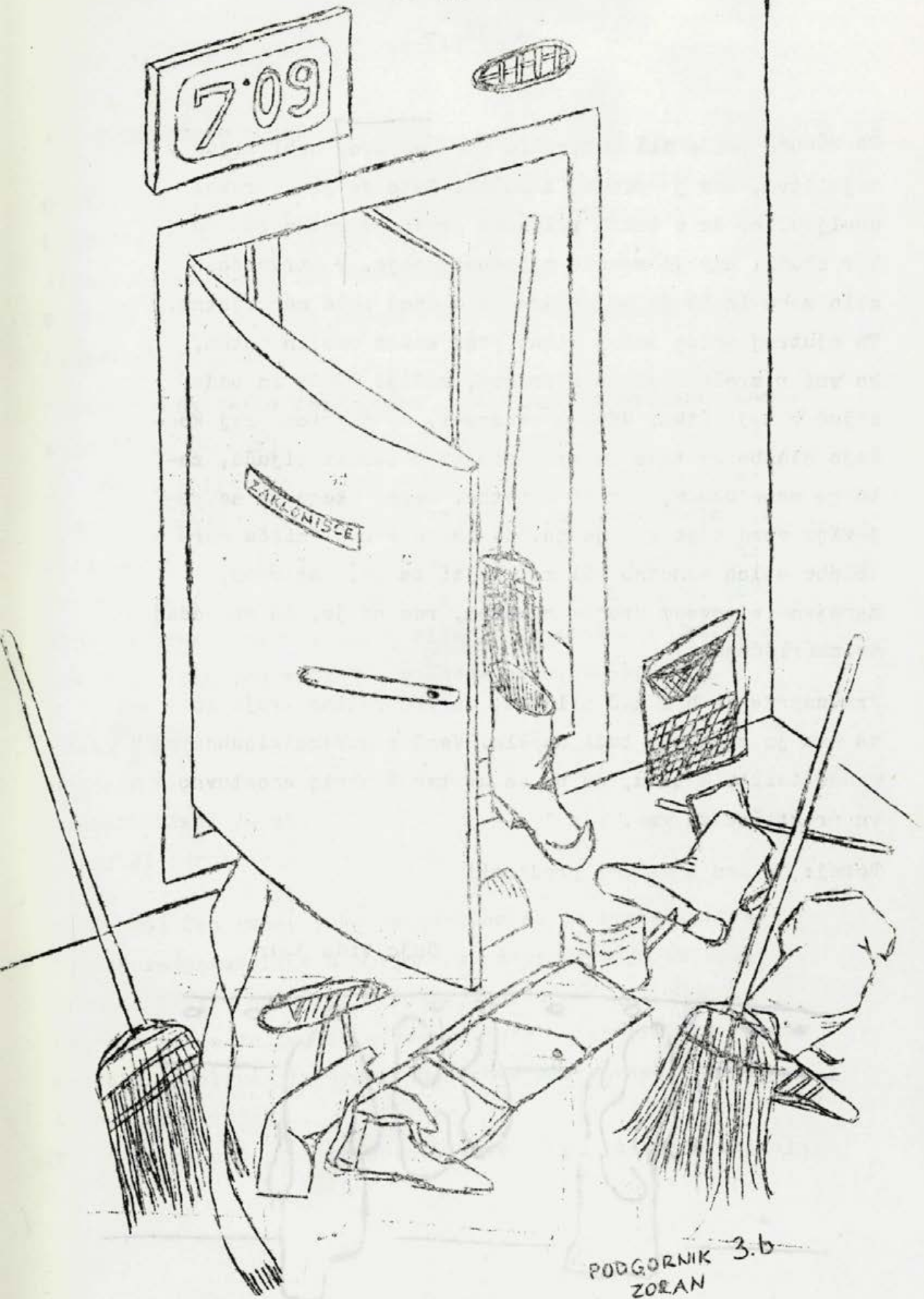
Robert V.

KAM Z NAŠIMI ČEVIJI?

S preselitvijo v novo šolo je nastalo tudi veliko novih problemov. Eden izmed teh je odlaganje garderobe učencev. Za garderobi sta bila predvidena prostora v pritličju desno ob vhodu v šolo. V začetku smo tam garderobo tudi odlagali. Po kratkem času so obe alnike in klopi prenesli v nezasedeno zaklonišče. V garderobah so se začele pojavljati kraje. Problem smo rešili z uvedbo dežurstva. Vsak dan je bil med časom pouka dežuren po en učenec v vsaki garderobi, dostop do garderobe pa je bil prost. Ker so se lani kraje kljub temu pojavljale, je bilo letos treba problem rešiti drugače.

V začetku šolskega leta se je šolska skupnost s tem dolgo ukvarjala. Zbirali so predloge po razredih in jih na svojih sejah obravnavali. Učenci so dali različne predloge. Eden izmed njih je bil tudi nabava omaric. Predlog je bil zavržen, ker šola za nabavo le teh nima dovolj denarja. Pa kljub vsemu, kot pravijo, izkušnje na drugih šolah kažejo, da so učenci vdirali v omarice. V tem primeru s tem ne bi rešili problema. Po mnenju učiteljev je bilo lansko dežurstvo med poukom izguba časa, zato so se letos dogovorili za nov sistem dežurstva.

Dežurata po dva učenca in to samo med odmori. Vsak učenec naj bi dobil svoje stvari potem, ko bi pokazal svojo številko. Med poukom pa so garderobe zaklenjene. Kraj sicer ni več, vendar ima ta rešitev tudi svoje slabe strani. Ob odmorih nastane namreč v garderobah precejšnja zmeda in dolgo čakanje, kar ni dobro niti za vozače, niti za ostale učence, ki seveda komaj čakajo, da gredo domov.

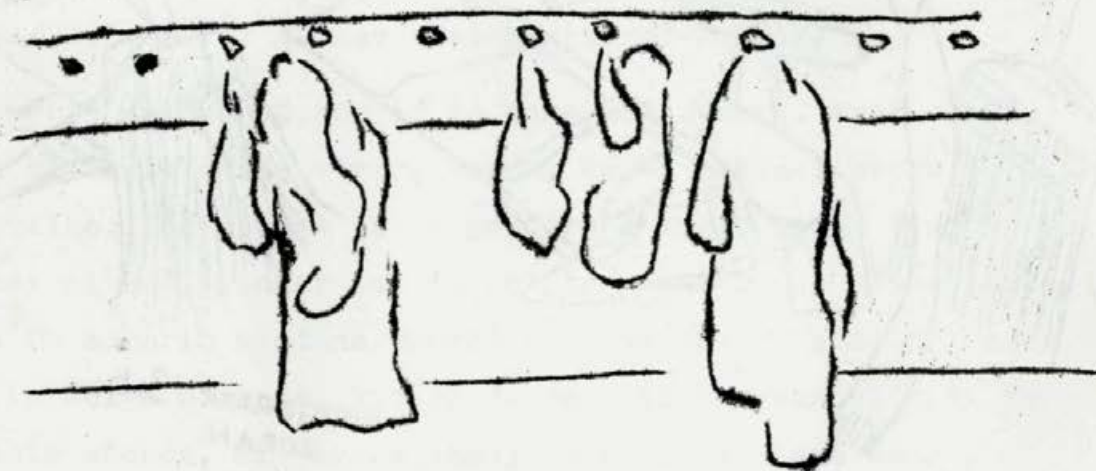
PODGORNIK 3.b
ZORAN

Če učenec pride ali kamorkoli gre med uro, dobi ključ v tajništva, kar je precej zamudno. Zato se je v praksi uveljavilo, da v takih primerih gredo učenci v razred kar obuti, kar je seveda najenostavneje. V garderobah zelo zabe in to je za dežurnega učenca zelo neprijetno. Ta zjutraj pride nekaj minut pred sedmo uro in potem, ko vsi r zredi končajo s poukom, zadnji odide in odda ključ v tajništva. Včasih se zgodi, da tajnice prej končajo službo in tako dežurni nima kam oddati ključa, zato ga nese domov, kar ni pametno. Poleg tega pa se pojavlja vprašanje ali je to, da imamo v zaklonišču garderobe sploh pametno ali ne, kajti ta so, kot vemo, zgrajene s povsem drugim namenom, res pa je, da so sedaj neizkoriščena.

Pravzaprav je bil naš cilj ta, da preprečimo kraje in to nam je znenkrat tudi uspelo. Vendar moramo kljub vsemu težiti k temu, da bo dežurstvo čimbolj enostavno in praktično za vse.

Torej: Na dan z vašimi predlogi!

Bajc Vida 3.dr

POD PREŠERNOVO GLAVO

OSEBNA IZKAZNICA

MESTO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Aleka Goljevšček: Pod Prešernovo glavo

VSEBINA VARNOSTO SLIKI (konec neznan; individualno delo - izberi si ga sam!)

Z novo krežo šol v usmerjenem izobraževanju se mora gimnazija Ivana Cankarja združiti s kovinarsko šolo. Zbornica je proti. Političen aparat - za šolska mladinska organizacija predlaga referendum. Zaman je prepričevanje po sili razmer lojalnega ravnatelja (Dare Ulaga) in zadržte komunistke (Marjeta Gregorač) - referendum ne uspe. Lekcija iz praktičnega samoupravljanja je končana. Politika gre svojo pot "napredka" - v imenu koga, za koga?

režija: Zoran Škulbauer

scenografija: Sveta Jovanovič

kostumi: Sanja Jurca

igra: 21 igralcev ansambla MGL

Pa še to: Čez reberniške serpentine se je cocktail izvajalcev in uporabnikov usmerjenega izobraževanja iz naše oranžne škatle odpravil v Ljubljano.

Katerze nismo doživeli, - ker že jutri - te tretjič čaka socialni realizem in drugič boš obveščen o vseh frontah 1. svetovne vojne...

To pa že ni več problem obravnavane igre, temveč življenja.

POD PRESBERNOVO GLAVO ali

Namen umetnikov je
bil od nekdanj, je ter ostane,
da naturi tako rekoč
ogledalo drži: kaže čednosti
nje prave črte, sramoti
nje pravo obličje,
stoletju in telesu časa
odtis njega prave podobe

Hamlet

Pod njega glavo o nečednostih, surovostih, zmotah in zablodah, ki so se zgodile na natančno določenem kraju - Gimnazija Ivana Cankarja Ljubljana, čas - pred temi leti, v okviru prehoda v vek usmerjenega izobraževanja, ko je bila leta sredi travmen in aferic na surov način razdružena. RAZFORMIRANA. Na empiričen, realističen, dokumentaren način, avtorica je tudi sama poučevala, izvemo, kako se učitelji, učenci in politiki "igrajo" usmerjeno izobraževanje. Začetek žaligre je res nekoliko papirnat, kot je bila tudi sama reforma, pa se kaj kmalu sprevrže v žalostinko idealizmu, v film strahovanj, cinizmov, primitivizmov in pritiskov, s katerimi politična volja uresničuje svoj načrt. pokončni ali omahljivi, moralno diskvalificirani, cinični, malomeščanski, idealistični, čepani razumniki so potisnjeni ob zid - do -you remember THE WALL? Mora se zgoditi ali politika povezi vse, tudi sama sebe, ker njena hirarhija ne prenaša neuspešnih figur v svoji travmi napredka. Maska burkastega očeta in neuspešnega političnega žigoloja (Zlatko Šugman) zbledi v vprašanje in dvom - ČEMU in zaključek anarhističnega sina tega očeta in mogoče tudi očeta tega sina- fašizem in komunizem sta eno in isto- IZMA!

Pomočnica Marija (Marjeta Gregorač) - zanesena vernica v pravilne odločitve od "zgoraj" hčerka nekdanjega komunista in revolucionarja, v lovu na čarovnice poslanega na Goli otok, invalida, priklenjenega na voziček, ki živi skupaj s svojo hčerko - Marijo pomočnico; šolsko pomočnico Marijo, se sama loti lova

na bavbave ali proti-državne elemente. Najde ga v stari revolucionarki, ki v sobotah vodi mladoželjne nadobudneže na lastne stroške po lepi dolini šentflorjanski in hramih božjih njenih.

Ali neumnost ni le neumna, temveč je tudi bogata, zato so jo sorodniki zaklenili v izbo in so ji rekli: "Nikar ne hodi na cesto, da ne zapraviš svoje neumrljive duše..."

(Hlapci)

Informirani smo o napol javnih skrivnostih, prepovedanih temah. Fabula izhaja iz konkretne družbene sfere, tako je igra realistična, neteatralična, dinamična, zaradi svoje aktualnosti, poant in ciničnih dialogov, ki so izzveneli v gromoglasnem smehu-znaku moralne superiornosti ali samokrivde in moči, porog ali bes? Temu sledi tema v kateri poslušamo dokumentarni zapis o neusmerjeni uri glasbenega pouka. - V sovražnike`ž obrazov.

rodú naj naš`ga treši gróm;
prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom;
naj zdrobé
njih roké
si sponse, ki jih še težé!

(Zdravljica)

Prešeren - slovenska kultura ostane z masko sredi etično očiščenega sveta politikov - Sem dolgo upal in se bal,
slovósem upu, strahu dal:

Formula za nerazumljive spletke črk je SKA (slovenska katoliška akcija). PANK (pomozite narodu Kosova). Eksekutor pomočnica Marija je dovolj religiozno blazna, da prepriča vse člane OO ZKJ na šoli, da je tov. umetnostne vzgoje, stara revolucionarka pohujšanje, ta Peter in hudič šentflorjanski.

srce je prazno, srečno ni,
nazaj si up in strah želi.

(Poezije)

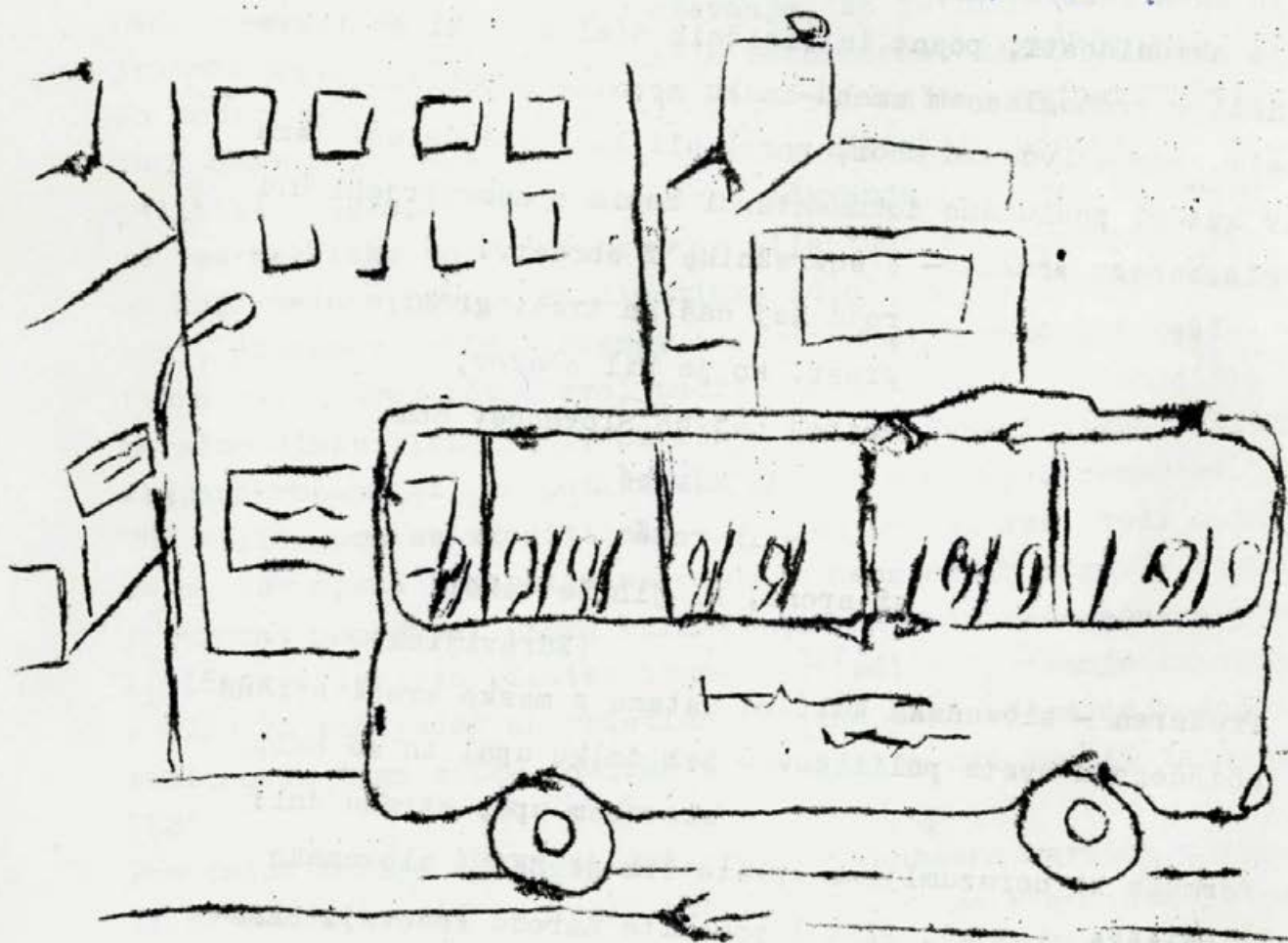
Pod Prešernovo glavo je igra o tem trenutku, o nas, ki nas dokumentaričnost kar sama potiska v smešnost. Na Šubičevi cesti v Ljubljani so sneli Prešernovo glavo in na njej piše:

...
Srednja zdravstvena šola

ZDAJ PA NASTANE VPRASANJE, LJUBI MOJI: KAKO BI SE DOLINA
ŠENTFLORJANSKA UPRLA POHUJŠANJU!

(Pohujšanje v dolini Šentflorjanski)

Trš

E. T. IN KRVODAJALSKA AKCIJA

Imam univerzalnega prijatelja iz drugega planeta - imenuje se E.T. Skupaj skušava razumeti ljudi.

Mislím.

Rodil se je slabokrven otrok. Življenje sta mu rešili dve 5 dcl steklenički krvi. Sploh si ne morem misliti, da me ne bi bilo.

E.T. se zahvaljuje neznanemu darovalcu za čarovnijo iz stekleničke. Govorim. Homo sapiens ali človek ima 7 - 8 l krvi. Če ta količina pade pod 5 l, človek izkrvavi, sodobno rečeno - se preseli. Življenje mu lahko reši rdeči vrag. Saj vem E.T. - Kako?

Član RK - mačka, oh E.T., izgubil si jo?

Poguba! Potem se greš majhno uganko. Rešitev je A,B in nič. To niso muhe razreda niti formati papirja - bris krvi, iz palca in brezbarvna tekočina. "Zvezdogled" prebere...B. Izmerijo ti še "šprint" tega rdečega vruga po progi tvoje-ga telesa. Hitrost vpliva na tvojo sapo, ko prehodiš vseh 200 stopnic do svojega doma. Še milostni pregled za sodnika, ki te bo olajšal za del tvojega bogastva. Copate. Nihajčča vrata. Ljudje v zelenem za vtis življenja na zelenem planetu. Odtankali mi bodo 3 dcl. E. T. - da me ne pozabijo. Življenje mi odteka! V vogalu je pajčevina.

Konec.

Na, jej E.T., še košček klobase. Ne maraš? Sploh pa E.T. ne potrebujem te, moja vrsta nima florescentnih oči, lahko pa bi bila humana. Zakaj ni humana.

E.T. ima rad rdečo barvo. S seboj na pot med zvezde je vzel plakat krvodajalske akcije.

"Dajte kri, ki rešuje življenje.

Mogoče že jutri vaše!"

Krvodajalka

PRESTEVANKA

"Hej, kdaj bo ples? Čas bi že bil, kaj pa dela tista vaša komisija, a?" "Vaša - ja kdo pa si ti?" Kratka lekcija. Čez nekaj dni obrnjen položaj: "Prideš danes na predavanje?" "Ne vem, veš, moram domov. Jutri pišemo, bom videl, no..." "Kaj pa na ples? Na ples boš pa ja prišel?" Nimam časa. Sploh pa - glasba bo itak zanič, saj vem, vzdušja ne bo... Zaman vse rohnenje in besnenje. Neprehoden zid je pred tabo, brž ko spregovoriš: "Kaj pa TI predlagaš, Kako bi TI to naredil?" Morda kdo ne mara ali ne zna plesati, zato ga ni na ples, morda mu predavanja sploh niso všeč, ker ima občutek, da so mu "prilepili" še eno uro, morda ne poje, ne piše pesmi, ne slika, ne igra nogometa..., toda nekje vendar je nekaj, kar ga zanima?? In če ne zna, zakaj bi se ne potrdil in se naučil? Seveda dosti lažje, lagodneje je pluti s tokom kot plavati proti toku. Na mladih svet sloni. Eojim se, da smo mu majave in trhle noge. Govorili naj bi o ustvarjalnosti mladih. Zaradi premajhnega števila prijav odpadlo. Prvič. Bil je petek. etki pa so tako dvomljivi, vsem se mudi. Odpadlo drugič. V tretje gre rado. Torej smo se zbrali v amfiteatralni učilnici. Radostno nasmejanih lic, nestrpni kot otroci, ki čakajo Dedka Mraza. In smo šteli. Eden, dva, tri, štiri,... Bilo nas je toliko, da je zmanjkalo prstov na rokah. No! To pa je nekaj! Predavanje je bilo zanimivo. Izvedeli smo, da neka mularija tam v Splitu sanjari o vilah in luksuznih avtomobilih, namesto da bi premislila, kako bi do tega prišla. Morda se je kdo ne-lagodno presedel, ko je izvedel, da bi morali prej pomisliti na - delo. Ob zlobni pripombi, da so taki tudi med nami, pa smo le s kotičkom očes poškilili na soseda. Ko sta se pogleda srečala, smo pogled seveda takoj uprli v konice čevljev ali stensko uro. Nekateri prav nestrpno. "Zdaj bi bil pa že čas, da konča! Nekam vroče je!"

Huda ura je minila. Nebo je spet jasno. A glej čudež:
čisto zares se je razvil razgovor... predlogi! Govorili
sme o mladinskih delovnih akcijah, o pasivnosti v naši
OO ZSMS, o prehodu iz pionirske v mladinsko organizacijo,
o kulturnih dnevih, literarnem večeru, ki ga bomo pripra-
vili... Skratka: vredno posnemanja, a tudi izvedbe.

"Bi napisal kaj za naš literarni večer? Kaj ko bi pomagal
pri organizaciji naslednjega plesa? Boš? Boš???"

Darja Pavlič, 3. družb.

LIKOVNIKI SE PREDSTAVLJAMO

Likovni krožek na naši šoli deluje pod vodstvom mentorice
Irene Jazbarjeve. Z delom smo pričeli že ob koncu lanskega
šolskega leta, letos pa se sestajamo od začetka oktobra.
Lani smo se ukvarjali predvsem z abstrakcijo ter slikanjem
starih delov Ajdovščine. Nastala dela letos pripravljamo za
razstavo na šolskih hodnikih. Tudi letos smo začeli z abs-
traktnim slikanjem, vendar vezano na motive iz rastlinskega
ali živalskega sveta. V prihodnosti se nameravamo preizku-
siti v slikanju portretov, oblikovanju z mavcem, slikanju
na tkanine. Mentorica nam največkrat prepušča, da si temo
izberemo sami, prav tako tudi tehniko dela. Prinaša nam
tudi literaturo o raznih vrsteh likovne umetnosti in teh-
nike slikanja.

Čubej Nataša, 4. b

OGLED KITAJSKE RAZSTAVE V ZAGREBU

Šli smo v soboto zjutraj ob 7 uri. Avtobus je bil skoraj poln, če odštejem tiste, ki so si v zadnjem hipu premislili. Razpoloženje v avtobusu ni bilo preveč vedre, verjetno zato, ker smo bili vsi še nekoliko zaspani. Peljali smo se skozi Ljubljano, Brežice in približno čez 4 ure smo bili v Zagrebu. Prvi vtisi, ki jih je name naredilo mesto, so bili lepi. Ob cesti, do koder sega oko, vidiš same stolpnice, hiše, kot da bi tekmovala med seboj, vzpenjajo više in više. Mesto je razmeroma čisto. Stari del se strogo loči od novega; stare propadajoče hiše, slabe ceste.

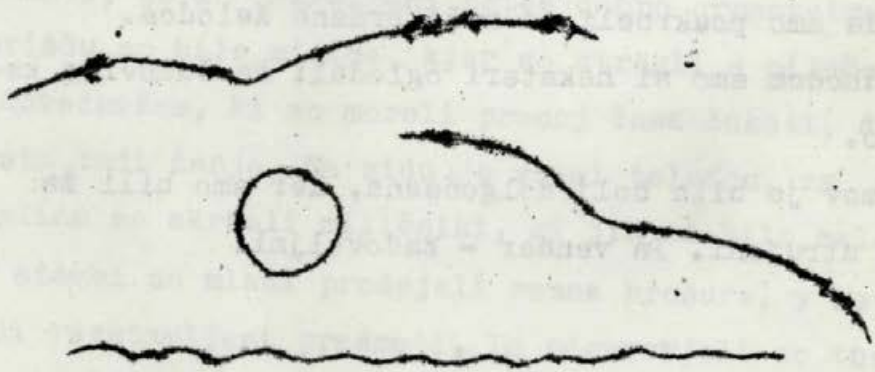
Avtobus je ustavil pred zagrebško katedralo, velikim spomenikom gotske kulture. Nekaj časa smo morali peš v hribovskih tlakovanih ulicah, da smo prispeli do stavbe, kjer je že množica ljudi opozarjala, da se tam nekaj dogaja. Na naše prijetno presenečenje smo prišli kmalu na vrsto za ogled; ljudi so spuščali v stavbo v majhnih skupinah.

Treba je priznati, da so Zagrebčani ogled dobro organizirali. Zunaj na dvorišču so bile mizice, kjer so stregli s pijačo nestrpnim radovednežem, ki so morali precej časa čakati, da je prišla vrsta tudi nanje. Na zidu je visel telefon, za red in disciplino so skrbeli miličniki, ki jih ni bilo malo. Na hodniku v stavbi so mladi prodajali razne brošure, v kate-rih so opisani razstavljeni predmeti. In odgovarjali so tudi na vprašanja, ki so se sprajala ogledovalcem. Predmeti so bili razstavljeni po prostorih, na zidu pa so bile table z napisi ki so pojasnjevali razstavo, ki je bila časovno razporejena od najstarejših najdenih predmetov do najulajših. Ob raznih čašah za vino, umivanje rok ter kuhanje hrane, pa nakitu, je bila vendarle najzanimivejša oblaka, sestavljena iz majhnih kosov dragocenih kamnov, povezanih z zlato žico, s katero so

oblekli mrtveca. . Ne moremo tudi mima ogromnega najdišča nešteti vojakov in konjenikov, narejenih iz žgane gline v naravni velikosti. Razstavljena sta bila dva vojščaka in slika najdišča. Nenavaden je bil inštrument, sestavljen iz več zvončkov, ki so viseli na leseni podlagi, in so, kot pravijo znanstveniki, še vedno točno uglašeni, pa čeprav so ležali čez 2000 let pod zemljo. Ko smo si ogledali vse to in še marsikaj drugega, so nas prezenetile prodajalke s svilenimi oblekami, kitajskim nakitom in spominki, seveda z zelo visokimi cenami. Ker nam je časa še ostalo, smo si ogledali še razstavo keramik, ki je bila nedaleč od kitajske razstave. Razstavljali so najpomembnejši svetovni grafiki. Izdelki kažejo razmišljanja in težnjo po vedno novi stvarjalnosti in predstavitvi tistega, kar želijo povedati. Potem smo imeli nekaj časa za ogled mesta in tudi zato, da smo poskrbeli za naše prazne želodce. Pred odhodom smo si nekateri ogledali še čudovito katedralo. Pot domov je bila bolj dolgočasna, ker smo bili že precej utrujeni. Pa vendar - zadovoljni.

Vida Bajc
3.družb.

Dih proletja

STROKOVNA EKSKURZIJA

Zadnji teden počitnic. Res prav, da si človek malo več privoščī. Pa naj bo to doma, ne morju, v hribih ali na strokovni ekskurziji... in menda si je skupina trinsedemdesetih učencev na svoji tedenski ekskurziji po Jugoslaviji res precej privoščila...

Začelo se je v soboto 25. 8., ko smo se "četrti" družboslovci in gradbinci odpeljali proti Reki. Na poti smo se najprej ustavili v Hrastovljah in si z "odprtimi očmi in ušesi" ogledali znane gotске freske. Vse v stilu...

V Reki nas je čakala nepozabna ladja ILIRIJA, da nas kot valubne potnike pripelje v Dubrovnik. Preživeti dvaindvajset uric tako na ladji niso mačje solze. Treba si je nekako pomagati s kvartanjem, petjem, spenjem (...), pitjem. Škoda le, da denar tako neopazno spolzi človeku iz rok... Vse v stilu...

Da smo imeli" dobra vodiča in organizacijo, smo ugotovili takoj, ko smo prišli v Dubrovnik in nismo našli svojih prenočišč. In ko smo jih, je večina mislila, da smo sezonski delavci, ki bodo vse sūdili za prihod pravih gostov... Tudi v stilu...

V Dubrovniku smo si najprej ogledali stari del mesta. Dubrovnik, kako lepo mesto... No, čez dan se, zvečer v discu pa marsikdo ni dobro videl...

V torek je bil res naporen dan. Odpeljali smo se v Kotor in Cetinje. Ogled mavzoleja Petra II Petroviča Njegoša nas je tako utrudil, da so nam zvečer naši tovariši predlagali, naj gremo čimprej spat (vsaj do 24. ure) in si tako odpravimo kronično utrujenost. Toda ni bilo rešitve, res smo bili že kronični... Noč nam je po vsaj verjetnosti dajala vsakodnevno dvakratno uživanje zelja in "zelo svežega" kruha...

In v sredo naj bi imeli prost dan. No, saj smo lahko prosto plavali pod nadzorstvom tovarišev. Vse v stilu...

Upam, da smo se vsi vsaj za trenutek zresnili na Tjentištu, kjer so v nas prodrle žive misli o naši revoluciji, o težkih pogojih našega boja, o svobodi, v kateri živimo tako brezkrbno... Mi smo živeli tako brezkrbno, da včasih nisem vedela, če sploh živimo...

Oznaka za oba zadnja večera, ki smo jih preživeli v Foči, oziroma v Jajcu; kot nuhe smo se zabubili v svoje sobe.

Pro enotedenskem skupnem bivanju nismo mogli ustvariti skupnosti? Smo iz strahu pred različnostjo sovrstnikov zaklepali svoja vrata in poskrbeli, da bo uspel le naš žur? Bilo pa je mnogo-več ali manj - uspelih ž rov

Kdor je imel interes (in tudi taki so se k sreči dobili), lahko videli veliko zanimivosti naše domovine:

Muzej Mlade Bosne, Husarbegovo džamijo, rojstni kraj Ivo Anđriča, muzej II. zasedanja AVNOJ-a, muzej v Drvarju...

Ostali pa so verjetno bili preveč utrujeni, da bi mogli vse dojeti. Naj vsak presodi zase.

In približala se je sobota, ko se je končal naš maturantski (oh, oprostite) strokovni ogled Jugoslavije. Gotovo je, da smo vsak po svoje doživljali ta teden in imamo nanj najrazličnejše spomine. Predvidevam, da spomini naših tovarišev niso najbolj rožnati. Še bolj gotovo pa je, da bi nam bilo še lepše, če bi bili malo bolj solidarni drug do drugega (in sebe), če si ne bi privoščili zamua, če bi se gradbinci in družboslovci še malo boljše razumeli, če le ne bi imeli pretirane kronične utrujenosti in še nekaterih kroničnih bolezní, oziroma navad in če se vse skupaj ne bi odvijalo v tako čudnem stilu...

Krapež Marjetka
4. družb.

POVZPEL SEM SE NA TRIGLAV

Triglav je že od nekdaj simbol naše domovine, zato smo Slovenci ~~u~~travičeno ponosni nanj. Poskusi prihodov na ta vrh segajo že v prejšnje stoletje. Prvi so se nanj povzpeli štirje močni možje. Že pred prvo svetovno vojno so se Italijani, Avstrijci in Slovenci borili, da bi vrh priključili k svoji domovini. Številne spore je rešil Jakob Aljaž, ki je kupil vrh Triglava. V spomin na ta dogodek je PZS po njem poimenovala stolp na vrhu slovenskega očaka.

Že kot učenec tretjega razreda osnovne šole sem si zastavil cilj, da se nekoč povzpnem na najvišji vrh Jugoslavije. Večkrat sem se že nameraval s PD povzpeti nanj, vendar je izlet iz enega ali drugega vzroka odpadel. Oče pa je nekega dne rekel, da se bomo letos s celo družino odpravili na Triglav. Prišel je težko pričakovani dan.

Na višini 2152 m so jutra zelo mrzla. Tako sem jutro skupaj s starši dočakal v Tržaški koči na Doliču. Po bližnjih gorah se je valila gosta megla. Nameravali smo se povzpeti na Triglav, zato smo zgodaj vstali, se toplo oblekli in pomalicali ter se pripravili na vzpon. Ko smo stopili skozi vrata, nas je presenetil zelo mrzel veter, ki nas je prisilil, da smo si našli kape in rokavice. Hodili smo po kamniti poti, ki nas je vodila v meglo. Na dobri polovici poti smo se odpočili pred zadnjim, strmim in nevarnim vzponom. Leta je bil dobro zavarovan s klini in zajlo.. Pot nas je vodila mimo velikih prepadov. Po dveh urah hoje smo v megli zagledali Aljažev stolp.

Kdor je bil tu prvič, ni skrival veselja, saj je naposled le zagledal vrh Triglava. Najprej smo si vtisnili žig v planinsko knjižico, zatem pa nas je vodič "krstil". Zaradi megle nismo videli pogorja Julijskih Alp. Po odmoru smo se spustili po strmi poti na Triglavski dom na Kredarici, od koder smo pot nadaljevali proti Domu Planika. Tu smo malicali. Čez dobro uro smo se vrnili proti koči na Doliču.

Hiteli smo po pogorju Triglava, katerega pa žal nismo videli. Iz Doliča smo šli proti Triglavskim jezerom. Po tričetrturnem vzponu smo prispeli na planoto Hribarice, od koder smo zagledali Zgornje Triglavsko jezero, do katerega se je pot vjla še deset minut. Med potjo smo videli še 4eleno jezero, ki je največje, ter dve jezери pri Koči na Triglavskih jezerih. Tu smo nameravali prenočiti. Drugo jutro smo se vrnili v dolino.

Upam, da to ni bil moj zadnji vzpon na slovenske vršace.

Andlovec Aljoša, l.a

VANDRAVKA

"KO BI LAHKO..."

Nad njihovimi ognji si pokurila svojo popotno palico, ker si hotela, da bi bilo še bolj toplo, ... in bi jim bila še bolj Blizu, še bolj Enaka, še bolj Željena, še bolj Prijazna.

"VSAJ ŠE ENKRAT..."

Nimaš več dolgih las, s katerih si stresla popotni prah. Odrezane si pustila ob poti in dovolila, da jih je za vedno razgrabila noč. Kratki lasje so manj odgovorni in neobvezujoči. Ko gre veter skozi, si (četudi bi hotel) ne more zlomiti noge, ne more se niti zapreti vanje ali celo za vedno ostati v njih.

"... TAKO KOT NEKOČ..."

Hotela si čimprej k njim, postati z njimi isto. Si name-noma nekje daleč pozabila svojo popotno torbo?
... biti svobodna...

Je bila želja, ki si jo skrila nekam čisto na dno, pretežka, da bi jo še vedno nosila s seboj? Prenavna, da bi te bila vredna?

"... S PESMIJO V DUŠI..."

Čemu vzdrgetaš in se ti želje začnejo ubijati med seboj, ko zaslišiš sireno odhajajoče ladje? Še vedno začutiš dvigovanje njenega sidra?

"... VSEM ZAVPILA V NJIHOVE RDEČE OČI..."

Ko to jesen jate žerjavov umirajo, ko letijo nad teboj in se ne morejo ustaviti na tvojem izsušenem močvirju, ostaneš sama, zmedena in s povešenim pogledom. Se res sramuješ?! Zate, ... ker si izdala in pozabila enega od njih; pesem, ki ti jo je

dal na tvoji prvi poti?

"T O J E M O J A P O T I !"

Ne moreš se več začutiti. Ne moreš si več pogledati v obraz, ker si pozabila, kateri je pravi. Ne moreš se več razumeti in si podati roke. Prodana in prazna blodiš po sebi in rjoveš po svojih zapuščenih prašnih cestah. Čutiš, da si si pobegnila nekam daleč, na drugo stran hriba? Mar veš, da zdaj lahko le jočeš, ko vandraš za vandorvko, ki je ne boš nikoli več našla...

Vojka, 4. družb.

TUDI TO JE ARGENTINA...

Ne samo fotografije, ki zakrivajo svojo vsebino za trdno rumeno platnico odsevajočo rjav propagandni napis "Por que procesamos sus fotos en 4 horas...", in niti "poncho" ali leseni "gancho", ki me s praznino v očeh nemo sprašuje...

Spomin, segajoč preko Atlantika, mi naslika veduto velike južnoameriške države, ki se razprostira na skrajnem jugu te celine. Na zahodu Čile in vojni nemiri, na severu Bolivija, Paragvaj in vzhodneje Urugvaj, prehod v mogočno Brazilijo, na plažo Copacabana. Argentina, morda krut kapitalizem, siv nabasan visokocivilizacijski svet centriran v glavnem mestu. Buenos Aires z odsevajočimi propaganda mi, ki zastirajo pogled na hitečo množico med v nebo vpijočimi stolpniciami. Tu je noč svetla, za razliko od velikih temnih okoliških prerij, ki ležijo spokojne, skoraj nedotaknjene, kakor da ne bi skrivale tolikega bogastva za kruh vsakemu. Ta svetla, nekoč spokojna noč pa prodira skozi rezko gosto meglo Rio della Plata... in osvetljuje tudi človeka v vsem bogastvu ali revščini. V delavskem predelu mesta leži reško

pristanišče Boka. Tam, ob vsidrani rjaveči ladji, sedi indijanski otrok, ki prodaja tople kostanje, opazuje podrti-
jo, ker mu je ravno tako mrzlo kot tu na mrazu, in opazuje svet v katerem bo moral preživeti.

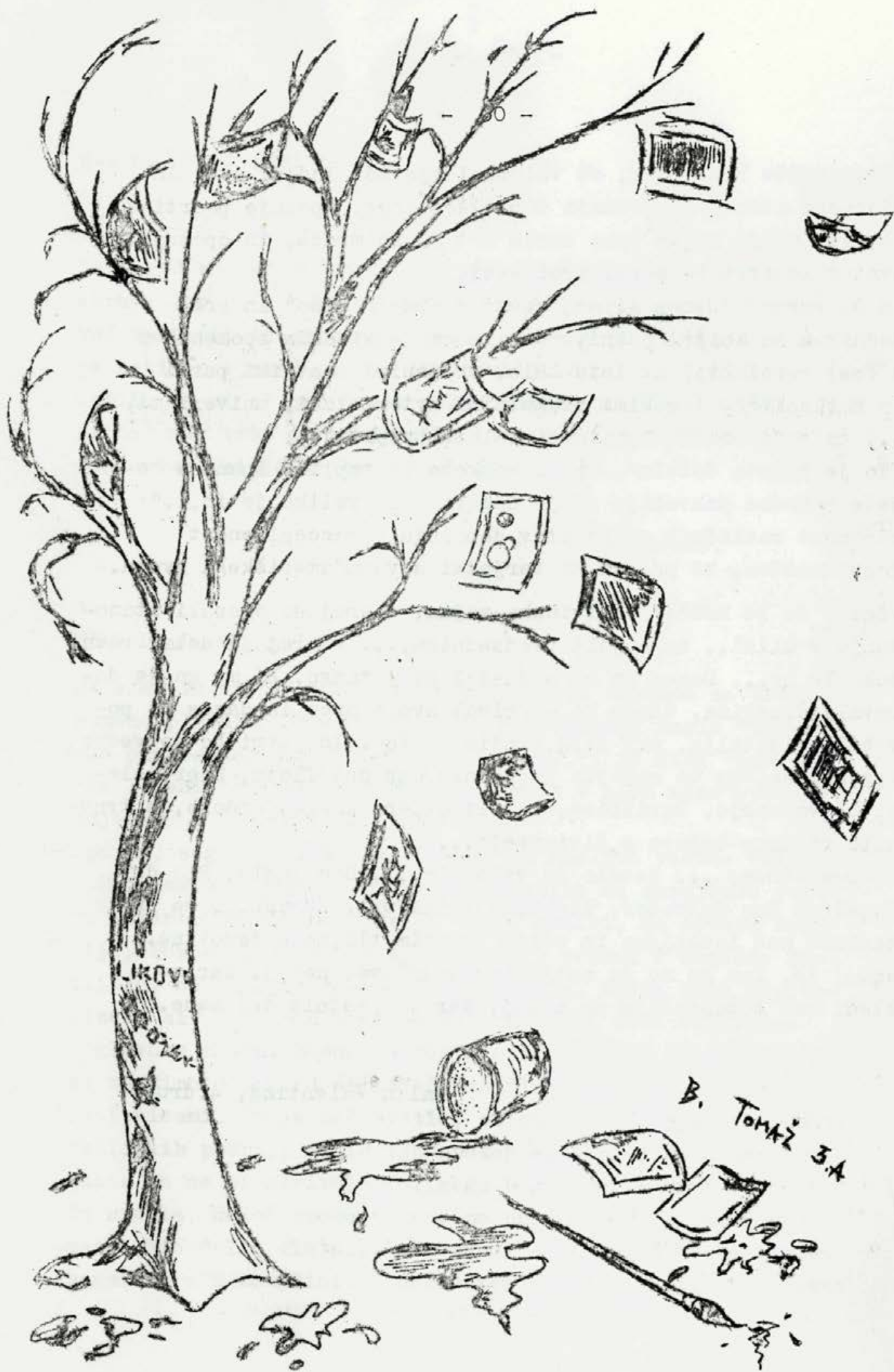
In še enkrat Buenos Aires; mesto z "rdečo hišo" in pred-
sednikom za boljši jutri, "Obeliscom" - visokim spomenikom
v čast revoluciji iz leta 1810, urejenimi mestnimi parki
in zaklonišči, širokimi prometnimi avtocestami, univerzami,
... pa tudi gnezda multinacionalnih podjetij...

"To je bogata dežela", ti z mehko in toplino španske be-
sede ponosno pohvalijo svojo domovino... "velika je in..."
pisanost različnih emigrantov dopolnjuje razcepljenost
gospodarstva, ki počiva na terjatvi severnoameriškega sveta.

Včeraj se je končala Malvinska vojna, včeraj so oropali stano-
vanje v ulici.. zamenjali predsednika..., včeraj je delal ravno
tako 12 ur... Danes pa bo zaplesal svoj tango, ki mu ga je da-
rovala domovina, danes bo odkrival svoje srce in danes bo po-
vabil prijatelja, naj pije z njim "mate". In jutri bo še vedno
Argentinec, da te sprejme in ^{ti} pokaže Mar del Plata, kjer pole-
ti uživa morje, Barilloce, pokrit s kepo snega, Cordobo, s trav-
nato ravnino bogato z živinorejo...

Buenos Aires; ... letalo je vzletelo..., Sao Paulo, Rio de
Janeiro, San Salvador, Lisboa, Frankfurt, Zürich... še en
zaokret nad Ljubljano in zopet začutim tla moje domovine.
Nekaj je, kar se ne da omejiti kot države, nekaj, kar ne
bledi kot fotografija in nekaj, kar je postalo del mene.

Kalin Valentina, 4.družb.

LIKOV
DOLY

B. TOMAZ 3.A

NAS VSAKDAN

Ko je zjutraj vstal, je bil še ves krmežljiv in zaspan in je s šolsko torbo v roki zdrvel po stopnicah iz 10 nadstropja, ker dvigalo že več kot mesec dni ni delalo. Vso noč ni zaspal, ker je pijani sosed sredi noči pretepala ženo in metal krožnike skozi okno. Jezilo ga je, ker se je znašal nad njim in ženo in še nad drugimi sosedi v bloku, ki jih njegov problem čisto nič ne briga. Raje bi zakopal glavo v zemljo, noj! Menda so ga zasačili, ko je inteligentno kradel družba. No, saj bi bilo vse dobro, če bi bil potem, ko so ga dobili, voljan deliti še z drugimi kolegi. Pa je stari kar vse sam pobasal, zato so ga likvidirali, ha. Ja, tovarna je na psu. No, pa saj tako ni važno, saj ni edina, bodo že solidarno zamašili luknje. Tako si je mislil, ko je drvel po pločniku in žrl smog v kockah in vohal gnoj zanemarjene reke. Preklinjal je teh sedem ur, ki so ga čakale, preklinjal je starega in smog in smrad in sebe. Mati mu stalno govori, da gara od jutra do večera, zato da on hodi v šolo. Kaj mu sploh to govori? Kaj pa ima on od tega? Povprečnih osem ur v šoli mu filajo možgane z raznoraznimi bedarijami, ki bodo po štirih letih ostale bogve kje. In ko pride domov, se našla še sam, tako, da mu že lasje rastejo pokonci in ušesa štrlije. Možgane ima že čisto "skravžljane". In ko se končno spravi spat, mu še sosed razbija škatle. Končuje to srednjo šolo, pa o svojem poklicu tako malo ve, da ga je groza. Nekaj se spomni o zgodovini, pa o angleščini, informatiki, nekaj ve še iz bibliotekarstva, pa celo nekaj o osnovah tehnike in proizvodnje - OTP. Pa se ne sekira preveč. Imel je srečo. V štirinajstih dneh prakse si je lahko bežno ogledal elektrarno, v kateri naj bi nekoč delal. Ko je zadnji dan stopil iz nje z zelo uspešno opravljeno prakso, se je prekleto dobro zavedal, da vanjo ne bo nikoli več stopil. Tolažil se je s tem, da jo je vsaj videl. Tisti, ki so šli na prakso v razne DO, pa TOZD, pa SOZD, pa kaj ve kam še vse, so delali nekaj na tekočem traku in menda kopali

jarkē: Kablov in žič menda niti vohali niso. No, pa saj je vseeno. Bo pač kopal jarke. In še drugi jih bodo kopal. Vsaj ne bo treba uvažati tuje delovne sile. Sicer pa politika ni tako slaba. Začneš pri jarku, končaš na vrhu. Eni znajo. Se bo že naučil. Po pouku se bo ustavil še malo v kavarni, spil par špricarjev in jih nekaj pokadil, da se bo malo sprostil. Na srpanje in žaganje nadarjenih prvakov se je že kar navadil. Na začetku mu je bilo malo nerodno, ker vseh pesmi ni poznal in tudi ni vedel, kaj vse tiste besede pomenijo. Držal se je bolj v tistem zadnjem kotu. Le če mu je kdo preveč zatežil, mu je z užitkom zbil kak zob. Ne, govoriti ga je naučila njegova mati. Ne, tega ga pa ne bodo učili drugi. Sobote in petke popoldan preživi v bližnji tovarni, kjer ga pač vtaknejo kamorkoli. Pa saj ni važno. Že preživi. Med razbijanjem strojev ga nihče ne sliši in lahko mirno iz dna duše zakolne in pljune na tla, da se zlepi prah, v katerem se valja. Včasih malce ponori, ker ga delavci zafrkavajo. No, seveda, kaj bodo oni s takimi intelektualci, takih ne potrebujejo. Končno imajo prav. Vsi naj gredo k vrāgu. Tista dva črna in dva bela, ki jih bo poštar vrgel za njim, bo porabil za kak špric ali cigarete. Sicer pa namerava naslednji teden čez mejo po kavbojke, ker so te že kot rešeto. Žal mu je, da bo zanje prodal svojo svobodo, vendar se spet tolaži s tem, da si bo kupil še sladoled, pa morda žvečilne gumije. Nekaj pa že mora imeti od teh najstniških let. Čisto tako pa ne morejo mimo. Prej kot bi zaplaval v jarkih, bi rad obiskal teto v Ameriki. Ni prav med revnimi, vendar ni škrtā. Nekaj bo pa že morala dati za njegovo prekleto življenje. Sicer mu pa kar gre. Včasih na okno bloka nariše kak križ, ali napiše kako črko, največkrat pa si zavrti Bandiero roso!!

V glavnem pa misli na teto.

Bajc Vida
3. družb.

OBRAZI S PLAKATOV

Videvam jih kako se sprehajajo
z obrazi vrtimi v nič
in njihove oči, z vodenimi pogledi
ne ustavljajo se nikjer

Pod krinko to,
pa skriva se resnica
ki vsakogar,
kdor razkrije jo, boli

Hodijo po ulicah
obrazi s plakatov
umetno narejeni
in skrbno narejeni

Ne postanite tudi vi
obrazi s plakatov

o srečno nasmejani
v bistvu pa razklani.

VRŽEN SEM V SVET, KI NAJ GA OBLIKUJEM

Kot roža, ki razpira svoj cvet proti jutranjemu soncu, ja naša mladost, polna negotovih korakov proti novim razsežnostim tega sveta. Zavrtel se je vrtiljak novih slik, dogodkov, spoznanj. Na njem se nagibaš, bežiš in se približuješ. Greš, a si tu, gredo, a se vrnejo. Krepko se je treba oprijeti. Nisi vprašan ali boš lahko. Zdaj si v krogu, bingljajoči delec. Porodil se je strah pred tistim trdim okoljem. Bilka, ki je ni, le straši.

Naše življenje je nenehno tavanje. Jaz in okolica. Meni je okolica on, njemu sem jaz, ti, on. Bili naj bi skupek, saj nam je usoda enaka. Pa smo tako egoistični in osamljeni. Mogoče bomo izjeme. Bo kdo izbranec? Bo kdo ubežal? Iz uklenjenosti je pot naprej, le v novo uklenjenost, obsojenost svoje poti.

Usedem se in preveva me. Zaspim in pozabim. Jutro prinese olajšanje. Sonce je začetek nove akcije, borim se z znojem, družbo, potjo, časom. Obsojena sem, da obsedim. Glava je težka.

Pogled mi je uprt v svet. Pa ne vem, ali vidim, res vidim, ali se mi zdi, ali čutim. Saj so še drugi tu, kolegi. Strašno kolegialni smo. Čas nas biča in ritem razbija. Kaj naj si mislim? Molčim. Družji nas zabava, veselje, napor ali razmerje. Toda tam notri, tam, kaj jé. Moj vtis je moj. Napišem ga, izrazim z znanimi besedami, a to so besede družbe, sporazumevanja. Le kje tiči tisto bistvo - vtis, čustvo, razum. Kam pridem?

Tukaj smo, da živimo skupaj in najbolj v notranjosti hiše, gozda nisi sam. Drugi so še - ta prva zakonitost. Lahko začutiš, lahko razumeš, lahko se naučiš - živeti ne moreš v tri dni. To je predvideno, ono je predpisano, treba je. Otroci se igrajo s kamenčki - tu poskočiš, tu odskočiš, tam zadeneš.

Včasih mi ne manjka poleta. Takrat vse razumem, vsi so mi dobri in življenje mi je na dlani. Ko pa se ustavi, je ta tempo in vsakdan, ki zateži.

Ne izbiram si življenja, lahko pa si prijatelje, majhna
veselja in radosti. Obnovim si moči in se zaženem ob hrib
- vedno znova -, da se upeham. Verjetno tudi drugi tako.
Preko lepih stvari moramo tudi mimo nevšečnosti in osebne
stiske.

Irena Baruca, 4.a

MOŽ S ČRNIM METULJEM

z razneženim srcem

s trdim obrazom

MOŽ S ČRNIM METULJEM

z belo dušo

z okajenim telesom

MOŽ S ČRNIM METULJEM

s prostimi mislimi

s pribitimi rokami

SI RES ŠE MOŽ?

SI SPLOH ŽE BIL KDAJ MOŽ?

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI

Stal je sredi mrtvega polja. Blato ga je nemo vpijalo vase. Vse globlje. Bil je sam. Le oblika kipeča iz kalne globine. Oblika brez volje. Žalujoč ostanek.

Zagledal se je v obraz ubite zemlje, zemlje krhke od preteklega življenja in umiranja. Mora jo rešiti! Zgladiti jo mora! Znova! Sklenil je roke, kot bi se bal, da mu bo čas spet neslišno uhajal med prsti. Stisnil se je vase. Bil je misel vpeta v lastno vlažnost. Misel, ki raste, ki se uči rasti. Polje je ostalo le privid, ki se ga mora znebiti. Nekaj, kar je mimo.

Njegov grad je rasel. Gradil ga je s svojimi nevidnimi dlamni, z nežnimi ustnicami svojega dotika. Kristalčki peska so se nadgrajevali. Se dopolnjevali. Se sprijemali v celoto. V eno njegove duše. Vanj. Gradil je hodnike in okna. Mnogo oken. Hotel je spustiti čim več sonca v svoje skrivnostno kraljestvo. V mehke prostore, skrite med stenami je kopičil svoje misli. Delce svoje duše. Jim dajal smisel. Jim dodeljeval mesta v labirintu samega sebe.

Bil je kot ptica, ki si gradi gnezdo. Bil je srečen!

Bil je lep. In dober. In nov svet je rasel v njem. Svet, ki ga bo branil. In ljubil. Nedostopna trdnjava časa in ljubezni.

V nji bo prostor le za mehke rože. Tiste njegove. Samo njegove. Vsrkal se je v naročje svojega gnezda. Mehko se je vsidral v njih in si obljubljal slavo. Napredek. Življenje. Pripravljen na boj in žrtve. Zaščiten z voljo. Skle-

sal je krmo iz mehkega kamenja.

Prišli so. Grdi. Črni. Bili so netopirji, nevidni v zeleni temi gozda. Podirajoči se, umazani od boja. Iztrgali so ga iz objema rož. Iz objema sreče, ki si jo je zgradil. Izzivajoč ga v boj. V smrt. Trpljenje. V njem je bilo le eno. Bil je dom, ki ga je gradil, v katerega je vložil vse, kar ima. V katerega je vložil sebe, svojo dušo. Grad, ki je bil njegov svet.

In boril se je zanj.

Zažrt v sovraga. Razpenjen od besa, Krčevit kot kepa svinca, ki jo bo razneslo. Kot boben, ki buči od vetra. Vpet v meje samega sebe.

Bil je boj, brez konca. Večni boj.

Postal je žrtev svojih polj. Krvav od ran je padel v zrak. Načilen od krikev, od strahu.

In naučil se je boriti. Njegove roke so grabile lepote sonca. Postale so sončni žarki. Božajoči kot nežne tipajoče roke.

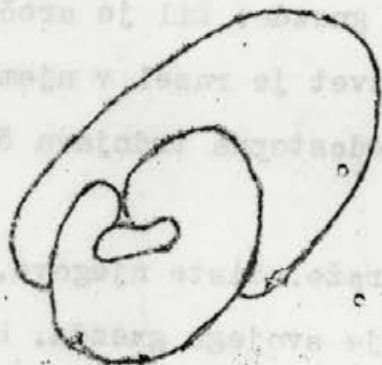
Bil je beseda zrasla v svojem srcu. Lepa beseda. Bil je še bliže samemu sebi. Bil je svoja duša. Bil je svoj dom.

Najlepši. Najglobji.

Stal je sredi polja. Vedno bliže je bil blatni grudi.

Vedno globlje se je zraščal z njenim vonjem. Se spajal z njo. Postajal eno z zemljo, kateri je yrnil smisel in življenje.

Pogačnik Ajra, 3. družb.

DANES

Neslišne trave plavajo v vetru. Biserno čisto nebo mi vrača nasmeh. Sladka opojnost je v zraku, širi se kakor mamljivi vonj zvežega kruha. Z gubami pisanega krila je objela moje doline in vsadila vanjo žarkost tega jutra.

Čutim kako moje misli odtekajo kaor kamen, ki ga zaženeš v globino. Kamen sem, ki pada v neznano in njegov pljusk je le odmev mojih korakov. Maslo sem, ki se topi pod vročim soncem. Muhe prihajajo, sedajo name, s svojimi nožicami gomazijo po meni in pijejo, pijejo. Ne morem jih odgnati. Tako trudna sem, tako daleč sem... Jaz nisam JAZ, moja roka je hrma in moje misli bežijo s potapljajoče se ladje. Brez teže lebdim v breztežnosti, razblinjam se. Nič je tako blizu, vablјiv. Nič je konec poti. Prijetno je biti nič.

Dvom?

Če si NIČ, nisi nič--

kaj potem SI ?

Glej, ta težka roka, okorni prsti so del mojega telesa! Lahko jim ukazujem in pokorno se stisnejo v pest, pravijo nagajivi pramen...

V črni travi žari tisoče sonc, v norem plesu se podijo okrog mene, mi izžigajo oči. Sesedem se. Bobni mi v glavi, misli se bistrijo. V travi se smehljajo regratove glavice. Žejna sem. Vesela sem tega. Vesela sem, da sem spet tu. Danes hočem živeti, danes je to mogoče. Jutri...

Darja Pavlič

I - Z V I R

Glasilo Srednje gradbene šole Venó Pilon

Ajdovščina

Številka: 1

Šolsko leto 1984/85

Glavni urédnik: Žgavec Vojka

Uredniški odbor: Batagelj Nataša

Krapež Marjetka

Bajc Vida

Pavlič Darja

Pogačnik Ajra

Likovna oprema: Pogačnik Ajra

in

likovni krožek

Mentor: prof. Zdenka Blažko

VAŠ KULTURNI NAČRT

NIČO BENE KULTURNI NAČRTI 2.000, BIL BI LE POSODA TRAZ
DNE, V KATERI SE BI OBRČALO ŠE TAKO Dobra Vsečina.
Ljudje, ki jih ne bi povezovalo nič globokega, kot skupen
življenjski prostor, bi bili le smeti, v naših časovnih zatišju.
Za bi napisal prvi zakon, ki jih odnealo, za njimi ne bi
ostalo ničesar.

Ne ustvarjamo zato, da bi bili resnični. Ustvarjamo zato,
da bi sploh lahko rekli, da smo. Za tistega, ki se ne mo-
re dokazati z natančno svojimi deli, je nepravilno trdi-
ti, da je. Ustvarjanje je delo, je bogatenje, je pripre-
vanje k popolnosti, je KULTURA.

Letošnji kulturni dan smo oblikovali z namenom, da bi
dokazali, da smo. Naša delovna področja naše
ustvarjalnosti so tri dela. Vsak del je deloval kot svo-
mostojen celota in si pripravil program, s katerim se
je predstavljal.

Tako smo po dolgem volku spet slišali naše glasbenike, ob
pomoci mentorice (tevarišice Jazba Jova) smo se prvič
bili srečali s mali likovnega krojka. Bili smo tudi sočinstvo
spoznati, da smo sposobni pomagati sami ustvarjati nekaj
dramsko delo (na internem govora, scene, radijo, do izved-
be). Ta dan je s svojim prispevanjem obogatil tudi tovarš
Razpisnik, ki nam je sprejeto v sodobni kulturi.

KWIR

V posebni pri oblikovanju, kot to nam je uspelo doka-
zati naš obstoj, ustvarjanje in kulture, smo pripravili
tudi to številko Lazine.

UREJATELSKI ODBOR

15-10-17

15-10-17

OB KULTURNEM PRAZNIKU

NAROD BREZ KULTURE NE BI BIL NAROD. Bil bi le posoda brez dna, v kateri se ne bi obdržala še tako dobra vsebina. Ljudje, ki jih ne bi povezovala nič globljega, kot skupen življenjski prostor, bi bili le smeti, v začasnem zatišju. Ko bi zapihal prvi veter, bi jih odneslo, za njimi ne bi ostalo ničesar.

Ne ustvarjamo zato, da bi bili nesmrtni. Ustvarjamo zato, da bi sploh lahko rekli, da smo. Za tistega, ki se ne more dokazati z nobenim svojim delom, je neupravičeno trditi, da je. Ustvarjanje je delo, je bogatenje, je prispevanje k popolnejšemu, je KULTURA.

Letošnji kulturni dan smo oblikovali z namenom, da bi dokazali, da res - SMO. Razdelili smo si področja naše ustvarjalnosti na tri dele. Vsak del je deloval kot samostojna celota in si pripravil program, s katerim se je predstavil.

Tako smo po dolgem molku spet slišali naše glasbenike, ob pomoči mentorice (tovarišice Jazbarjeve) smo se prvič bliže srečali z deli likovnega krožka. Imeli smo tudi možnost spoznati, če smo sposobni popolnoma sami ustvariti neko dramsko delo (od literarne osnove, scene, režije, do izvedbe). Ta dan je s svojim predavanjem obogatil tudi tovariš Pogačnik, ki nam je spregovoril o sodobni kulturi.

V pomoč pri oblikovanju sodbe, koliko nam je uspelo dokazati naš obstoj, ustvarjalnost in kulturo, smo pripravili tudi to številko Izvira.

UREDNIŠKI ODBOR

KULTURA JE DUHOVNA (NEVIDNA) VREDNOTA

Kultura niso skladovnice knjig v knjigarni, niso s slikami obložene stene galerij, niti muzika simfoničnega orkestra. V zgodovini so si oblastniki često prigrabili najlepša umetniška dela, pa o kulturi v njihovih dejanjih vendar ni bilo sledu. Prešeren je v več pesmih jasno govoril o tem, da kopičenje materiala (bogastva), torej materijā, izključuje poezijo, umetniško ustvarjanje. V današnjem svetu ponovno srečujemo težnjo, da bi umetniško delo postalo predmet porabe, nakakšna kulturna proizvodnja. Kulturni predmeti kot so knjige in gledališke predstave so postavljajo ob bok industrijskim predmetom.

Vrednost umetniškega dela je prav v tem, da seže čez meje tega, kar človek pozna in priznava kot vsakdanjo resničnost. Pri tem prinese v našo zavest in v naš svet drobce skrivnosti o izvoru sveta in o smislu življenja, skrivnosti o katerih se človek ne uči v nobeni šoli in ki niso razložene v nobeni enciklopediji. Prešernova ljubezenska poezija zrelih let je odličel primer. Ljubezen do Julije se preobrazi v opevanje ene najstarejših skrivnosti, v katero se je človek poglobljajal tisočletja. V podobi jo je imenoval Veliko mater, Orfej jo je imenoval Evridiko, krščanstvo jo je preimenovalo v Mater Marijo. Prešeren jo je znova odkril v ljubezni do Julije in jo tako vgradil v slovensko kulturo.

Primičeva Julija, France Prešeren in Poezija so danes za slovensko kulturo obrābnega pomena. Pomembno je, koliko to ljubezen katere iskro je pesnik prinesel med nas, uresničujemo v naših medsebojnih odnosih, v našem ravnanju z vsakim drobcem življenja.

Marko Pogačnik

KAKO SI IN S KOM SI IN ČEMU SI. IN ZAKAJ SI IN KDAJ
SI IN KJE SI

Moje roke so same
moje roke so oči,
Moje oči ki gleda-
jo vame.

Moje so roke in
moje so oči, s katerimi
se borim. Tam preko
morja je sonce. Tja je
zašlo. In nekoč se bo vrnilo
od tam.

Z dlanjo bom zajela mokre kaplje morja in prod
bo razpadel v pesek pod mojim dotikom.

Znebila se bom mreže, ki so jo spletli sončni žarki.
Znebila se bom vsega, kar ni moje.

Jaz sem samo svoje morje. Kot bi od veko ^{maj} želela razbiti
svoje bregove. Zaletavam se vanje. Zajedam se. Kopljem med
prod in razbijam ovice same sebe. Penim se, dvigam se
proti vzhajajoči svetlobi in proti tebi.

Vendar čutim, čutim, da je moj boj le boj zgubljenega ga-
leba v vetru. Borim se za nekaj, česar ni, skušam objeti
meseč, ki je predaleč.

Skušam prodreti v svoje temne globine, spoznati neskončne
podmorske hodnike, vendar so pregloboko v meni in preveč
temni, da bi jih lahko dosegla.

Tako stopim ujeta v svojo omejenost. Vem, da nekje je pot.
Čutim jo. Vidim jo v sanjah. A je preveč zakopana v skriv-
nosti življenja. In skrivnosti bočeza vedno ostale skrivno-
sti. Prijel je školjko in si jo prislonil na uho. Slišal je
šumenje morja. Večno bučanje valov.

Slišal je mene. Slišal me je kot oddaljeno petje ujete ptice.
Ptice, ki ne ve, kam je ujeta, ki ne ve, ali zna peti, ki ne
pezna toplote sonca. Večno se bo moj glas skrival v koščeni
lupini. In on bo večno gledal zlate barve in vzorce mojega
zunanjega telesa.

Če bo želel videti moje petje, če bo želel videti obraz
mojega morja, bo moral razbiti školjko.

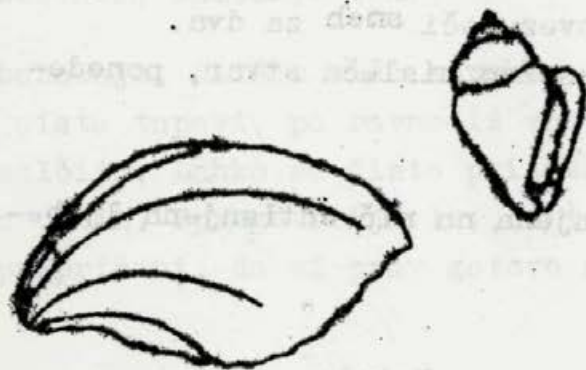
Vendar on ne bo storil tega, zato, ker mu je žal lepe
školjke. Ker mu je žal neverjetne stvaritve nekega morja,
ker ljubi nenavadno obliko moje zunanosti in se boji
morja, ki se bo razlilo v njegovih rokah, ko ne bo več uje-
te v meje samega sebe. Zato je položil školjko nazaj v pe-
sek. Gledal je kako so se valovi poigravali z njo, kako so
jo odnašali in zopet naplavljali med zlizano kamenje.
Stisnil je v dlani krhko lupino. Molčale so poslikane
stene. Zato jo je vrgel nazaj.

Padla sem sama vase. Pogreznila sem se v svoje globine.
Oklep se je raztopil v sobi. Ostala sem jaz. Nihče več ne
bo vedel zame. Sedaj ni več pojoče lupine, ki bi jo mogel
streti v pesti.

Čar je ostalo, je ostalo le zame. Je samo moje. Moje so
oči in dlani in besede, ki jih ne znam izgovoriti. Moje
je vse, kar pojejo moje sanje, vse, kar nosijo moji valovi.

Moje je vse, kar je moje morje.

Ajra

P I S M O

V vitraju večera je tvoj in moj obraz, so tvoja in
moja, kot semena razpršena čustva.
Prisluhni mi.

Danes je ponedeljek. V preblisku intermediarne svetlobe
se najmeta dva - ona in on. Nikoli več ti in jaz.
Vem, trgam ti spomin zapreden v votivo sedanjika. Moram.
Po koordinatnem sistemu zaplešeta dv. nitki življenja
- ljubi, ne ljubi, bo ljubil, je ljubil... nagib v ne-
gativno polravnino. V glavi prazni ultrazvok.
Razbita čustva. Valovi odplavajo in galebi odletijo.
Nekaj spolzi iz nepregibnih rok. V

V digitalni mreži se lahko lovijo pečki solza - igra
steklenih biserov.

Danes je ponedeljek. Ponedeljek se odtrže v znamenju na-
breklih čustev. Njegova barva je bela. Bela.
Še en dan tvoje odsotnosti, izdolbljen v tehtoniko moje
osamljenosti. Tisk spomina na zavesti moje konstrukcije.
Imenovala sem te Janus.

Ti hočeš ples bleščic, neobvezujoči smeh za dva.

Veš, jaz sem neobstojna razsežno misleča stvar, ponedel-
jškova deklica, ta Jolie

Ljubila te je Ereogeta in njena na nič odtisnjena ljube-
zen.

Nataša

P A J E K

Če bi bila danes, me ne bi bilo jutri. In če bi bila že včeraj, me danes prav gotovo ne bi bilo več. Pozabim, pozabiš, pozabi, pozabimo, pozabite, pozabijo...

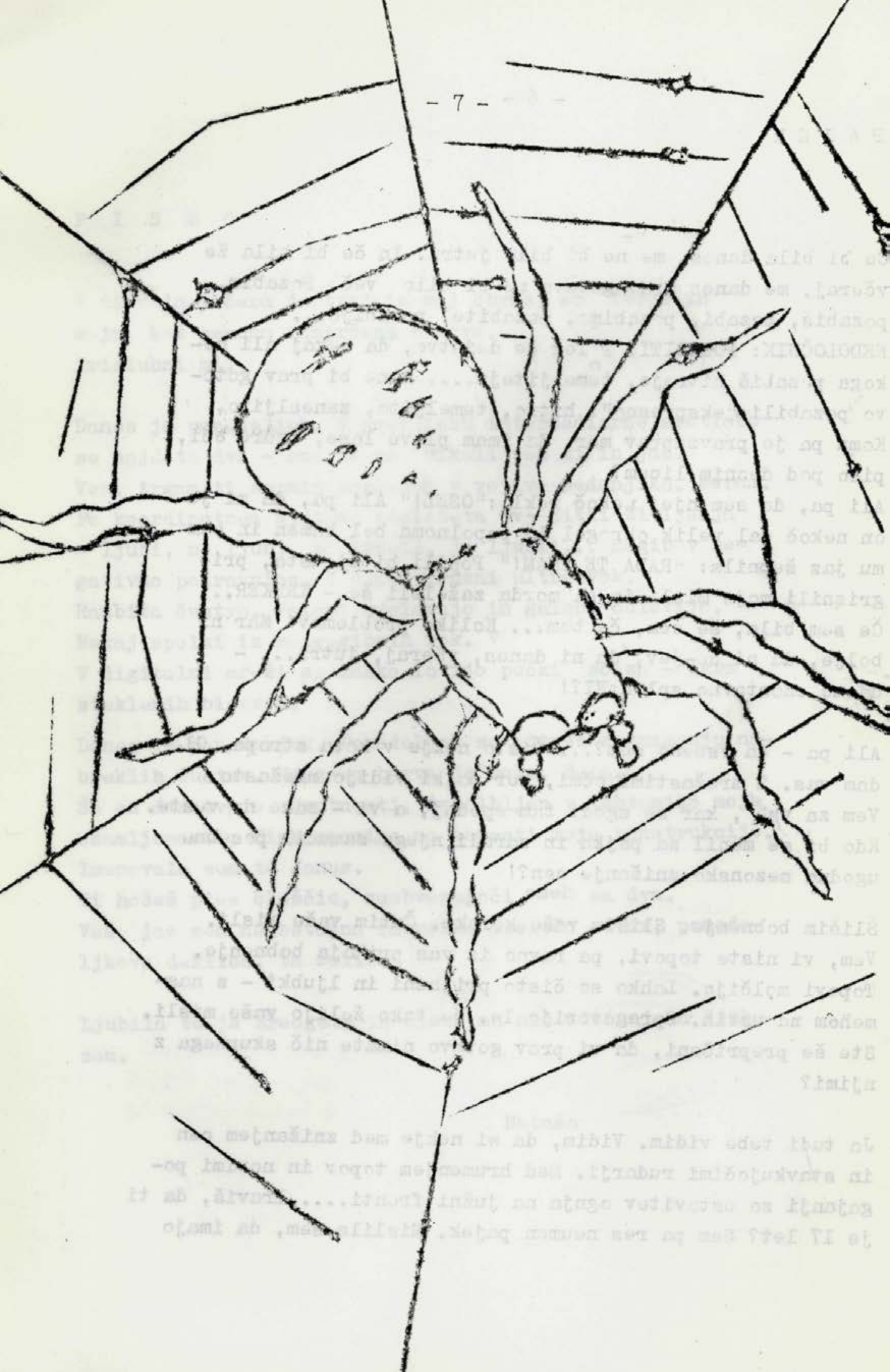
NEDOLOČNIK: POZABITI. P leg še dejstvo, da nekaj ali nekoga pozabiš hitreje, temeljiteje.... Mene bi prav gotovo pozabili "ekspresno": hitro, temeljito, zanesljivo. Komu pa je pravzaprav mar, da imam plave lase, modre oči, piko pod desnim licem?

Ali pa, da sem njej nekoč rekla: "OSEL!" Ali pa, da mi je on nekoč dal velik okragel in popolnoma bel kamen in sem mu jaz šepnila: "RADA TE IMAM!" Popili bi mi usta, pri-griznili moje misli in si morda zaželeli še - KREKER... Če sem bila, še sem, če bom... Koliko problemov! Mar ni bolje, da ni če-jev, da ni danes, včeraj, jutri... - da me enostavno sploh NI?!

Ali pa - da vseeno sem?... Čisto nekje v kotu stropa. Gledam vas. Z mrežastimi očmi, ker pajki vidijo mrežasto. Vem za vse, kar se zgodi tam spodaj, a vi - zame ne veste. Kdo bi se menil za pajka in zaradi njega zamudil posebno ugodno sezonsko znižanje cen?!

Slišim bobnenje. Slišim vaše korake. Čutim vaše misli. Vem, vi niste topovi, pa ravno iz vas prihaja bobnenje. Topovi molčijo. Lahko so čisto prijazni in ljubki - z nas-mehom na ustih. Spregovorijo le, če tako želijo vaše misli. Ste še prepričani, da vi prav gotovo nimate nič skupnega z njimi?

Ja tudi tebe vidim. Vidim, da si nekje med znižanjem cen in stavkujočimi rudarji. Med hrumenjem topov in novimi po-gajanji za ustavitvev ognja na južni fronti.... Praviš, da ti je 17 let? Sem pa res neumen pajek. Mislila sem, da imajo

grho le starke, zdaj pa vidim, da ni take, ... da jo imaš tudi ti. Ali pa - pri sedemnajstih nisi več deklet, ampak že starka?

Kateri del tebe igra? Kdo je producent, kdo režiser?

Sploh kdo režira? Igraš, ne da bi vedela zakaj? Ima tvoja igra naslov? Še ne? In otrok, za katerega veš, da ne bo nikoli rojen? Tudi on še nima imena? Mi govoriš, da te NI OTROK? Da je le FETUS? Še koliko časa ga boš nosila? Še tri mesece? Da bo potem star pet mesecev? In potem?

Umetni popadki? A, tako. Cena splavljenega fetusa pri petih mesecih je višja. Vem, vem... hidratantne kreme iz placent. SVEŽA, MLADOSTNA, VEDNO UREJENA, MLADA ŽENA.

Kaj ti visi žena? Oh, oprusti, saj si že omenila - ti si le tovarna fetusov.

Res, da vidim mrežasto, vendar... vidim vseeno. Že nekaj časa te gledam in ne morem razumeti. Kako potem? Imaš ali nimaš - to svojo krono? Jaz je ne vidim, vendar ti... obnašal se, kot bi jo imel. Ko hodiš, za ceno svoje krono popolnoma mirno gaziš vse, kar je nižje od tebe: otroke, ki se igrajo v mivki, metulje, ki se ljubijo v travah... celo senca, ki pada predte. On je bil nekoč ravno tako velik, kot ti ali pa še večji. Z leti pa se mu je hrbet ukrivil, rame upognile. Danes ti sega le še do brade. Neomejeno lahko gledaš čezenj in pravzaprav te v ničemer ne ovira. Moraš torej res tudi njega pregaziti? Le zato, ker si ti še dovolj mladi, da lahko hraniš svojo krono?

Čemu jo toliko časa gledaš? Čemu je takoj ne pregaziš, saj veš, da je nižja od tebe? Mar ti nisi več ti, ali pa ti je hudo, ko moraš priznat, da jo IMAŠ pravzaprav RAD?! - Naposled je izpod tvojih krvavih gosenic špricnila tudi njena kri.

Reči mi, si ob vseh teh solzah in bolečinah vsaj ti srečen?

Čudiš se? So ti res vse življenje pravili le o kronah in nikoli o neki - "sreči"? Čisto majhni in preprosti, tako majhni, kot kamen in tako preprosti, kot je njegova balina?

Ne, nočem, da sem! Nočem biti niti pajek! Nočem biti v kota. Niti v najbolj oddaljenem in pajčevinastem ne. Nočem gledati na vas, Na vašo igro brez naslova. Na vaše obraze brez čustev. Nočem svojih mrežastih oči. Mreža za njimi mi prekrije premalo resnice. Moje sanje za njimi ne morejo zaživeti. Sploh nočem več biti!

Te je sploh kdo kaj vprašal? Zapri gobe - bodi! Z mislimi, ustmi, očmi. Za krekérje je že poskrbljeno!

Vojka

Literarni del kulturnega dne naj bi pripravili družboslovci. V ta namen smo pri uri slovenščine pisali razmišljanja na tri možne naslove:

1. Sposoben je najsvetlejšega odkritja in svoje najstrašnejše nesreče.
2. Najhujše je to, da nihče ne more ničesar ustaviti ali pospešiti. Iti moramo skozi ogenj, pepel in veter in ostati.
3. Kako si in s kom si in čemu si. In zakaj si in kdaj si in kje si.

Zaradi velikih možnosti, ki jih dajejo naslovi, se je rodilo veliko sorodnih razmišljanj. Če bi v celoto skušali sestavljati le posamezne misli, bi bil rezultat podoben recitalu ob 29. novembru, obenem bi se uničilo bistvo in enkratnost vsakega sestavka.

Za osnovo smo si tako izbrali le tri sestavke, ki so stilno med seboj zelo različni, vendar se v sporočilu dopolnjujejo in dajejo slutiti, da bi njihova združitev lahko dala zanimivo celoto.

- ČE BI BILA DANES, ME NE BI BILO JUTRI, IN ČE BI BILA ŽE VČERAJ, ME PRAV GOTOVO DANES NE BI VEČ BILO.
- + ... ALI PA NE. SAJ JE SONCE OB HRKU LE NA VIDEZ MANJŠE. V RESNICI SVETI Z ISTO MOČJO...NEODVISNO OD TEBE JE TAKŠNO, KOT NA ZAČETKU.
- POZABIM, POZABIŠ, POZABI, POZABIMO, POZABITE, POZABIJO...
- + NEDOLOČNIK: POZABITI
- JA, POLEG PA ŠE DEJSTVO, DA NEKAJ ALI NEKOGA POZABIŠ HITREJE, TEMELJITEJF...
- MENE BI PRAV GOTOVO POZABILI EKSPRESNO, KOMU PA JE PRAVZAPRAV MAR, DA IMAM PLAVE LASE, MODRE OČI, PIKO POD DESNIM LICEM?
- ALI PA; DA SEM NJEJ NEKOČ REKEL: "OSELI!"
- + ALI PA, DA MI JE ON NEKOČ DAL OKROGEL IN POPOLNOMA BEL KAMEN IN SEM MU JAZ ŠEPNILA: "RADA TE IMAM."?
- + ČEMU NE SPREGAMO RAJE GLAGOLA UPATI?
- VEŠ, JAZ SEM POZABILA, KAKŠNA JE PRVA OSEBA EDNINE...
- + JAZ SEM LAČNA... + VIC PRVIČ
- + JAZ TUDI...
- + JAZ BI JEDLA...
- POPILI BI MI USTA, PRIGRIZNILI MOJE MISLI IN SI MORDA ZAŽBLELEI ŠE
- + KREKER.
- ČE SEM BILA, ČE SEM, ČE BOM...
- + MENI JE DOVOLJ, DA SEM... NOBENEGA ČE...
- KOLIKO JE PROBLEMŮV. MAR NI BOLJE, DA NI ČEJEV, DA NI DANES, VČERAJ, JUTRI,... DA ME ENOSTAVNO SPLOH NI...
- + SAJ SI NOR, ČEMU SE TAKO ZAPLETAŠ... RAJE IGRAJ, VRSTA JE NA TEBI.

Celota izhaja iz razdvojenosti okolja, družbe in tudi posameznika. To se pokaže že v prvem delu, ko se med navidez neobvezujočo, lagodno partijo kart kažejo razlike med mišljenji, karakterji in različnimi gledanji posameznikov. Skupina se ob teh nasprotjih počasi, vendar vztrajno razkrajaja, dokler se ne razdeli na dva dela: na družbo, ki vztraja pri igri kart, ob kateri si lahko zatiska oči in sprejema življenje kot samoumevno (Tako je, kaj bi se sekirali!), in na posameznike, ki si nočejo in ne morejo več lagati, temveč se zaradi čustvene prizadetosti (razočaranja, v prijateljstvu, ljubezni...) in nemoči, da bi kaj spremenili, umaknejo iz kroga igralcev in postanejo le opozicija, opazovalci človeške komedije, vest družbe, pajek v najbolj pajčevinastem kotu. S plusi so označeni posamezniki "družbe normalnih", "povprečnih", z minusi pa pajki kot "nenormalni", "sodniki z zavezanimi rokami".

II.

- VRSTA JE NA MENI... DA VSEENO SEM?
- ČISTO NEKJE V KOTU STROPA.
- GLEDAM VAS.
- Z MREŽASTIMI OČMI, KER PAJKI VIDIJO MREŽASTO.
- VI ZAME NE VESTE.

- + VIDIŠ PAJKA?
- + KJE?
- + TAM, V KOTU.
- + KDO BI SE MENIL ZANJ IN ZARADI NJEGA ZAMUDIL POSEBNO UGODNO ZNIŽANJE CEN?
- + VIC DRUGIČ
- SLIŠIM BOBNEENJE.
- SLIŠIM VAŠE KORAKE.
- ČUTIM VAŠE MISLI.
- VEM, VI NISTE TOPOVI, PA RAVNO IZ VAS PRIHAJA BOBNEENJE. TOPOVI MOLČIJO. LAHKO SO ČISTO LJUBKI IN PRIJAZNI, Z

NASMEHOM NA USTIH. ZAROJNIJO LE, ČE TAKO ŽELIJO VAŠE MISLI.
MAR SE RES NE ZAVEDATE, DA SO VAŠE MISLI TISTE, KI BUČIJO?
KO SE ZARADI OJESTNOSTI ZADEVAJO DRUGA OB DRUGO...

+ MOJE ROKE SO SAMO MOJE ROKE.

MOJE OČI SO OČI, KI GLEDAJO VAME.

MOJE SO ROKE IN MOJE SO OČI, S KATERIMI SE BORIM.

- TAM, PREKO MORJA JE SONCE. TJA JE ZAŠLO. SE BO KDAJ
VRNILI?

+ RADA BI SONCE...

+ KAJ BO TEBI SONCE? HAHHA... ŠE ZA ČISTILKO NISI DOVOLJ
DOBRA. POBRIŠI ŽE TISTO PAJČEVINO V KOTU, ŽE CEL TEDEN
MI VISI NAD GLAVO.

+ PRIJEL JE ŠKOLJKO IN SI JO PRISLONIL NA UHO. SLIŠAL JE
ŠUMENJE MORJA, VEČNO BUČANJE VALOV. SLIŠAL ME JE KOT
ODDALJENO PETJE PTICE, KI NE VE, KAM JE UJETA... KI NE
VE ALI ZNA PETI, KI NE POZNA TOPLOTE SONCA. VEČNO SE
BO MOJ GLAS SKRIVAL V KOŠČENI LUPINI. ČE BO ŽELEL VIDETI
MOJE PETJE, OBRAZ MOJEGA MORJA, BO MORAL RAZBITI ŠKOLJKO.

- VIDIM, DA SI.

+ COGITO ERGO SUM.

+ MISLIM, TOREJ SEM.

- NE VEŠ, KAM?

- PRAVIŠ, DA TI JE SEDEMNAJST LET? SEM PA RES NEUMEN PAJEK.
MISLILA SEM, DA IMAJO GRBO LE STARKE, ZDAJ PA VIDIM, DA
NI TAKO, DA JO IMAŠ TUDI TI.

- ALI PA... PRI 17-ih NISI VEČ DEKLE, AMPAK STARKA?

+ ON NE BO RAZBIL ŠKOLJKE. ŽAL MU JE NEKE NEVERJETNE STVARIT-
VE, KER LJUBI NENAVADNO OBLIKO MOJE ZUNANJOSTI IN SE BOJI
MORJA, KI SE BO RAZLILLO V NJEGOVH ROKAH, KO NE BO VEČ
UJETO V MEJE SAMEGA SEBE.

- KATERI DEL TEBE IGRA?

- KDO JE PRODUCENT?

- KDO REŽISER?

- SPLOH KDO REŽIRA?
- IGRAŠ, NE DA BI VEDELA ZAKAJ?
- IMA TVOJA IGRA NASLOV?
- ŠE NE?
- IN OTROK, ZA KATEREGA VEŠ, DA NIKOLI NE BO ŽIVEL, TUDI ON ŠE NIMA IMENA?
- MI GOVORIŠ, DA TO NI OTROK?
- SEVEDA, TO JE LE FATUS.

- + SEM VAM ŽE POVEDALA? NAŠA MUCA BO IMELA MLADE.
- + KAM PA BOSTE Z NJIMI?
- + ŠE NE VEM...
- + MENI SO TAKO VŠEČ MLADE MUCKE. ČISTO TOPLE, PUHASTE ZASPANO PREDEJO!
- + JA, SAJ SO ŠE SLEPE.
- + NAJ TI ENO PUSTIM?
- + SAJ BI, AMPAK VSEENO... VEŠ PRAVZAPRAV SE MI MAČKE ZDIJO HINAVSKE.
- + TOREJ JIH BOSTE MORALI VSEENO UTOPITI.
- + VIC TRETJIČ
- KOLIKO ČASA BOŠ ŠE NOSILA SVOJ FETUS?
- ŠE TRI MESECE, DA BO STAR PET MESECEV?
- IN POTEM? UMETNI POPADKI?
- A, TAKO. CENA SPLAVLJENEGA FETUSA PRI PETIH MESECIH JE VIŠJA...
- VEM, VEM... HIDRANTNE KREME IZ PLACENT.
- SVEŽA, MLADOSTNA, VEDNO PRIVLAČNA MLADA ŽENA.
- KAJ TI NISI ŽENA?
- OH, SEVEDA, SAJ TI SI LE TOVARNA FETUSOV...

- + DOVOLJ O MAČJIH MLADIČIH, DAJMO RAJE O NAŠIH. SAJ VESTE ZA TISTO: "NAJPREJ POMETI PRED SVOJIM PRAGOM."
- + DANES JE PISALO V DELU, DA JE V ETIOPIJI UMRLO ŽE 5000 OTROK.
- + KAJ V ETIOPIJI: POMETI NAJPREJ PRED SVOJIM PRAGOM. ČE TI NE GRE NA BRUHANJE, TI POVEM: DANES SO NA CELOVŠKI NAŠLI MRTVEGA NOVOROJENŠKA.
- + KOLIKO TI DAJO ZA DETOMOR?

"Družba normalnih" se zaveda prisotnosti pajka, vendar je enostavneje, da ga ne prizna, da se obnaša, kot da ga ni. Kljub temu pajek vztraja v obsojanju, pri čemer doseže, da "družba normalnih" razpade na "normalne posameznike", ki se že vprašujejo po svojem bistvu in smiselnosti, in so tako vse manj "družba". Zaradi osebnih vzrokov nekateri zavrnejo igranje kart in postanejo razdvojenici med družbo in pajkom, obremenjeni s težo lastne identitete, invalidi v duši.

III.

- + KAJ NISI ŠE POBRISALA... KAJ BULIŠ, VSAJ KRPO MI DAJ, BOM JAZ.
- RES, DA VIDIM MREŽESTO... VENDAR: VIDIM VSEENO!
- ŽE NEKAJ ČASA TE GLEDAM IZ SVOJEGA PAJČEVINASTEGA KOTA IN NE MOREM RAZUMETI.
- KAKO POTEK: IMAŠ ALI NIMAŠ... TO SVOJO KRONO?
- JAZ JE NE VIDIM, VENDAR TI... OBNAŠAŠ SE, KOT DA BI JO IMEL!
- KO HODIŠ, ZA CENO SVOJE KRONE GAZIŠ VSE, KAR JE NIŽJE OD TEBE. OTROKA, KI SE IGRA V MIVKI...METULJE, KI SE LJUBIJO V TRAVAH...
- NE, RES NE GRE, DA BI TI ZARADI NJIH PADLA KRONA.
- TVOJA LEPA IN DRAGOCENA KRONICA.

- + SAJ MI NE BOSTE ZAMERILI. RADA BI NAPISALA PISMO.
- + PISMO?!
- + KOMU PA?
- + ZAKAJ PISMO?
- + DA BOŠ ZAMUDILA CELO IGRO ZARADI PISMA?
- + JA, ZARADI PISMA...

"Družba" se zave, da jo pajek onemogoča, zato ga kljub temu, da je prej zanikala že njegov obstoj, zdaj priznava. Če hočeš sovražnika uničiti, ga moraš namreč prej priznati.

IV.

PISMO

Črviček se zajeda v dušo in spomine normalnih ljudi. Pred njim se hočejo rešiti. Pri tem ne izbirajo sredstev. Tako se ona s pismom obrne na ljubljeno osebo. Vendar spozna, da ponovno čustvo ni možno. Obstaja rezpeta med pajkom in družbo- skupino.

V pismu nastopa simbol ponedeljka, kot dneva bele in srebrne barve, dneva, ki mu vlada Mesec. Na tihomorskih otokih ima vsak dan svojo barvo; petek modro, sreda zeleno, ponedeljek srebrno.

V.

- ČEMU JO TOLIKO GLEDAŠ?
- ČEMU JE TAKOJ NE PREGAZIŠ?
- VIDIM TE, KAKO S POGLEDOM SKRIVAJ BOŽAŠ NJEN OBRAZ, NJENE OZKE ROKE, KAKO HLASTAŠ ZA NJENIM ZVONKIM SMELHOM.
- SAJ VEŠ, DA JE TUDI ONA NIŽJA OD TEBE.
- ČEMU TUDI TOKRAT NE POSTANEŠ BULDOŽER IN Z NAZOBČANIMI KRVAVIMI GOSENICAMI MIRNO NE ZAGAZIŠ ČEZNJO?
- MAR TI NISI VEČ TI?
- MAR TI JE HUDO, DA MORAŠ PRIZNATI, DA JO IMAŠ PRAVZAPRAV RAD?
- NAPOSLED JE IZPOD TVOJIH GOSENIC ŠPRICNILA NJENA KRI.
- + KAR JE OSTALO, JE OSTALO LE ZAME. JE SAMO MOJE. MOJE SO OČI, DLANI IN BESEDE, KI JIH NE ZNAM IZGOVORITI. MOJE JE VSE, KAR POJO MOJE SANJE, VSE KAR NOSIJO MOJI VALOVI. MOJE JE VSE, KAR JE MOJE MORJE. TOKRAT STE RES SAMO MOJE, A ZDAJ VAS NE POTREBUJEM VEČ!

VI.

- REŠI MI, SI OB VSEH TEH SOLZAH IN BOLEČINAH, KI JIH PRIZADEVAŠ, VSAJ TI SREČEN?
- ČUDIŠ SE?
- MAR SO TI RES VSE ŽIVLJENJE PRAVILI LE O KROMAH IN NIKOLLI O NEKI SREČI? ČISTO MAJHNI IN PREPROSTI?
- TAKO MAJHNI, KOT KAMEN IN TAKO PREPROSTI, KOT NJEGOVA BELINA?

Tu recital doseže vrh, kajti tudi "družba normalnih" je že razbita na posameznike. Ko se ti zavedejo, da so le posamezniki, odvisni in odgovorni le sebi, se v strahu za svojo pozicijo obrnejo proti samemu sebi - proti svojim sanjam. Zagaziti čez otroka, metulje...pozabiti na svojo prvo ljebezen, razkosati spomin nanjo z "nazobčanimi krvavimi gosenicami buldožerja" le zaradi lastnih ambicij, zato, da bi ohranil svojo nedostopnost, svojo vzvišenost, dvomljive slavo in ugled...pa kljub temu ostati hladen, brezčuten in dlje od sreče kot kdajkoli doslej.

VII. VIC DO KONCA.

Tudi ta družba ima svojega "dvornega norčka" in ga sprejema samoumevno, naveličano in s pomilovanjem, na drugi strani pa ga hoče za vsako ceno utišati, ker se boji, da bi posegel pregloboko vanje.

VIII.

- NE, NOČEM, DA SEM.
- NOČEM BITI NITI PAJEK.
- NOČEM BITI V KOTU.
- NITI V NAJBOLJ ODDALJENEM IN PAJČEVINASTEM NE.
- + HOČEŠ NASLOVE? TAROK, REMI, ŠNOPS...
- NA VAŠE OBRAZE BREZ ČUSTEV.
- NOČEM SVOJIH MREŽASTIH OČI.
- MREŽA NA NJIH MI NE PRIKRIJE PREMALO RESNICE.
- MOJE SANJE ZA NJIMI NE MOREJO ZAŽIVETI.
- NOČEM VEČ BITI!

Pajek spozna, da ne more biti le opazovalec, ki obsoja.. Nihče ne more obstajati nekje vmes, življenje sprejemati zreducirano skozi mrežaste oči. Tu sta le dve možnosti: biti "v" ali "iz" življenja.

IX.

- + TE JE SPLOH KDO KAJ VERAŠAL?
- + DRŽI GOBEC IN BODI!
- + Z MISLIMI, USTI, OČMI...
- + ZA KREKERJE JE ŽE POSKRBLJENO...

Tesnoba zaradi samitve in dvóličnosti je že nevzdržna, zato skupina (čeprav na nekoliko grob način) le spregovori s pajkom in mu celo napravi prostor v svojem krogu.

X.

- BOŠ IGRALA ALI NE? SAMO ZAVLAČUJEŠ!
- MI SE IMAMO RADI

Pajek ponudbo sprejme, kajti: "Sosedov pes je lep in blag, to poj in se nažri, kujon! (Heine)

TAROK, REMI, VOJNA, OSEL.....

- Tovarišica, saj lahko danes manjkam pri uri? Vaje imamo.

- Ja, kakšne pa spet?

- Za kulturni dan.

Tako smo nasledovali vsak dan. Kajti 8. februar in z njim dan nastopa sta prihajala vse bliže, časa je bilo vse manj, nemirni črv pa je neumorno gledal. Kako bo? Bodo razumeli? Se ne bomo zmotili? Kako nas bodo ocenili? In nagloblji: kakšna je prava vrednost našega dela? O literarni predlogi ni dvoma, toda kako to preliti v gib, glas? Kako obvladati prostor, se znebiti teže lastnega telesa?

Obsediš otopel, skrčiš se na najmanjšo možno mero, se potuhneš sam vase in spregovoriš iz globine, varno skrit. A videz vara. Ko glas prestopi prag ustnic se zlomi, zatrepeta in postane medel ali monoton, neugnano poskoči ali presenečen obstane.

Oranžna praznina okraj roba je pomirjujoča. Nekoliko hladna. Zahrbtana? Celó škodoželjna. Ve, da se lakasti robovi nekoč napolnijo. Natančni odlitki človeške hrbtnice so. Ob njih se hrbet zravna, dovolj je prostora, da odložiš vsa bremena, se udobno namestiš. Zato jih zavijemo v temo, izpraznimo prvo vrsto. Pogled iz svetlobe v temo je zasenčen. In obratno. Dakler se oči ne privadijo. Človek se vsega privadi. Oranžna toplota je kljub vsemu le toplota. Privlači. In drobna vešče zaplešejo okrog nje. Zakaj jo obsojam? "Komu je pravzaprav mar, da....." Zgledala si se v to črno piko, bohoti se pred tvojimi očmi, ti sama se spreminjaš vanjo, v resnici pa... Čisto prijazna pikica je.

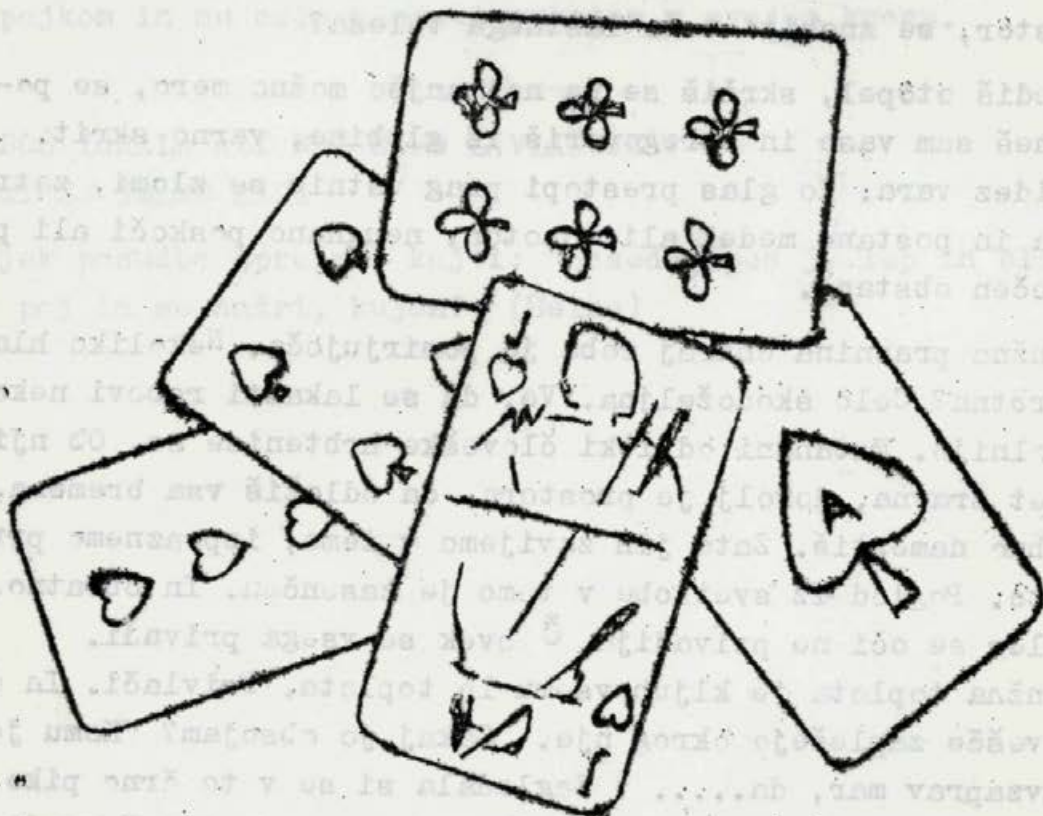
Boš igrala ali ne? Samo zavlačuješ!"

Saj igram, že igram.... Dvignem karto in vem, da nekoč pride številka, ki zmaga.

- Čakajte, da povem vic do konca, ne?

- Joj, že spet tvoj vic!
- Je bila ena rib'ca ne? in en stric jo je ulovil...
- In bum! se je stric znašel v postelji...
- Ja, saj ga že veste!
- Mi? Ne, sploh ne!
- Dobro, če ga že veste, ne bom še enkrat pravil...
- Saj ga ne vemo, no. Povej že enkrat!
- Povej, no, kaj se pustiš...
- "Poslušajte, je to igra, ali se res kregate?"

Igramo, seveda igramo! Premešaj karte in začnimo še enkrat!

GLASBENI DEL KULTURNEGA DNE

V glasbenem delu kulturnega dne predstavljamo našo ustvarjalnost in poustvarjalnost na tem področju.

Vokalni šekstet je naštudiral narodne pesmi, narodne pesmi v umetni priredbi ter moderne, v katerih glasba ni več le čisto sozvočje tonov in se meša z vzkliki, šumi,...

Z znano skladbo Vsi so venci bejli bomo predstavili način učenja petja neke pesmi po posameznih glasovih.

Mnogi učenci se ukvarjajo tudi s skladateljstvom oz. sami ustvarjajo skladbe za instrumente, ki jih igrajo.

Kot zanimivost pa bomo predstavili tudi instrument, ki ga danes uporabljajo že skoraj v vseh ansamblih in nam lahko nadomesti (skoraj) tudi človeški glas. To je SINTESIZER.

Ko smo sestavljali program, je bilo idej in predlogov ogromno. Prav tako je bilo tudi zanimanj veliko. Kasneje, ko naj bi te ideje realizirali, pa se je število "glasbenikov" vidno zmanjšalo. Tako je prišlo do krnitve v programu in v številu sodelujočih. Tudi takšna aktivnost jemlje čas in včasih je treba ostati v šoli tudi po končanem pouku. Pa saj za glasbenike to res ne bi smel biti problem! Pa je in kot se je izkazalo zelo velik.

Vaje smo imeli vsak dan in kljub temu, da nismo imeli veliko časa, smo se naučili kar precejšnje število pesmi in nekatere med njimi so precej zahtevne.

Prepričani smo, da je program dovolj pester, da bo za vsakogar kaj zanimivega. Še posebej za "glasbenike"!

LIKOVNI DEL KULTURNEGA DNE

Tudi likovniki želimo sodelovati. Radi se ukvarjamo z risanjem. Smo samouki pod vodstvom tov. Jazbarjeve. Nekatere stvari bolje prikažemo s čopičem in svinčnikom, kot pa z hesedo. Največ slikamo slike, manj je risb z ogljem in svinčnikom. Motive in tehnike si izbiramo sami.

LIKOVNI MOTIV je vsebina slike. Za motiv lahko izberemo karkoli (kar vidimo, si predstavljamo v domišljiji). Prav na podlagi motiva so likovna dela nekakšen vizualni dokument v življenju. Izbira motiva je odvisna od likovne tehnike in umetnika samega - njegovega trenutnega razpoloženja - in je najtežji in najpomembnejši del likovnega ustvarjanja. Ločimo različne motive:

- t i h o ž i t j a (mrtva narava)
- k r a j i n e (podobe iz narave)
- i n t e r i e r i (motivi notranjščine)

Nekaj tehnik:

TEMPERA je tehnika, ki ljubi optimalne in zastrte barve (med seboj se ne prekrivajo). Mojstri tempere so tisti, ki se izogibajo preneglega in širokopoteznega čopiča - tempera ni tehnika temperamenta.

AKVAREL se razlikuje od tempere v tem, da zahteva sijaj prozornosti.

GVAS je tehnika, v kateri temperi dodajamo belo barvo in tako dobimo gostejšo barvo.

LAVIRANA RISBA nastane tako, da vzame risar, potem ko se risba, narisana s kovinskim peresom ali koničastim čopičem posuši, črne barvo ali razredčen tuš, s čopičem in vodo, ju raztopi in na mestih, kjer bi rad, da bi bili predmeti na risbi močnejše senčeni ali bližji, dela z gostejšo raztopino, tam pa, kjer bi rad imel predmete bolj svetle ali bolj oddaljene, uporablja redkejšo raztopino. Risba,

lavirana z rjavo barvo, se imenuje SEPIJA, lavirana s črno barvo s sivim tonom pa se imenuje GRISAILLE (grizaj).

OGLEJE je ~~en~~ a najstarejših tehnik. Črta z ogljem je široka, mehka, tudi nejasna. Za razliko od svinčnika je oglje mehkejše, pušča prašno in megleno sled. Z ogljem lahko risar doseže vizualne učinke, ki jih ne more dati noben drug material. Oglje je tudi idealno za risanje senc.

STILIZACIJA je ena od možnosti likovnega izražanja in pomeni poenostavitev določenega motiva. ABSTRAKCIJA in stilizacija sta obstajali že v prazgodovini, uveljavili pa sta se lahko po izumu fotografije, ko ni bilo več potrebno replistično, naturalistično upodabljanje.

Material za naše delo prispeva šola, zato so tudi slike šolske. Če je komu slika posebno všeč, jo lahko tudi obdrži.

Za kulturni dan se bomo zbrali v učilnici tehničnega pouka, kjer bomo razstavili nekatera svoja dela. Pripravili bomo predavanje o likovnih tehnikah, motivih in še o marsičem.

Matjaž Petrič

Odločitev učencev, da bodo sami pripravili kulturni dan v počastitev slovenskega kulturnega praznika, sem sprejela z odobravanjem, saj pomeni protiutež nekakšnemu duhovnemu mrtvilu nesamoiniciativnosti in zgolj v lastne, ozke interese zaprtemu (ne) prizadevanju večine naših učencev. Nimam namena govoriti o možnih razlogih za počelski aktivnostni molk mladine, saj bi to presegalo okvire razmišljanja v danem sestavku. Dejstvo je, da si je peščica učencev zastavila odgovorne naloge izpeljati kulturni dan na osnovi lastnih zamisli in njihove realizacije. Kolikor spremljam potek dela v štirih sekcijah: dramski, literarni, glasbeni, likovni, jim to uspeva, saj opažam močno zavzetost, željo po izvirnosti in samopodreditvi. Recital, ki je nastal v sodelovanju dramske in literarne skupine prinaša svežino, lastni svet iskanj mladega človeka, ki zanikuje sleherno uniformiranost, ki hoče biti mlad, enkrat in svoboden, pa vendar začeva ob stene omejenosti, vsakdanje utečenosti, mogoče brezizhodnosti.

Pomeni odločen ne miselnosti večine, ki bi jo lahko strnila v stavek: Sem le številka in se v tej vlogi prijetno počutim."

Napovejte boj številkam s še mnogimi kulturnimi prireditvami.

prof. Bruna Vuga

I Z V I R

Glasilo Srednje gradbene šole
Veno Pilon Ajdovščina

Številka: 2

Šolsko leto 1984/85

Glavni urednik: Vojka Žgavec

Uredniški odbor: Nataša Batagelj

Marjetka Krapež

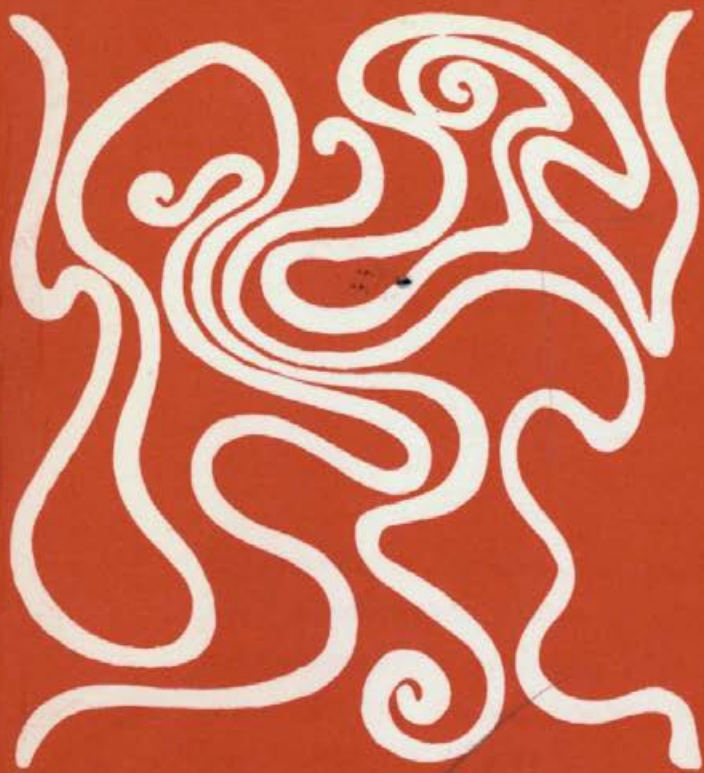
Vida Bajc

Darja Pavlič

Ajra Pogačnik

Likovna oprema: Ajra Pogačnik

Mentor: prof. Zdenka Blažko

IZVIR

glasilo sgš
»veno pilon«
ajdovščina

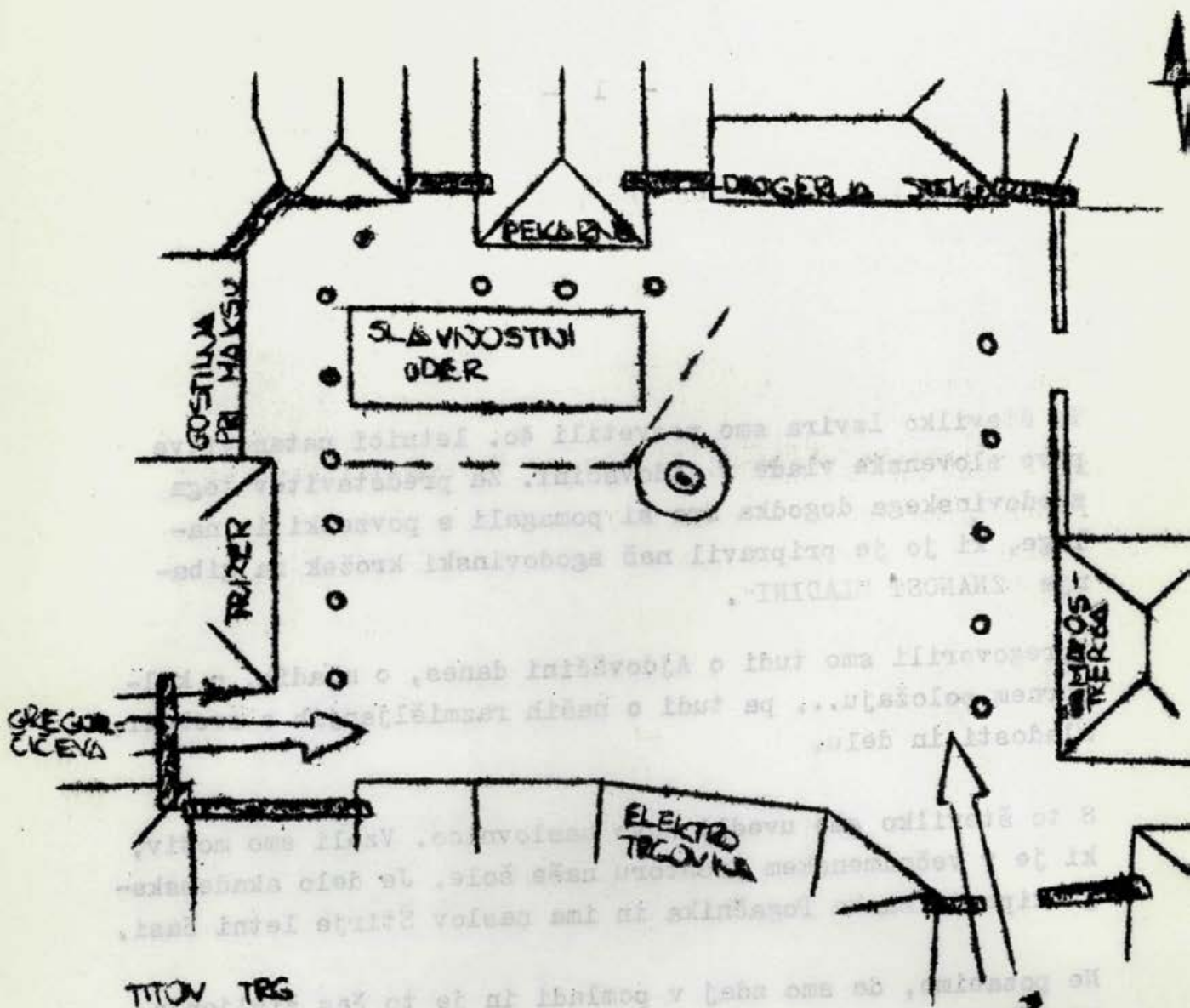
To številko Izvira smo posvetili 40. letnici ustanovitve prve slovenske vlade v Ajdovščini. Za predstavitev tega zgodovinskega dogodka smo si pomagali s povzetki iz naloge, ki jo je pripravil naš zgodovinski krožek za gibanje "ZNANOST MLADINI".

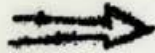

Spregovorili smo tudi o Ajdovščini danes, o mladih, o kulturnem položaju... pa tudi o naših razmišljanjih o svobodi, mladosti in delu.

S to številko smo uvedli novo naslovnico. Vzeli smo motiv, ki je v večnamenskem prostoru naše šole. Je delo akademskega kiparja Marka Pogačnika in ima naslov Štirje letni časi.

Ne pozabimo, da smo zdaj v pomladi in je to čas življenja in ustvarjalnosti.

Uredniški odbor

- slavoloki
- drevesa okrašena z zastavami
- skupina zastav
- organizirni prihodi in odhodi ljudi
- godba in kulturne skupine

Titov trg - 5. 5. 1945 po spominu tov. Bavčarja

ŽE PO ZASEDANJU V ČRNOMLJU JE BILO JASNO, DA BODO SLO-
VENCIM IMALE PREJ ALI SLEJ SVOJO PRVO VLADO, KER PA SE
JE PRIMORSKA PO KAPITULACIJI ITALIJE TAKO ENOTNO DVIG-
NILA V UPOR IN KER TA UPOR NI POJENJAL, SMO SE V IOOF
DOGOVARJALI, DA BI KOT PRIZNANJE ZA TAK ENOTEN NASTOP
SLOVENCEV NA PRIMORSKEM IN ŠE POSEBNO ZARADI POMENA TEGA
PODROČJA ZA VSO BODOČNOST SLOVENIJE, PRAV PRI NJIH USTA-
NOVILI PRVO SLOVENSKO VLADO.

Marijan Breclj

VSEKAKOR JE BILO PAMETNEJE, DA SMO VLADO SESTAVILI V
AJDOVŠČINI. POLEG TRSTA, GORICE IN MORDA ŠE DRUGIH KRAJEV,
KI SO BILI ZA NAS PROBLEMATIČNI, JE BILA AJDOVŠČINA NAJBOLJ
VIDNO MESTO IN ZATO NAJBOLJ PRIMERNO. IN PREPRIČANI SMO
BILI TUDI, DA PRIMORSKA VSEKAKOR PRIPADA NAM.

Josip Vidmar

5. MAJ V AJDOVŠČINI

"Primorska je za večne čase osvobojena! Nihče nam svobode več ne vzame!"

Tak napis je nosil prvi transparent v rokah starega Vipavca in Vipavke. Najlepšo obleko sta oblekla in na gumbnico pripela jugoslovansko zastavo z rdečo zvezdo. Zadovoljno sta se nasmihala, kot morda še nikoli doslej. Danes je bil za njiju največji dan v življenju. Danes je bil največji dan za slovensko Primorsko, največji dan za Slovenijo. Bil je veliki praznik slovenskega ljudstva. Naš štiriletni krvavi boj, nam je prinesel končno in večno svobodo, postavil je trdne temelje prvi resnični ljudski oblasti in omogočil, da je 5. maja svobodno ljudstvo postavilo svojo prvo resnično narodno vlado.

Prijazno mestece naše sončne Vipave, Ajdovščina, je osmi dan po svoji osvoboditvi postalo za Primorsko, za vso Slovenijo in vse naše narode zgodovinsko mesto.

V prvih jutranjih urah so ulice in trgi v Ajdovščini oživele. Oživele so vasice tja do našega Trsta, Tržiča in Gorice in preko Soče. Od povsod, po vseh poteh, po vseh cestah je prihajala s trumami in zastavami pesem, vesela pesem srečnih ljudi. Zdelo se je, kot da se je petje in vriskanje dolgih sprevodov mladenk, mož, žena in otrok, vipavskih, kraških in briških viničarjev in kmetov, čepovanskih, cerkljanskih in trnovskih brezdomcev, tržaških, tržiških in goriških delavcev in vseh, ki so to jutro hiteli v Ajdovščino, združilo petje cvetočih češenj, zelenečih trt, vipavske zemlje.

In bilo je tako. Na Primorskem ne more biti drugače. Če bi hotel videti vso veličastnost tega prizora, bi moral stopiti na vrh griča ali na cerkveni stolp. Pa bi morda hotel šteti - ne ljudi, teh tako ni bilo mogoče; hotel bi šteti zastave. Morda bi ti jih uspelo naštetih sto, potem pa ne bi več dohajal. Nove in nove so prihajale, vsak ovinek,

vsak grm jih je bruhal iz sebe. Ves trg je v zastavah. Zvočnik prenaša: tovariš Kidrič je sprejel mandat za sestavo prve slovenske vlade. Nova vlada je zapriseгла. Živela prva slovenska vlada! Iz stotine grl je vrelo navdušenje: Živel predsednik tovariš Kidrič!

Živel!

V en sam krik, prešeren in zmagoslaven obenem, krik, ki se je utrgal vsakemu od prisotnih iz srca, se je zlilo vzklikanje novi slovenski vladi. In ko je človek gledal vse te ljudi, je moral občutiti, da isto ponavljajo Slovenci na Koroškem, ob Rabi in v Ljubljani.

Po končani seji se je narod na trgu zgrnil okrog novovizvo-ljenih članov svoje vlade. Viharni klici: Živela naša prva slovenska narodna vlada so spremljali tovariše, ki so zavzemali svoja mesta na tribuni. In še in še so vzkliki navdušene množice prekinjali predsednika Pokrajinskega narodno osvobodilnega odbora za Primorsko tov. Franceta Bevka, ki je s pozdravnim govorom odprl svečani miting. Neprestano naraščajoče navdušenje je spremljalo govore tov. Ribarja, tov. Kidriča in tov. Metoda Mikuža.

Naj živi in dela vlada slovenskega ljudstva! To željo, ki jo je primorsko ljudstvo izražalo novi vladi na manifestaciji v Ajdovščini in odkrito zaupanje v vsakega člana vlade posebej je jugoslovanskemu svetu in vsem prenašala radijska postaja iz svobodnega Trsta.

Naj vidi svet sedaj naše zadovoljstvo. Mi pa bomo tudi poskrbeli, da bo videl tudi naše delo. Znali smo se boriti, zato smo zmagali! Znali bomo delati, zato bomo tudi v drugič zmagali. Zmagali nad pomanjkanjem in zmagali nad sovražnikom, ki smo ga vojaško že parazili.

Tako smo govorili v gruči mož po končanem mitingu. Z istimi mislimi se je narod vračal s svojimi zastavami in petjem. Vračal se je v svoje domove širom Primorske povedat onim, ki so ostali doma, da nas bodo vodili odslej ljudje, ki nosijo partizanske znake iz leta 1941, pravi ljudski voditelji. Zgodovinska Ajdovščina je doživela ta dan.

Iz Slovenskega poročevalca

PRISEGA

ministrov narodne vlade Slovenije

Prisegam pri časti svojega naroda, da bom zvesto in neumorno služil svojemu narodu, da bom izpolnjeval vse svoje dolžnosti vestno in predano, da bom nadvse čuval in branil svobodo in neodvisnost, bratstvo in enotnost vseh narodov Jugoslavije kakor tudi vse ostale pridobitve Narodno-osvobodilne borbe, vse za napredek federalne Slovenije in Demokratične federativne Jugoslavije.

Ajdovščina 5. maja 1945.

Brickelj
Polajžar
Prešern
Vrora

St. ...

St. ...

St. ...

Vida ...

S. L. ...

St. ...

St. ...

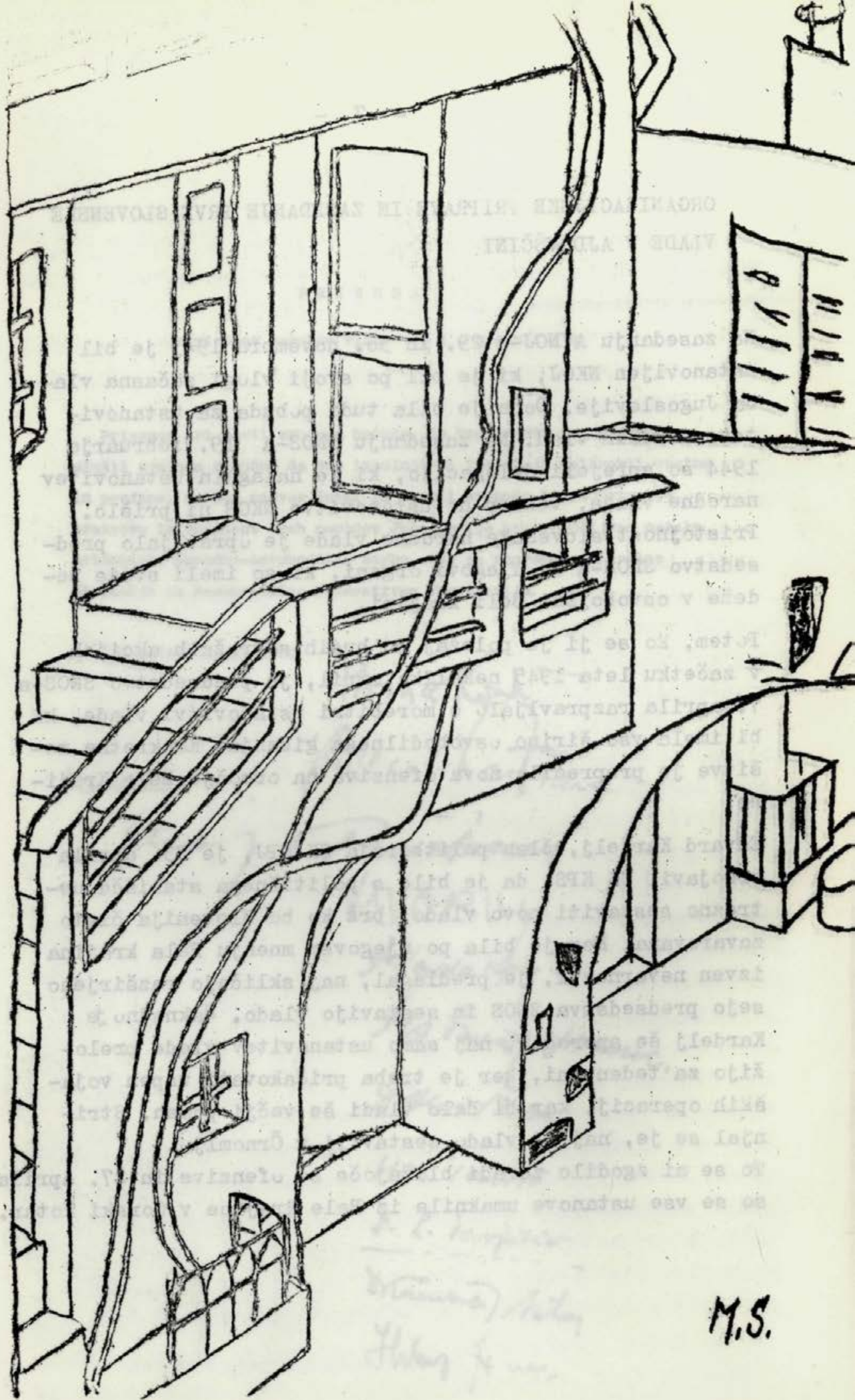
ORGANIZACIJSKE PRIPRAVE IN ZASEDANJE PRVE SLOVENSKE VLADE V AJDOVŠČINI

Na zasedanju AVNOJ-a 29. in 30. novembra 1943 je bil ustanovljen NKOJ, ki je bil po svoji vlogi začasna vlada Jugoslavije. Dana je bila tudi pobuda za ustanovitev narodnih vlad. Na zasedanju SNOS-a 19. februarja 1944 so sprejeli delegacijo, ki je nalagala ustanovitev narodne vlade, vendar do ustanovitve NKOS ni prišlo. Pristojnost slovenske narodne vlade je upravljalo predsedstvo SNOS-a in njegovi organi, ki so imeli svoje seje v osvobojeni Beli krajini.

Potem, ko se ji je položaj po hudih sovražnih akcijah v začetku leta 1945 nekoliko umiril, je predsedstvo SNOS-a 7. aprila razpravljalo o morebitni ustanovitvi vlade, ki bi imela vso širino osvobodilnega gibanja. Konkretne rešitve je preprečila nova ofenziva na območju Bele Krajine.

Edvard Kardelj, član politbiroja CK KPJ, je 23. aprila objavil CK KPS, da je bilo s političnega stališča ustrezno sestaviti novo vlado, brž ko bo Slovenija čisto zavarovana. Ker je bila po njegovem mnenju Bela krajina izven nevarnosti, je predlagal, naj skličejo razširjeno sejo predsedstva SNOS in sestavijo vlado. Naknadno je Kardelj še sporočil, naj samo ustanovitev vlade preložijo za teden dni, ker je treba pričakovati uspeh vojaških operacij, kar bi dalo vladi še večji pomen. Strinjali so se, naj bi vlado sestavili v Črnomlju.

To se ni zgodilo zaradi bližajoče se ofenzive in 27. aprila so se vse ustanove umaknile iz Bele Krajine v Gorski Kotar.

M.S.

Takrat so enote 4. armade in 9. korpusa že krenile neposredno na Trst. Osvobodile so ga ob pomoči vstaje v mestu že pred prihodom zaveznikov. 2. maja so se morale na zahtevo feldmaršala Aleksandra Aleksandra že istega dne umakniti iz Trsta, v nasprotju s sporazumom iz 7.8.1944 med Titom in Aleksandrom - da je Istra in Slovensko Primorje operacijsko območje NOV.

Uresničitev tega sporazuma bi omogočila, da bi vlado ustanovili v Trstu, kar bi imelo veliko vlogo v političnem boju za priključitev Primorske k Jugoslaviji.

29. aprila je Kardelj sporočil Kidriču naj pripravijo sejo predsedstva SNOS za imenovanje vlade, ki naj bo 3. ali 4. maja ter je sporočil soglasje za kandidatno listo. Sklenili so, da bodo vlado razglasili v Ajdovščini.

Po drugi osvoboditvi Ajdovščine 23. novembra 1944 je bil ustanovljen odbor OF, ki je imel tudi oblastne pristojnosti, katere je opravljal vse do osvoboditve. Ustanovili so tudi odbor SPŽŽ, katerega članice so bile: Marija Feigel (predsednica), Vida Štekar (zdravstvo) in Nada Brajnik. Odbor OF je vodil Miro Bratina. V Ajdovščini, kjer je bila sovražna postojanka, so se v času okupacije po kapitulaciji Italije poleg Nemcev, zadrževali še domobranci in četniki, ki so se 29. aprila začeli umikati iz Vipavskega proti Gorici.

V času od konca aprila do začetka maja so v Ajdovščino že začeli prihajati posamezni organi SNOS-a in OF ter delegacije. Ivan Bolčina - vojak zaščitnega bataljona 1. brigade KNOJ se spominja, da so iz Črnomlja odšli 25. aprila in sicer najprej peš, potem pa s kamioni.

V Ajdovščini so se že začele neposredne priprave, ki naj bi zagotovile normalen potek razširjene seje SNOS-a. Nekaj večerov pred samim zasedanjem so aktivistom OF in predstavnikom mladine razdelili naloge v zvezi z organizacijo dela. Aktivisti so imeli svoj sedež v današnji kavarni, kjer sta delovala kot glavna organizatorja Nada Brajnik in Franc Čepar.

Samo zasedanje so pripravljali v Bratinovi dvorani, ki je imela takrat vhod s strani, od tam, kjer je bila krojaška delavnica. Dvorana je bila last Mira Bratina. Bila je zelo skromna in je imela le manjše število lesenih klopi. Vendar pa so aktivisti na sodišču v Gorici dobili fotelje, ki so jih postavili v prve vrste. Za samo okrasitev dvorane je bila odgovorna Nada Brajnik. Strop dvorane je bil prekrit z belim, srednji del pa je bil oblečen v modro in rdeče blago, ki so ga dobili v tekstilni tovarni v Podgori pri Gorici. Za oder so skrbeli člani SKOJ-a in mladinske organizacije. Neposredno je bil za mizarska dela odgovoren Lado Polakov, ki je tudi poskrbel za govorniški oder. Dvorano je krasila tudi slika tov. Tita, ki jo je v Ajdovščini narisal Božidar Jakac.

V prostorih današnje SO in Lavričeve knjižnice so dekleta šivala zastave. Ker ni bilo dovolj blaga so trgala rjuhe in jih barvala. Mladinci so se s kamionom odpeljali v Trnovski gozd, kjer so dobili les, smrečje ter ostalo zelene, kar so uporabljali pri izdelavi slavolokov. Večja slavoloka sta stala na obeh straneh Ajdovščine. Prvi je bil razpet čez cesto, ki pelje v Vipavo in na Col. Drugi pa je bil na drugem koncu mesta proti Gorici. Okrašeni so bili s smrečjem, zastavami, rožami ter slikami. Poleg slovenskih, jugoslovanskih in partijskih zastav so visele tudi zastave zavezniških držav. Pogoste so bile tudi slike Tita, Kidriča, Rankoviča, Churchilla in Stalina. Izstopale so parole, ki so izražale željo Primorcev po priključitvi k matični domovini. Te parole so bile: Živelo bratstvo in edinstvo!

Živeli zahodni zavezniki!
Živela OF, KPJ, KPS!
MI smo Titovi, Tito je naš!
Prijeteljstvo s SZ!
Kjer so naše žrtve, tam so naše meje!
Živela Gradnikova brigada, JA, DFJ!
Pozdrav bratskim brigadam!...

Anton Davčar se spominja tudi napisa na Kovačevi hiši
(Gregorčičeva ulica): Fašistične bombe so zaman, tu bil
in bode le Slovan!

Aktivisti OF so skrbeli za prenočišča članov nastale vlade. Večina predstavnikov vlade je prebivala in imela urade v današnji stari Planiki. Ostali so prebivali po hišah. Tako sta bila Kocbek in Kozak pri Dietzovih. Prostori, kjer so bili člani vlade, so bili okrašeni z rožami, ki so jih natrgali v Rizzatijevem vrtu in z lončnicami, ki so jih prinesli od doma.

Še medvojni organi NOB so poskrbeli za zaščito članov vlade. Pred ustanovitvijo so predstavniki Narodne zaščite in OZNE pregledali in preiskali vse hiše v bližini trga, da bi s tem preprečili morebitno diverzijo. Pripadniki narodne zaščite so bili razporejeni povsod, največ jih je bilo pred dvorano in na trgu. Na straži so stali v paradni drži.

Potek slavnostne seje v Bratinovi dvorani

Ob dveh popoldan se je pričela slavnostna seja razširjenega predsedstva SNOS-a v okrašeni Bratinovi dvorani. Seje so se udeležili tudi povabljeni, ki so imeli posebno vabilo, katero je služilo tudi kot propustnica za vstop v dvorano v času zasedanja. To je bil majhen kartanček z zvezdo.

Svečano sejo je otvoril predsednik SNOS-a Josip Vidmar, ki je poudaril, da je edina točka dnevnega reda ustanovitev

in zaprisega Narodne vlade Slovenije. Povdaril je: "Ajdoščino smo izbrali za zasedanje po več kriterijih. Prvič je to dokaz, da je ta zemlja naša in da je ni sile, ki bi nam to zemljo še iztrgala, in drugič je Ajdoščina kraj, ki je geografsko središče ene najvažnejših dolin Slovenskega primorja in je torej tudi važno politično središče." Temu otvoritvenemu govoru je sledil nastop predstavnikov AVNOJ-a in centralne vlade, ki so pozdravili ustanovitev nove vlade. (dr. Ivan Ribar, Arsa Jovanović in Edvard Kardelj) V imenu delegacij srbskega in hrvatskega naroda pa sta spregovorila dr. Siniša Stanković in Vicko Krstulović. Ob 15.00 je dobil besedo član predsedstva SNOS in predsednik PNOO za Slovensko Primorje France Bevk. Evgenio Lavrenti je sporočil pozdrave italijanskih protifašistov, podpolkovnik Bogomčlov pa je zasedanje pozdravil z upanjem, da bo ta vlada vodila narod k novim zmagam in popolni osvoboditvi Slovenije. S tem je bil zaključen prvi pozdravni del slavnostne seje.

Približno ob 15.40 je sekretar IOOF Boris Kidrič podal poročilo, v katerem je med drugim dejal, da ta vojna ni samo boj za svobodo, da je tudi to boj za socialno preobrazbo. Kljub žrtvam in zločinom italijanskih fašistov in imperialistov pa naš narod ne goji nobenega sovraštva in ne maščevalnosti do italijanskega ljudstva, in zato nova država ne bo zatirala nacionalnih pravic italijanske manjšine v okviru svojih meja.

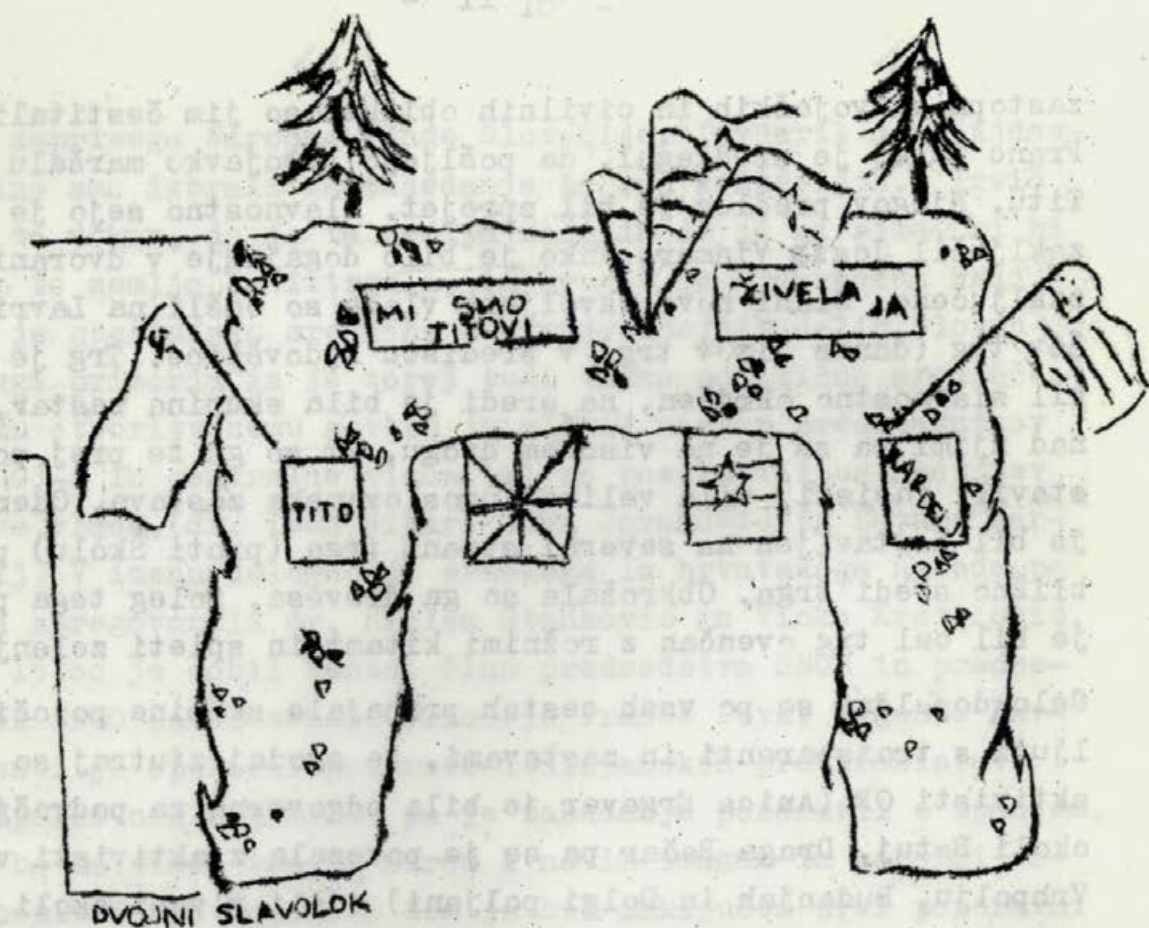
Ob 16.00 se je začela razprava, v kateri so sodelovali Sava Kosanović, Metod Mikuž, Janez Hribar, Lidija Šentjurc, Ivan Regent, major Pears in kapetan Blatnik.

Po kratkem odmoru so pod vodstvom predsednika SNOS-a Josipa Vidmarja sestavili novo vlado. Sekretar predsedstva SNOS Franjo Lubej je prebral zakon o narodni vladi, zatem je Boris Kidrič dobil mandat za sestavo nove vlade. Po ustanovitvi je Josip Vidmar prebral ukaz o sestavi prve slovenske vlade. Temu je sledila prisega članov vlade. Novi ministri so zatem podpisali prisego. Najvišji funkcionarji in drugi

zastopniki vojaških in civilnih oblasti so jim čestitali. Franc Lužej je predlagal, da pošljejo brzojavko maršalu Titu. Njegov predlog je bil sprejet. Slavnostno sejo je zaključil Josip Vidmar. Tako je bilo dogajanje v dvorani zaključeno. Člani novoizvoljene vlade so odšli na Lavričev trg (danes Titov trg) v središču Ajdovščine. Trg je bil slavnostno okrašen, na sredi je bila skupina zastav, nad njimi pa se je na visokem drogu, ki so ga že prej postavili fašisti, vila velika jugoslovanska zastava. Oder je bil postavljen na severni strani trga (proti Školu) približno sredi trga. Obkrožala so ga drevesa, poleg tega pa je bil cel trg ovenčan z rožnimi kitami in spleti zelenja. Celo dopoldne so po vseh cestah prihajale skupine pojočih ljudi s transparenti in zastavami. Že zgodaj zjutraj so aktivisti OF (Anica Ergaver je bila odgovorna za področje okoli Batuj, Draga Bačar pa se je povezala z aktivisti v Vrhpolju, Budanjah in Dolgi poljani) odšli v vasi okoli Ajdovščine, da bi ljudi obvestili o dogajanju v Ajdovščini. Prebivalci Vipavskega so tako izvedeli, čemu so bile namenjene temeljite priprave v preteklih dneh.

Trg je bil okrašen s kakimi osmimi slavoloki, ki so imeli lesene konstrukcije, okrašeni so bili z zelenjem in zastavami. Na trgu so bili montirani tudi zvočniki, ki so v preteklih prenašali dogajanje v dvorani. Vsak pomemben sklep je ljudstvo sprejelo z ovacijami in vzkliki: Naj živi in dela vlada slovenskega ljudstva! Razpoloženje. Razpoloženje na trgu je še podžigala vojaška godba.

Do večera, ko je bil na trgu miting, veselo rajanje in raketomet, se je v Ajdovščini zbralo nad pet tisoč ljudi. V kulturnem programu je poleg kulturniške skupine IX. korpusa sodelovalo tudi Slovensko narodno gledališče. Protiv večeru je ljudstvo zaplesalo. Najbolj bučno je bilo pred staro Planiko. Ljudje so se zbirali po gručah in prepevali revolucionarne in narodne pesmi (Hej brigade, Nabrusimo kose... ..) Organizirane so bile stojnice, kjer so brezplačno delili hrano in pijačo.

Potem, ko je vlada prišla na trg, so člani vlade še enkrat prisegli pred ljudstvom. Pred odrom je bilo razporejenih dvaintrideset deklet iz Gojač in Malovš, ki so bila oblečena v barve slovenske trobojnice: bele bluže, rdeča krila z modrimi naramnicami, na prsih pa so imela prišito veliko rdečo zvezdo. Vsaka je imela še majhno zastavico, ki je bila narejena iz padalske svile. Dobila so jo v Čepovanu, kamor so jo šla sama iskat. Tako so bila prvič oblečena 26. julija 1944 ob velikem zborovanju v Šmarjah. 1., 2., 3. in 4. maja 1945 pa so se udeležila manifestacij v Gorici. Takrat so tudi dobila ukaz naj odidejo 5. maja v Ajdovščino. Svečano rajanje na trgu se je zavleklo pozno v noč.

Člani nove vlade so v Ajdovščini ostali do 9. maja. V tem času je vlada kot enotna delovna skupina skrbela za celoten političen položaj v Sloveniji. Naloga ministrov je bila raz-

viti in dvigniti duhovne sposobnosti slovenskega naroda do najvišjih meja evropske civilizacije in kulture. Pomembno vlogo pa je imela vlada tudi pri obnovi in gospodarskem razvoju. Enkratno navdušenje in veselje, da se je končno vzpostavila ljudska oblast na Slovenskem, ki se je izgrajevala skozi narodnoosvobodilni in revolucionarni boj, je zamenjala skrb, ki so jo pred vlado postavili zaključni boji, organizacija življenja v osvobojeni domovini in kasneje še diplomatski boji za naše meje.

9. maja so predstavniki vlade odpotovali proti Ljubljani.

Nataša Batagelj

Mojca Krapež

Nataša Nardin

POGOVOR S PISATELJEM DR. DANILOM LOKARJEM

20.4. smo se v Ljubljani pogovarjali s pisateljem Danilom Lokarjem. Namen našega obiska je bil pogovor o 5. maju v Ajdovščini pred 40. leti.

- Dober dan, kot sva vam povedali že po telefonu sva iz SGS "Veno Pilon" in pripravljava nalogo o ustanovitvi prve slovenske vlade v Ajdovščini v okviru gibanja Znanost mladini. Slišali sva, da ste takrat prišel iz Bele krajine v Ajdovščino. Kaj nam bi lahko povedal o sami poti iz Bele krajine v Ajdovščino, razpoloženju in vaših občutkih ob ustanovitvi prve slovenske vlade?

dr. Lokar: Ali sta obe profesorici?

Ne, sva učenki (Mojca in Nataša) družboslovki.

dr. Lokar: No, aprila smo se iz Črnomlja iz Bele krajine, kjer smo preživeli celo zimo 45, zaradi sovražne ofenzive umaknili v Gorski kotar v Skrad. To je izjemno dolga vasiča na slovensko-hrvaški meji. Tam smo ostali osem dni, ker so se morale urediti vse stvari v zvezi s Trstom in Gorico.

Kako pa ste potovali proti Ajdovščini?

dr. Lokar: Iz Skrada smo odšli ob mraku. Bilo je več kamionov, na katerih smo sedeli še kar udobno. Proti jutru, ko se je že danilo, smo prispeli na Mašun - v revirje Snežnika nad Ilirsko Bistrico. Bili smo nekoliko utrujeni in smo počivali. Pot, po kateri smo se vozili proti dolini, je bila zelo razrita in uničena, ker so pred nami po njej hitele naše brigade proti Trstu in Gorici. Ob poti so ležali mrtvi konji - to so bili večinoma bosanski konjiči. Rekli smo si: Človek je zdržal, žival pa ne!
Ko smo se spustili še nižje v dolino, sem iz neznane perspektive v daljavi zagledal Čaven in Kucelj.

Kakšni so bili vaši občutki, ko ste se po dolgem času vračal domov?

dr. Lokar: Bilo je lepo. V daljavi Čaven, pod njim pa Ajdovščina. Tam je bila tudi moja bolna in ostarela mati. Človek vedno občuti srečo, ko se spušča v domačo dolino. Potem, ko smo se spustili v dolino, smo se najprej ustavili v Podnanosu. K nam je prišel oče pokojnega narodnega heroja Vojka (Janko-Premrl Vojko), z večjo posodo vina. Postregli smo si z odličnim vipavskim vinom. (smeh)

Kdaj pa ste prispeli v Ajdovščino?

Okrog poldan smo prispeli v Ajdovščino. Ustavili smo se na trgu. Medtem ko smo izstopali, je skupina deklet zaklicala: Jehata, naš doktor se je vrnil. (smeh)

Kaj pa nam lahko poveste o samem zasedanju?

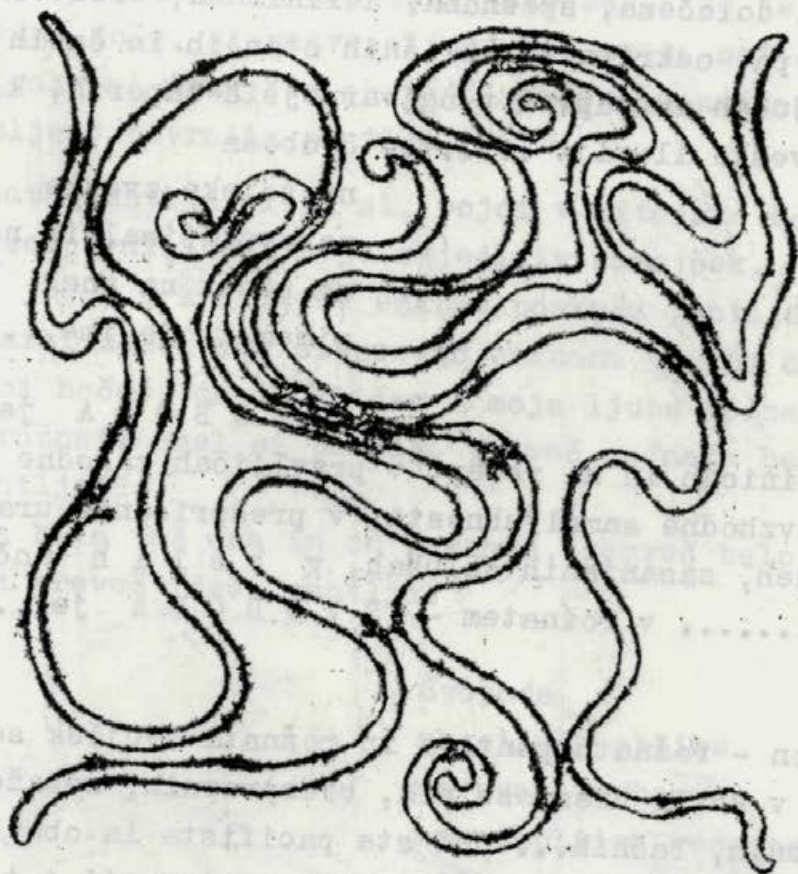
dr. Lokar: Najbolj me je presenetilo, ker je bilo na zasedanju več duhovnikov, ki so pri nas na Primorskem mnogo bolj sodelovali z novo oblastjo, kot na Kranjskem....

Tovariš Lokar najlepša hvala!

dr. Lokar: Srečc, dekleta in mnogo uspeha!

Po zvočnem zapisu pripravila Nataša

SWOBODA , MLADOST, DELO

MOJA MLADOST JE MOJA
USTVARJALNOST IN MOJE DELO
JE MOJA MLADOST

Vtisni si jo v telo,
vtetoviraj jo na sosedov nos
in če se še obesiš - S V O B O D A je ...

Deklarirana, splošno priznana, povsem idealna, opredeljena, zaželena, določena, spoznana, definirana, brez vonja in okusa - ali pa, odkrita v različnih stanjih in časih in svetovih in ljudeh in zaprta v najvarnejših zaporih, kot počestnica človeške iluzije

Svoboda
na šolske zvezke
na svoj pisalnik na drevje
na pesek na sneg
pišem tvoje ime.....

- S V O B O D A je...

Fo drobtinicah in na recept v pravljičah zahodne demokracije in vzhodne samoljubnosti, v prešpricanih urah, prejokanih dneh, zasanjanih obljubah, v b e l i h nočeh in v ljubezni..... v rožnatem - S V O B O D A je ...

Nekoč.

Ona in on - rožnata pentlja in rožnati ovojček se držita za roko v vrsti brezposelnih, brezpravnih, nezaželjenih, nepomembnih, lačnih... Oba sta pacifista in oba ljubita rožnato. Nikakor se sicer ne moreta sporazumeti o tem - ali je bila za rožnato najbolj pomembna rdeča ali bela barva? Ko se končno pripelje trolebus, se odločita - drek pa še vse ideologije, demagogije in ije!

Svoboda
na mah oblakov
na znoje neviht
na gosti, pusti dež
pišem tvoje ime.....

In tako sta rožnata pentlja in rožnati ovojček odrastla.

Rožnato pentljo je še vedno skrbelo za ovojček: "Moj rožnati ovojček; je rekla nekoliko bolj rožnata pentlja, "lahko bi se zaposlil, brisal bi prah, ki se nabira na raketah in kdo ve, mogoče postaneš, še višji svetnik za brisanje praha na raketah. Rada bi se omožila z višjim svetnikom!" "Brisal bi prah", je jezno rekel zavojček. "To je spoštovanja vredno delo, ki razveseljuje ves svet, saj dokler bo obstajal raketni prah; bo obstajal tudi naš rožnati svet!" ga je užaljeno zavrnila pentlja.

"Oh, rožnata pentlja, lepa si, pojdi v kitajsko brcdel, da boš razveseljevala svet", je zajedljiv zavojček.

"Z a v o j č e k k ..." še enkrat poskuša pentlja.

"Ti sploh nisi zame, ker si preveč zafnana - afna afnasta in vseskozi hočeš, da te kličem - moja ljuba rožnata mašna."

"Ti, Ti, rožnati osel si pa tako preveč rožnato bel, je zahipala pentlja!"

Tako nista bila več ona in on rožnata, temveč belo rožnati ovojček in preveč rdeča pentlja.

Svoboda
na sijoče oblike
na zvonove barv
na otipljivo resnico
pišem tvoje ime.....

In vse ima barvo svitanja.

Nataša Batagelj

BROUET
3.A.

KULTURA

KULTURA

KULTURA

AJDOVŠČINA

AJDOVŠČINA

AJDOVŠČINA

"ČE IMA UMETNIK NALOGO RAZGIBATI ČLOVEŠKO DUŠO, JO POŽIVITI IN OBOGATITI Z INTENZIVNEJŠIM ŽIVLJENJEM, IN TO NALOGO NEVO NO IMA, POTEM JE GOTOVO TUDI TO, DA NAS UMETNOST PRETRESA IN OČARJUJE HKRATI." (Vidmar)

Gledališka predstava v kulturnem domu. Za abonma in izven. Glave gledalcev so v prvih dveh vrstah dokaj gosto posejane, vendar je že v tretji vrsti opaziti, da je začelo semena zmanjkovati. Od slučajnega vetra je odvisno, če je po ostali dvorani posejana še peščica ljudi.

- Kaj je po vašem razlog za tako majhen obisk gledaliških predstav v Ajdovščini?

- Premajhna obveščenenost... Kulturni dom je predaleč in vanj hodijo le ljudje, ki so na predstave v njem navajeni... Gledališke predstave so elitna zadeva... Mladi imajo ob koncu tedna drugačne namene. Del ljudi ima ob petkih popoldansko delo. Gledališke predstave v Ajdovščini niso tradicija širšega kroga...

Za razliko od gledaliških predstav so katere kino-predstave dokaj dobro obiskane, vendar nas videz tu lahko vara. Dejstvo je namreč, da je bil filmski abonma zaradi premajhnega zanimanja ukinjen in da ostajajo predstave filmov označenih s "POSEBNO PRIPOROČAMO" še vedno minimalno obiskane. Kino tako životari le na račun komercialnih filmov in še vedno ni sprejet kot 7. umetnost.

"NEZRELE GOSPODARSKIM RAZMERAM USTREZA NEZRELA DRUŽBENA STRUKTURA!" (Kidrič)

Je res zaostrena gospodarska situacija in vedno slabši materialni položaj družbe lahko opravičilo za kulturni molk? Poleg gledališča in mestnega kina delujejo le še nekateri mladinski ansambli, pevski zbor, plesna skupina, društvo likovnih umetnikov, pestrejše kulturno udejstvovanje pa se za mlade obeta v mladinskem klubu (če bodo za to zagotovljeni pogoji!)

"UMETNIŠKO DELO JE LAHKO LE DEJANJE SVOBODNEGA UMETNIŠKEGA INDIVIDUALNEGA DARU." (Vidmar)

Individuum se lahko sam obsodi na nesvobodo, ker mu svoboda ustvarjanja nič ne pomeni. Raje živi oddaljen od umetniškega ustvarjanja in tako tudi od problemov, na katere to ustvarjanje opozarja. Ker tako povprečnemu občanu ostajajo problemi kulture tuji, si tudi ne prizadeva, da bi jih razrešil.

Koliko časa bo še "umetnik ostal" sumljiva oseba, maskiran človek v poltemi, potnik s ponarejenim potnim listom"? Obraz pod masko je čudovit, njegova stopnja je veliko višja kot je zapisano v potnem listu, toda kaj zato?" (Andrič)

Vojka Žgavec

KDOR HOČE VIDETI,

MORA GLEDATI

S SRCEM.

BISTVO JE OČEM NEVIDNO.

(S.A. d'Exupéry)

MLADINSKI KLUB

"Lepo je v naši domovini biti mlad, lepo je delati, še lepše spat!"

je zapisal neki moj prijatelj in s tem označil naš splošni mladinski družbeni trenutek. Pojav apatije in nezainteresiranosti je zelo širok pojav v naši družbi, zato se kaže, sicer v drugačnih oblikah, tudi pri mladih generacijah.

Prav zato je delo nas mladincev, ki smo aktivni v OO ZSMS v KS Ajdovščina, še težje. In vendar nam je uspelo nekaj, kar ni še uspelo nobeni generaciji do danes - uredili smo si MLADINSKI KLUB za nas in naš prosti čas. Takoj smo začeli s spletom interesnih dejavnosti, ki smo jih razdelili na štiri področja: - SPORT, KULTURA, VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ter ZABAVA. Ta področja smo razdelili še na sekcije, kot so: - strelski krožek, likovni krožek, dramski krožek, radio-amaterski, foto-kinoklub, imamo glasbene ure, predavanja in okrogle mize. Pripravljamo tudi glasilo, ki bo zapolnilo vrzel, ki je nastala po prenehanju izhajanja GLASU MLADIH. Organiziramo tudi družabne ure, kjer se mladina ob prijetni glasbi družijo in zabava, napleše in sprosti pa se lahko v našem sobotnem DISCU.

Podrobnejše programe s časovnimi razporeditvami smo poslali tudi vsakemu mladincu na dom, vendar lahko že danes ugotovimo, da je mrtvilo v Ajdovščini dolgoleten pojav, saj odziv na naš poziv ni bil najboljši. Zavedamo se, da tako delo potrebuje veliko časa in truda, zato bomo s takim delom še nadaljevali.

Sam uspeh pa vedno ni odvisen le od nas aktivnih mladincev. Se vedno ostaja odprt problem ogrevanje. V klubu je hladno, ob 4°C je res nemogoče delati.

Mislím, da je skrajni čas, da se tudi starejši občani Ajdovščine zavejo pomembnosti in potrebnosti koordiniranega dela z mladino, ki ga zahteva naš družbeni danes in jutri.

Upam, da bomo v kratkem času našli skupni jezik, saj bo v nasprotnem primeru vsa stvar prej ali slej zamrla in kdo ve kdaj bo mladina v Ajdovščini v taki obliki in intenzivnosti zopet zaživela.

Kdor hoče spremljati in obogatiti naše delo, lahko pride vsak četrtek ob 19. uri v MLADINSKI KLUB na sestanek OO ZŠMS.

Mitja Tripkovič

BITI MLAD JE VEROVATI,

UPATI,

STEGOVATI ROKE K SONCU,

ČEPRAV JE SONCE

TAKO DALEČ,

TAKO NEDOSEGLJIVO

VISOKO.

"PRIJATELJ, GLOBLJE POGLEJ! ALI NE VIDIS, ODKOD TE NOVE SILE? ŽIVLJENJE SE DRAMI V NIŽAVAH, KI SO SPALE. OČI SE ODPIRAJO, ISČEJO LUČI, ROKE SE IZTEKAJO, ISČEJO CILJEV."

Malo narodov je najti v Evropi, katerih nacionalni obstanek je bil izpostavljen tako težkim zgodovinskim preizkušnjam kakor naš, slovenski, ko je bil vsakič znova in vedno usodnejše razkosan. Danes se ob prebujanju neofašizma in neokolonializma znova uveljavlja mišljenje, da so narodni interesi zgolj fikcija in je narodna ideja le pretveza za uresničevanje materialnih interesov, česar ne moremo zanikati.

Razraščanje neofašizma in nekolonializma pri naših sosedih povzroča, da nas uvrščajo v kategorijo malih narodov. Naše narodno vprašanje tako postaja vse bolj politična gonja za priznanje vsaj legalnih pravic narodne manjšine. Je bolj proti prebiranju in preštevanju, ki ne vodi v nikakršno humanizacijo ljudskih odnosov, zato tudi ne v poenostavitev, temveč v čisto diskriminacijo. Zamejci so v stoletjih raznarodovalnih pritiskov pokazali, da so Slovenci, da so Jermanovo seme, katerega koleno je od kosti, da ne poklekne, če je takšen ukaz ali pritisk. Prilika nam kaže, da slovensko naravno vprašanje ni le lokalni problem, temveč člen v verigi nasprotij, ki prežemajo svet. Zato je potrebno in nujno, da zanemarimo svoja notranja nasprotja ter nastopimo kot homogena skupnost.

Slovenski narod je vseskozi obremenjen z zgodovinsko dediščino, ker so ga obravnavali kot krdelo hlapcev in dekel. Že obdobje kmečkih uporov pa nam je pokazalo pravo naravo slovenskega kmeta, ki se je boril za svojo lastno pravico. Skozi socialno tovarištvo pa se je izoblikovala kal narodne zavesti. Politična povojna svoboda je omogočila dokaj demokratičen pluralizem različnih pogledov na svet in zgodovino. Danes smo priča nekakšni predpustni maškaradi, v kateri bi radi nekateri slovenski veleumniki spravili slovenski narod,

vse mrtve in žive Slovence. Igra bolj spominja na reševanje kosmate duše, ki naj bi spravila peklenške muke narodovih izdajalcev z zgodovino in časom.

"NE BELE KRIZANTEME NA OGOLJEN FRAK; RDEČ NAGELJ NA KAMIŽOLO! NE BOJ SE, NAROD SE NE DA OSLEPARITI, NE DA SI ZAVEZATI OČI!"

Slovenija na križišču Evrope je bila vedno zemlja, kjer so se stikala različna politična gibanja, ki so na žalost večinoma našla tla plodna. Lahko bi rekli, da so Slovenci zelo politični. Tega pa se na žalost bolj zavedajo drugi, ki izrabljajo slovenske politične strasti v svoje namene. Slovenska zemlja je bila v zadnji vojni priča bratomorne morije, v kateri so se sproščale vse slovenske politične zablode. Nikomur ne moremo odrekati pravice, da se bori za svoje ideale, ki pa že sami po sebi niso pojem za nekaj dobrega. Boj za ideale je velika stvar in tudi smrt zanje izgubi svoj dokončen pomen. Ostaja ideja, za katero so se borili, ker je ne polepša ali pogrša nobena zgodovinska mahinacija. Zaradi krvi, ki je tekla, Slovencev ne more spraviti nobena kamnita soha in ne napis na njej - PADLI ZA DOMOVINO. Se prej pa se moramo vprašati, s kakšno pravico drezajo v smrt, ki je res za vse enaka; mogoče zato, da bi prekrili smrad trenutnega gnoja. Slovenski narod je že toliko pretrpel, da mu niso potrebne nikakršne eksivicije za narodno spravo, ki jo vodijo veleumi, na kamižolah katerih se bujno goji malomeščanski osat! KAJ ZATO, ČE PRHAJA POMLAD V VIHARJU IN POVODNJI! IZ TE ČRNE NAPLAVINE BO VZKLILA BUJNA RAST!

Slovenska kultura, kulturniki, učitelji in drugi razumniki so bili in ostajajo narodova hrbtnica. Svojevrstno slovensko hlapčevstvo se še kaže ob javnih tribunah, ko se razglasajo in ukinjajo nekakšni kulturni svetniki. V tem mešetarsjenju si predvsem "eni" delajo reklamo, drugi pa izgubljajo energijo in čas. Obenem pa v njih živi cankarjanska ljubezen do naroda, ostajajo zvesti svoji dediščini, ki jim ne dopušča molka in zagledanosti v svet iluzij.

... TRDNA JE MOJA VERA, DA NAPOČI ZARJA TISTEGA DNE, KO
NAŠA KULTURA NE BO VEČ KRIZANTEMA SIROMAKOVA, TEMVEČ BOGA-
STVO BOGATEGA.

Vseskozi je slovenski razumnik v areni življenja in ostaja
gonilna sila v kriznih trenutkih našega naroda, kar se je
pokazalo ob poizkusu uvedbe skupnih učnih jeder in ki je
mogoče nekoliko zatajila ob uvajanju usmerjenega izobraže-
vanja. Narod ni nekaj absolutnega in stalnega, njegova vlo-
ga se spreminja z različnimi družbenimi situacijami. Danes,
ko se vsak človek čuti ogroženega, se to kaže tudi skozi
nacionalni problem, ki se je sprostil v okviru obrambnega
nacionalizma. Slovenec se čuti ogroženega, kot že toliko-
krat poprej, vendar je ta ogroženost bolj boleča, saj ima
po tolikih letih suženjstva in hlapčevanja prvič pravno in
dejansko svobodo. Brezpredmetno je vzroke iskati najprej
drugje - v izpodrivanju Slovencev iz Slovenije... Prisluh-
nimo našim estetskim, moralnim in drugim nazorom, ki so vse
boj prevzeti iz tujega "civiliziranega sveta", saj ne iz-
hajamo iz narodove tradicije, ki je v bistvu edinstveno iz-
kustvo vseh nas. Se vedno nečemu hlapčujemo.

KADAR NAPOČI TISTI DAN, BO PREROJENI NAROD POBRAL IZ BLATA
POHOJENO UBOGO KRIZANTEMO, OČISTIL JO BO TER JO SHRANIL S
HVALEŽNIM SPOSTOVANJEM ZA SPOMIN NA GREKCLEPO PRETEKLOST."

- CITATI: Ivan Cankar: Bela krizantema

Nataša Batagelj

"RAZBIJAM SVOJ BELI KRAS"

S. Kosovel

Beli kamen, mogočni bori in rumena trava. Krik ptice v grmu drnulje. Burja, ki vije po vrtači. Na kamnite hiše prši droben dež. Pogorele livade vlivajo strah in ti izmučeni obrazi, ki znajo spoštovati drobne stvari, zaviti v črne rute, čakajo nevihto. Žalost je legla na Kras.

Po beli poti stopa mladenič. V veliki duši drobna, prijazna misel: krompirček v oblicah mrzle ročice pogreje. Leden smeh; strel v nebo, ptica umalkne.

Le še tišina in vse večja in večja bolečina.

Živeti, živeti je smisel človeka. Zato protestira, poln bolečin, ponosnega naroda sin. Nebo zažari, strašna nevihta, burja se razdivja čez Kras. Človek z zlatim srcem postane junak. Ni svobode brez trpljenja, ni je smrti brez življenja.

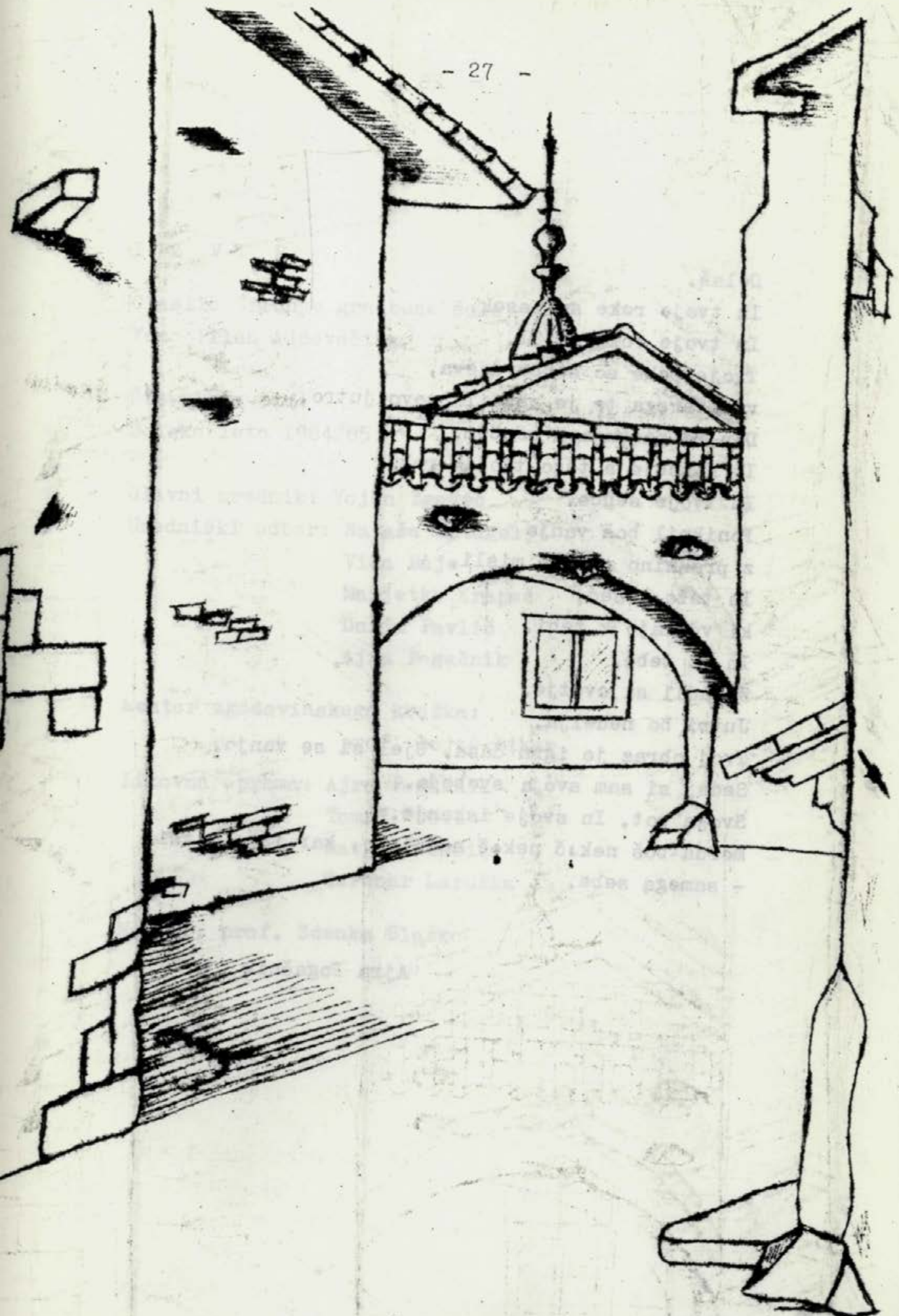
V soncu se beli kraški kamen. Pred hišo latnik. Trpka kri se pretaka po žilah zavednih domačinov. Globok odmev na dnu vodnjaka spominja na stare čase. "Sem notri smo jih skrili in "ta črni" jih niso našli", modruje starec z rosnimi očmi.

Tam čez, za belimi oblački so ostale kraške domačije. Tam je Nabrežina, tam so ostali naši ljudje.

Narod z lastno kulturo nikoli ne umre. Živi še bolj uporno, še bolj ustvarjalno. V vsakem trenutku ve za svojo pripadnost, svojo bol in ponos. Včasih je težko, a lepo. Slovenec si.

Tam na Bazovici so spet oskrunili spomenik. In v Slovenskem domu je zopet zagorelo. Zaradi redkih prenapetežev se ne moreš zlititi z mavrico v eno ljudstvo tega sveta. Postajaš iz dneva v dan večji domoljub in terjaš pravico, svobodno živeti in ustvarjati.

Zgradili bomo nov dom, postavili mogočnejši spomenik, napolnili vodnjak, zasadili še bolj žilave bore. Ni jih ovir, ki jih ne bi mogli preskočiti, za kaj Kras je prepojen s slovensko besedo.

Delaš.

In tvoje roke so pesek.

In tvoje roke so TI.

Tvoje roke so senče dneva,
v katerega te je zbudilo novo jutro.

Dan se začenja s soncem.

In končuje s težo tvojih rok.

In tvoje senče.

Poniknil boš vanjo
z praznino svojih misli.

In težo besed,

ki vdirajo k tebi.

In iz tebe.

Zasadil si cvetje.

Jutri bo nedelja.

Tvoj obraz je igra časa. Ujel si se vanjo.

Sedaj si sam svoja svoboda.

Svoja pot. In svoje iskanje.

Morda boš nekdo našel to, kar iščejo vsi
- samega sebe.

Ajra Pogačnik

I Z V I R

Glasilo Srednje gradbene šole
Veno Pilon Ajdovščina

Številka: 3

Šolsko leto 1984/85

Glavni urednik: Vojka Žgavec

Uredniški odbor: Nataša Batagelj

Vida Bajc

Marjetka Krapež

Darja Pavlič

Ajra Pogačnik

Mentor zgodovinskega krožka:

prof. Lojze Likar

Likovna oprema: Ajra Pogačnik

Tomaž Brovč

Matjaž Petrič

Gortnar Maruška

Mentor: prof. Zdenka Blažko

1303

št. 4 / 1984/85

IZVIR

glasilo SGŠ
»veno pilon«
ajdovščina

NASA MLADOST ... NAŠ MAJ ... NAŠ PRAZNIK ... NAŠA MLADOST ...

Kriterij razvrščanja na stare in mlade ne morajo biti leta, niti ne ohranjenost. Edini kriterij je lahko človekova netranjost, njegova zrelost, delovni elan, sila po ustvarjalnosti in izvirnosti. Zato imeti malo let, še ne pomeni biti MLAD.

MLadost je dograjevanje nedokončanega, začenjanje novega, iskanje edinstvenega in nepopravljivega, je neprestano dviganje, kljub padcem. Smo mi MLADI ali le MLADOLETNI?

Priložnost za potrditev in dokaz svoje mladosti nismo imeli le v sinočnjem literarno-zabavnem večeru in današnjem praznično-delavnem dnevu (o teh dogajanjih vam tudi poročamo). Že nekaj tednov prej je čakal predal na vaša ustvarjanja. Po odzivu bi lahko sklepali, da smo prej institucija onemoglih kot pa institucija mladih, polnih energije in delavnega zagona. Naš izziv s predalom ste lahko razumeli na več načinov, odvisno od vaše zrelosti in sposobnosti dojetja. To, da smo s predalom zaslužili celo pest drobiža, pa še krepko malico po vrhu, si lahko vsak razlaga po svoje. Ostaja pa dejstvo, da je na šoli večina ljudi nedejavnih, oziroma dejavnih le v izživljanjih pod parolo: "ZAKAJ PA NE, SAJ NE BO NIHČE VEDEL, DA SEM TO JAZ ..."

Da Izvir še zdaleč ne usiha in da je lahko hiter in aktualen, smo vam želeli dokazati tudi v današnjem prazniku, saj ste lahko v živo prisostvovali njegovemu nastanku.

Se to: Tistim, ki so dokazali svojo mladost čestitamo ob njihovem prazniku.

UREDNIŠKI ODBOR

OB DNEVU MLADOSTI

prazniki in z njimi povezana praznovanja so priljubljene povsod
svetu. To so dnevi, ko se dvigajo čaše visoko v nebo, ko se
lo spi in veliko govori, ko se zapravlja denar in skrani nara-
z raznimi odpadki in iztrebki, ko si vsakdo reče, pa naj gre
za tako nenavadno stvar - ah, saj so prazniki.

naši državi je polno praznikov in praznovanj, skoraj vse pra-
ujemo skrajno "dalavno", kot je pri nas že kar v navadi. Tudi
edinci imamo svoj praznik - 25. maj - DAN MLADOSTI. Dan, na
terega smo lahko ponosni, ponosni, a samo zaradi preteklosti,
radi polpretekle zgočevine. Mi, današnja generacija mladih in
da še katera nazaj, naš praznik zgolj praznujemo - brez kake-
vzroka, brez idej in kakršnihkoli uspehov na področju družbe-
dejavnosti. Zdi se, da nam je naš socializem deveta skrb,
eno je, da se je, piše in mogoče še kaj po ... Sklicujemo se
vlado, na one zgoraj, na nekaj brezosebnega, jezimo se na vse,
r presega naše naravnosti, kolnemo in preklinjamo, sklicujemo
na mrtve, na one, ki so krivi za našo nesrečo, jezimo se na
le nase pozabljamo! Navajeni smo, da nam socializem pomeni
ko naravno danost, neko nadomestilo za raj, ki pride sam po
bi, od njih k nam. Pozabljamo na to, da je moč socializma v
n, da vsakdo lahko svobodno vkroji del sebe v sočloveka, v lju-
v svet. Pravimo, da smo nemočni, šeptani, zlagani in preva-
ni, v bistvu pa si drugega niti ne zaslužimo. Prezir in slepo-
sta zakrila naše oči, pohlep in "veljava" sta zapolnila naša
ca, lenoba in lahkomiselnost nam siromašita misel in naša dejan-
In če so že pobude, so le-te prešibke, izgubijo se v sivem
vprečju, rezultati so pičli, če pa so vsaj že opazni, se nanje
mprej pozabi in srčno čaka, da ta ali oni naredi katerokoli na-
ko, da je opravljane čimbolj veselo in enkratno.

mislim žaliti nikogar, nikomur nočem nič hudega, še več -
ak ima pravico do svojega lastnega življenja. Moja svoboda
moja svoboda, se bohoti na račun druge svobode. Eno vpra-
nje pa ostaja še naprej odprto - DO KDAJ BOMO MLADI ZGOLJ
AZNOVALI SVOJ DAN???

Mitja Tripković 3. dr

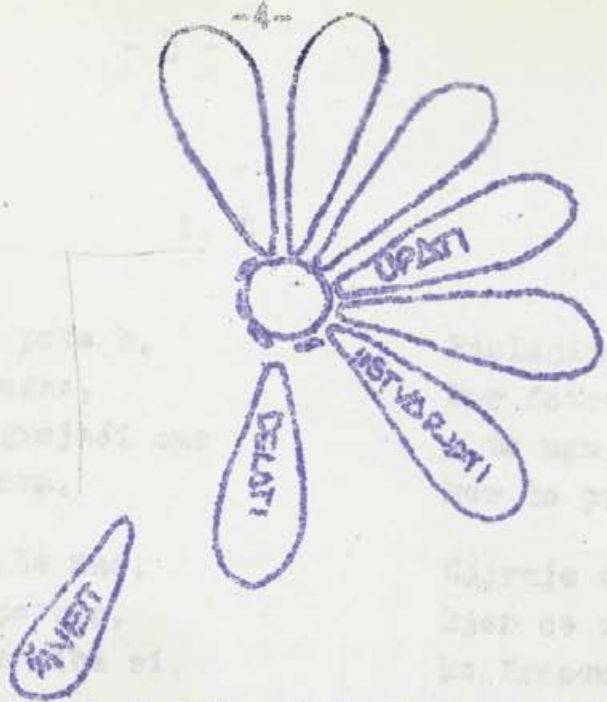
lahko bi prešteli, koliko seminarov smo imeli v tem letnem letu, koliko predav. predavanj, razstav, tekmovanj.....
 Lahko bi napisali številke in se bi se slagali, bi rekli, da smo zadovoljni. Lahko pa rečemo, da smo storili presoj. kajti bilo nas je malo.

Rea je, da smo obremenjeni s kolektivnim odgovornostmi, da imamo malo prostega časa, toda to se ni opravičilo za neaktivnost, pasivnost, zelo spetahnost. Varnost se, je rekla: "Vse je v najkrajšem času. Mislil dolga, se učimo, ustvarjamo, soodloščamo." Vprašanje je, ali gata križa je odgovornost vožnje.

~~Ali križ "splošno družbeno odgovornost" neuporabno razume, misli-
 vajo, da se mladinska organizacija le tisti, ki se "gledajo
 na otolške"?~~

Govorimo, kako bi prebudili "številke" toda očitno je, da se sekretari v tem položaju ne želijo pobuditi. Ne kaže, da bi se kaj želeli naučiti na naše stroje, da bi trpeli. Rejla se, da se spraznjuje v krogu otrok, ki se je zaprla v ogrado in le kdaj pa kdaj sabljeje, kaj pograbi protest, nevesto da bi odprla vrata. Kaj je ovila plašnega, miselnega življenja? Verjetno ne vegetirajo na robu vrabrnega dogajanja, življe- nje se dolgo ni več aima tako od rojstva k smrti. Imamo nek- kopti priblikovati ga, ne pa penilno oklanjati hrbot pred skofci.

in eden...
 in...
 je...
 kateri je...
 Daria Revliš

Lahko bi prešteli, koliko sestankov smo imeli v tem šolskem letu, koliko praznov, predavanj, razstav, tekmovanj..... Lahko bi zapisali številke in če bi se slagali, bi rekli, da smo zadovoljni. Lahko pa rečemo, da smo storili precej, kajti bilo nas je MAKO.

Res je, da smo obremenjeni s šolskimi obveznostmi, da imamo malo prostega časa, toda to še ni opravičilo na neaktivnost, pasivnost, celo apatičnost. Varnost se, že rečemo: "Vas je v najlepšem redu. Mladí delamo, se učimo, ustvarjamo, sodičkamo." Vprašanje je, čigava krivda je čezakajenost vođine. Je kriv "splošni družbeni tranzitek" neugodne razmere, miselnost, da se mladinska organizacija le tisti, ki se "grebejo za stolčke"?

Govorimo, kako bi prebudili "številke", toda očitno je, da se nekateri v tem poločaju kar dobro počutijo. Ne kaže, da bi se kaj dosti nauili na naše skrb, da bi trpeli. Najin se, da se spreminjamo v čredo ovac, ki se je supria v ogrado in le kdaj pa kdaj sabljeja, kako pogreša prostost, nameste da bi odprla vrata. Kaj je neville pldnatega, miselnega življenja? Verjetno ne vegetiranje na robu vsakršnega dogajanja. Življenje še dolgo ni več nima roka od rojstva k smrti. Imamo možnost oblikovati ga, ne pa ponišao sklanjati krbot pred učaral. Sredstva nam manjkuje. Toda kjer ni sredstev, veliko opravi volja. Če te ni, je vse zaman. (neverending story...)

PREDSEDNİK OO ZSMS
Darja Pavlič

1. B

Mi smo slavna prva b,
vsak nas že pozna,
saj pravi razgrajščil smo
in delamo na dva.

Tov. Lojze kliče nas,
da snanje mu povemo,
medtem ko brke viba si,
mi nič ne vemo.

Ko miha s palico gmi,
vse glave si pokriva,
medtem pa "Juno"
po glavi je debi.

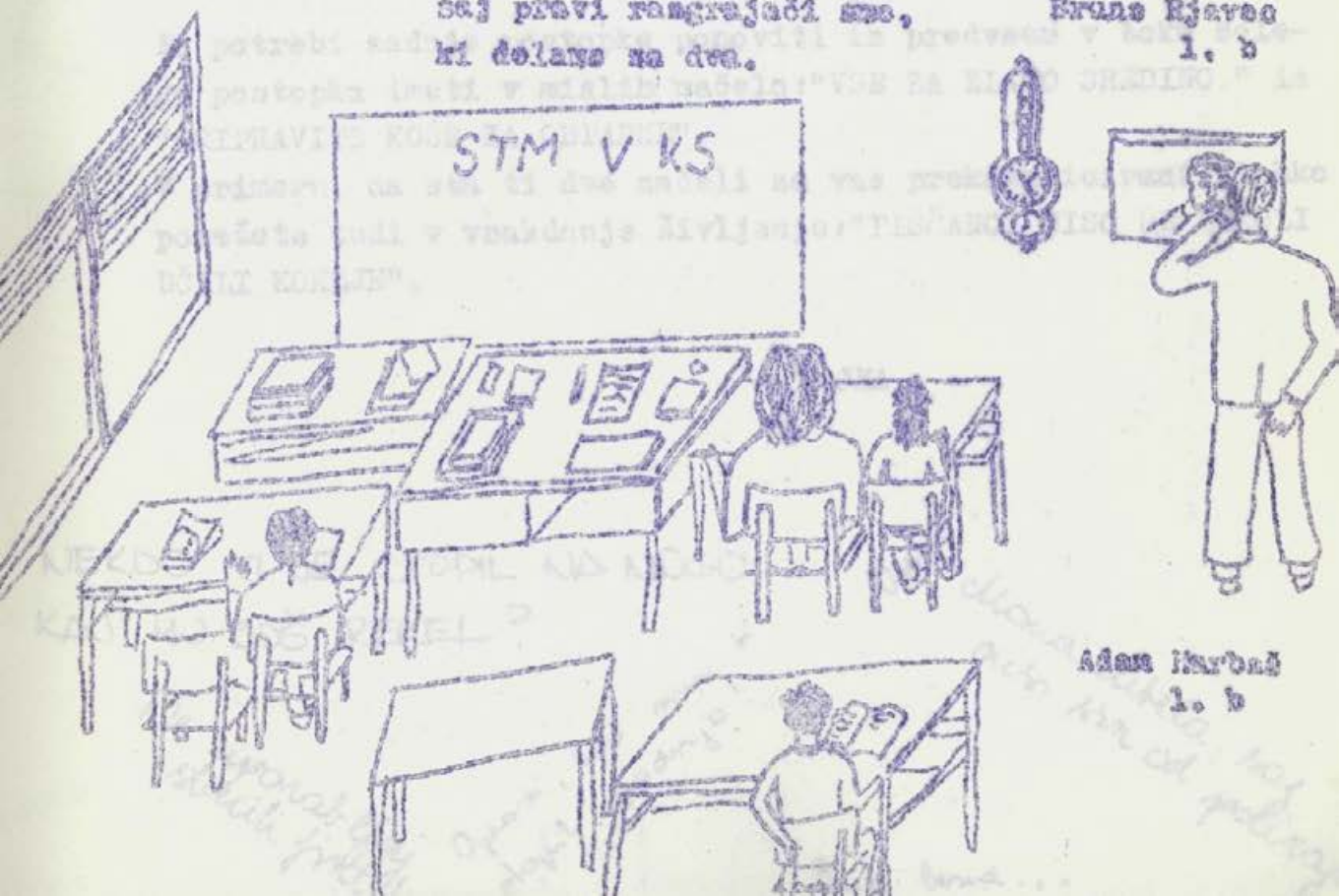
Biologija nam surdi,
kov fotosintezo v glavi ni.
A ta nam nič ni sur,
ker te pra na je stvar.

Najraje imamo TV,
kjer se vsi smejimo,
ko Erasm na koge se peči,
za seboj pa razjese purti.

A naša simpatija je prof. Moška
ke urečnost nas uči.
Miho je ne poslušaj,
ke na nas hudo kaži
in ktere nam deli.

Zdaj pa vodite, kdo smo mi!
Mi smo slavna 1. b.
Vsak nas že pozna,
saj pravi razgrajščil smo,
ki delamo na dva.

Bruno Rjavec
1. b

Adnan Harbut
1. b

PIŠČANCI NISO SE NIKOLI UČILI KOKLJE

15 dkg svobode v sončevem prahu zmešajte z 10 dkg mladosti v poletu. Pustite pol ure vzhajati in le v primeru, da se pojavijo preveliki mehurji, ki bi utegnili počiti, dodajte še ščepec dela.

Z zadnjo sestavino nikdar ne pretiravajte in je nikar ne primešajte takoj. Naj se ve, da vsega ni mogoče dobiti serviranega. Treba je vendar podariti, da se stvari, za katere se je treba boriti, jih zaslužiti, jih pravilno vrednotiti in ceniti, z njimi nikdar razsipavati...

Z maso moramo pravilno ravnati še tudi po pripravi. Kontrolirati je treba vlago, temperaturo, zračni pritisk, nadzorovati lestvico vrelišč in seveda neprestano meriti obseg in jakost morebitnih ponovnih mehurjev.

Če katera od lastnosti preveč odstopa od t.i. "zlate sredine" je potrebno predvsem zmanjšati količino prve surovine (svobode), nato pa po potrebi nadaljevati z dodajanjem praškov za zaviranje vzhajanja ali s preparati, ki zvišujejo vrelišče.

Po potrebi zadnje postopke ponoviti in predvsem v toku cellega postopka imeti v mislih načelo: "VSE ZA ZLATO SREDINO." in "PRIPRAVITE KOŠE ZA ODPADKE".

V primeru, da sta ti dve načeli za vas prekomplicirani, lahko posežete tudi v vsakdanje življenje: "PIŠČANCI NISO ŠE NIKOLI UČILI KOKLJE".

VOJKA

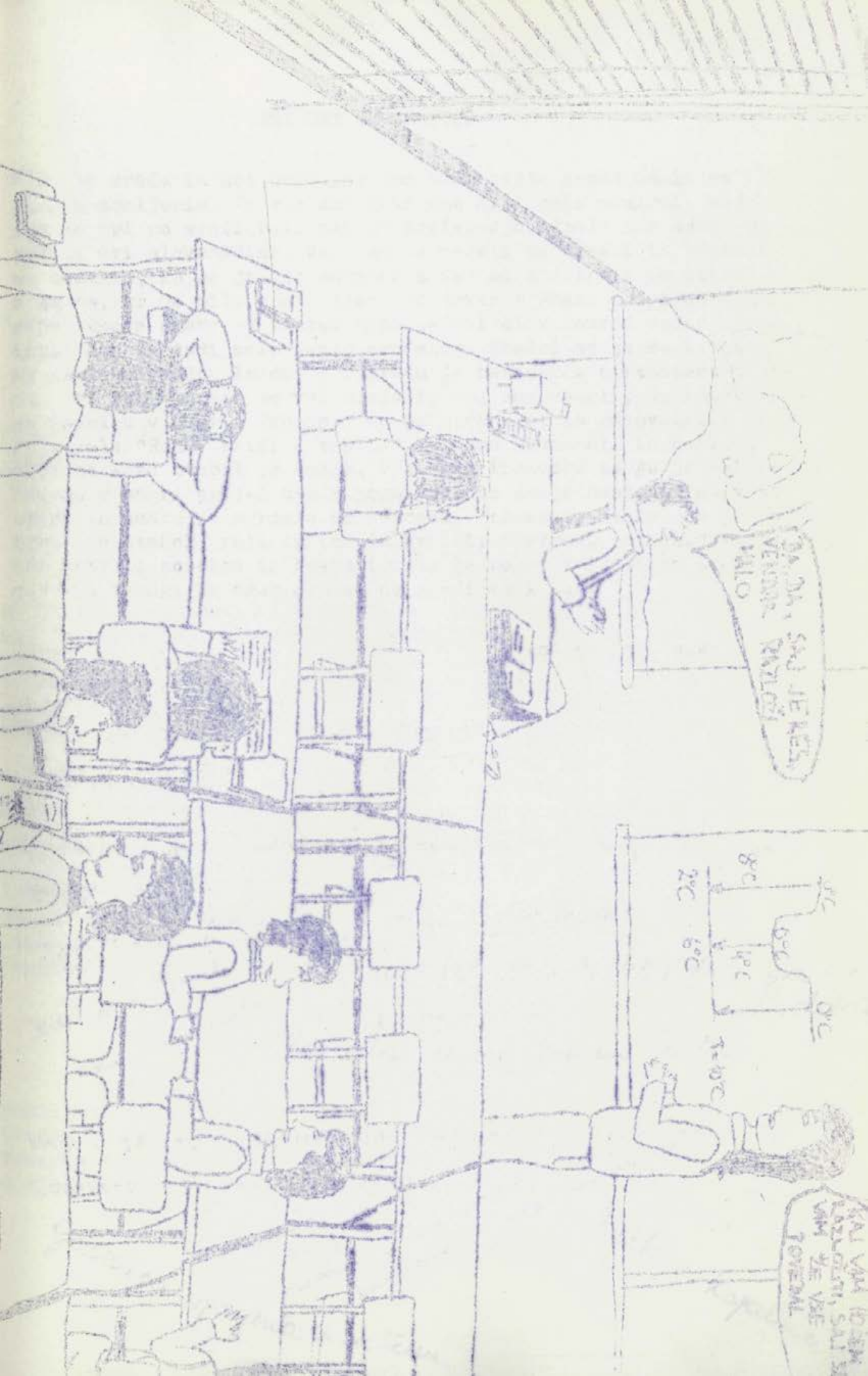
NEKDO TI JE STOPIL NA NOGO.
KAJ MU BOŠ REKEL?

Ne uponabljaj
starih prijtel!

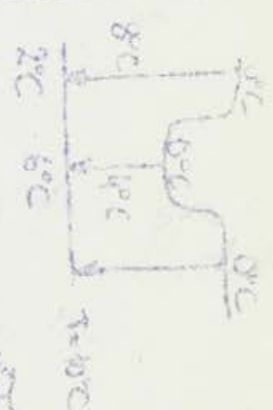
Opozoriti, kar nima ti
stopiti, kar nima ti
vodnjak!

Omeh!
dloua dulela! kaj
nisi kim od polinaje

Brez brud...

DA DA, SUD JE KEHA,
VETEMAN, PAKLOSI,
HALLO

KAL VAM HOSEM,
KAZLOSTI, SALI SE
VAM VE VSE
TOREBAL

PRI URI GEOGRAFIJE

Bila je sreda in kot običajno smo tudi tisto sredo imeli na urniku zemljepis. Že ves dopoldan smo bili zelo nemirni, saj smo se vsi po vrsti bali našega profesorja. Imeli smo odmor pri zadnji uri slovenščine. Vsi smo že sedeli za mizami in listali po zvezkih, ko se je moj sošolec z vse silo dvignil in stekel v omaro, ki je bila postavljena ob severni steni razreda. Tihot zaprl vrste omare. V tistem hipu je prišel v razred vedno strog, tisti dan pa tudi zelo jezen profesor. Vsedel se je za kateder in povlekel redovalnico. V razredu je nastopila smrtonosna tišina. Pri sebi pa smo se vsi smejali, saj smo vedeli, da imamo enega sošolca v omari. Profesor se je sprehajal po redovalnici in poklical: "Rosa, pridi k tabli." Vsi smo okameneli in čakali, kdaj bo Rosa stopil iz omare. V tistem trenutku pa ga je sključenega v omari prijel krč v nogo. Nehote se je naslonil na vrata omare in omara je zgrmelala po razredu. Profesor, misleč da je potres, je stekel proti vratom in kričal: "Potres, potres." Mi pa smo pobrali sošolca in omaro ter se še potem valjali od smeha, saj kaj takega se prav gotovo ne zgodi vsak dan.

... in v igri niso vedno zadovoljni s huanu, ker siho kuhajo. Zdeli bi, da bi se kaj izboljšalo in da bi dobili malo več hrane in piščice. Za to, kar plačamo, bi bilo lahko boljše, saj jim ne trizkrat in še to ni nič. Prosim, da bi ukrepili politiko in tolaž...

Andrej Koritnik 1. b

SKAJ SI REPOUTIL ZLATI ČOLN V MOČVIRJE?

Ušesce prvega lastnika:

"Kamno bo sam... Vred je ne stidu, tako da je stal... Tovarišice gleda vesno... Prijatelj pa se..."

Da odgovori: "France que je veux rester mineur!"

Keu raj bolj konstruktivni... Kaj eden, doma imam še tri!

Kaj eden, doma imam še tri!

Imali smo uro matematike. Tovariš veslega nologo. Ušesce se... KAY JE TO JE MAJHNO, ČENKASTO, DOLGO, OKROGLA, TOVARIŠ GA NE VEDETE. Črna se proti razredu in reša... ROSMATO, RILČASTO, ROVATO...

Gostnica spajema & poličem. Parodna knjig, obratni & kulturni... K. Beck v kopalnici.

" VSI VSE ZA NAŠ IZVIR,

DA BO RES NAŠ IN RES IZVIR!"

Kaj zanimivega se je nabralo v našem "izzivnem" predalu? Nekaj že ...
NA PRIMER:

Mi v domu nismo zadovoljni s hrano, ker slabo kuhajo. Želeli bi, da bi se kaj izboljšalo in da bi dobili malo več hrane in pijače. Za to, kar plačamo, bi bilo lahko boljše, saj jemo samo trikrat in še to ni nič. Prosim, da bi ukinili polento in golaž...

Majo

Učenec prvega letnika:

"Priatelj mi je pripovedoval, kako je bilo z njim pri uri kemije. Vrtel se je na stolu, tako da je stol škripal. Tovarišica vpraša razred: "Kdo se vrti?"

On odgovori: "Zemlja."

Tovarišica gleda vedno bolj debelo in vpraša: "Kdo je to rekel?" Priatelj pa se hinavsko smeje in ji odgovori: "Galileo Galilei."

Martin Praček 1. b

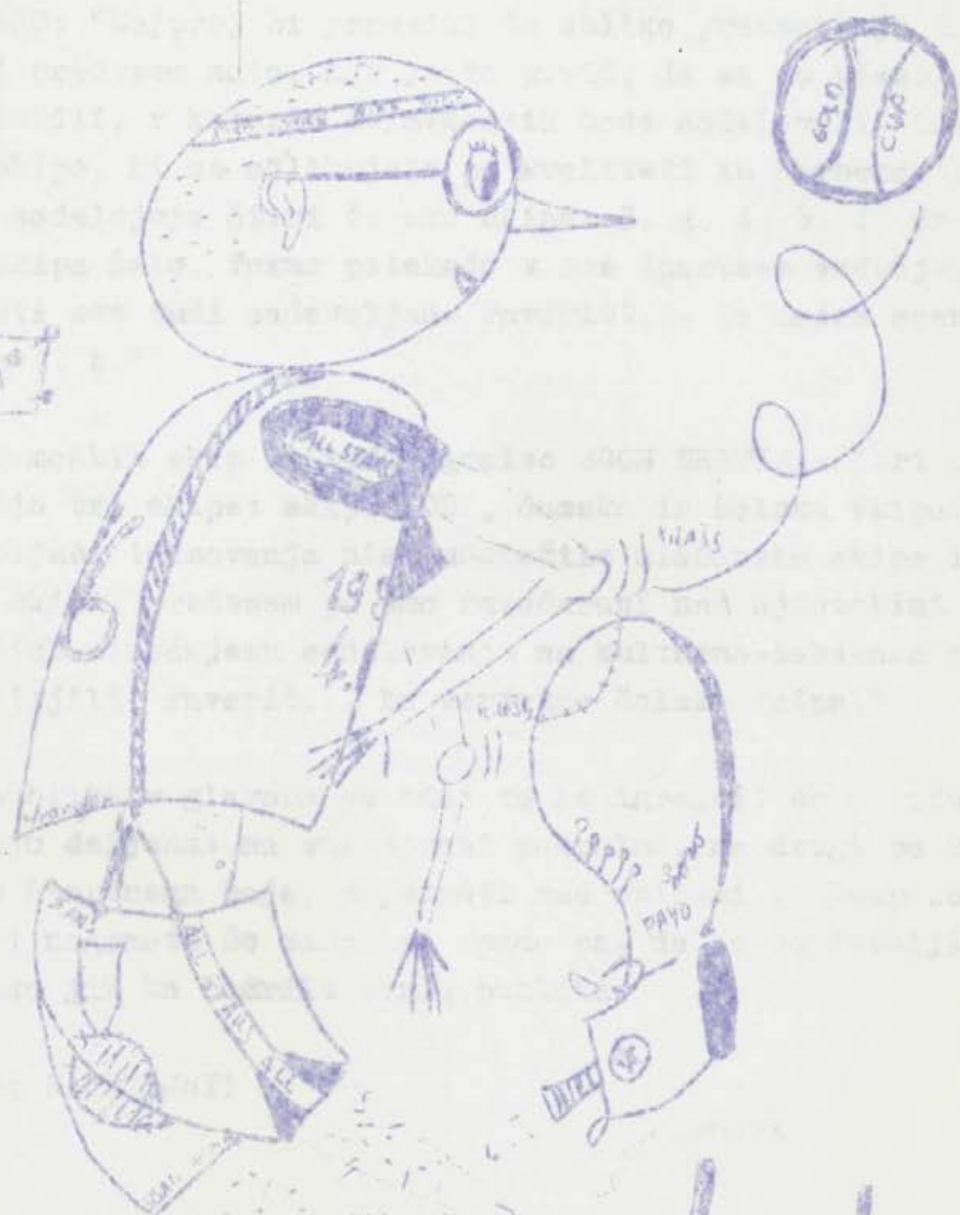
Imeli smo uro matematike. Tovariš razlaga nalogo. Učenec se dvigne in vpraša: "Lahko grem na "WC"?"

Tovariš ga ne razume. Obrne se proti razredu in reče: "Se štrinjate?!"

N. N.

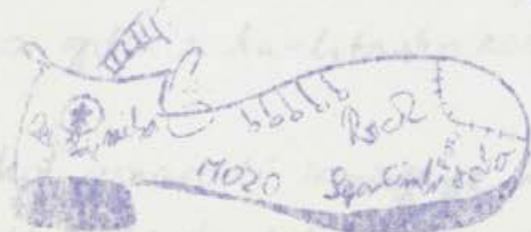
PONOVNO ČAKAMO NA

TZZIV!

MASKOTA

4.b

2011. 8. 10. 2

ŠOLA JE (BOLE) NAJ MANJ OBRUČLA

ŠOLA JE (BOLE) NAJ MANJ OBRUČLA

Športne dejavnosti današnjega dne so razdeljene na žensko odbojko in moški nogomet. Po načrtu naj bi se ekipe pomerile po "sistemu izpadanja", najboljši par ekip pa bi se uvrstil v finale in zaigral odločilno tekmo pred publiko. Kako pa se stvari v resnici odvijajo?

ŠOLA JE (BOLE) NAJ MANJ OBRUČLA

TOV. BOLKO: "Najprej bi pohvalil to oblike praznovanja dneva mladostj predvsem zato, ker je to prvič, da se učenci lahko sami odločili, v katerih dejavnostih bodo sodelovali. Tako smo dobili ekipe, ki se odlikujejo po kvaliteti in borbenosti. Pri odbojki sodelujejo štiri ženske ekipe: 3. a, 4. b, 4. dr, in mešana ekipa šole. Tekme potekajo v res športnem vzdušju, glede borbenosti sem tudi zadovoljen. Favorit?... Po mojem mnenju je to ekipa 4. b."

ŠOLA JE (BOLE) NAJ MANJ OBRUČLA

Selektor moških ekip in tudi igralec EGON BRATINA: "Pri nogometu sodelujejo tri ekipe: ekipa GOBI, domska in šolska ekipa. Žal se kljub obljubi tekmovanja niso udeležile mladinska ekipa iz Vipave, dve JLA ekipi, predvsem pa smo razočarani nad ajdovskimi študenti. Ti so kljub sinočnjemu sodelovanju na kulturno-zabavnem večeru danes zatajili. Favorit... bo verjetno šolska ekipa."

ŠOLA JE (BOLE) NAJ MANJ OBRUČLA

Čustvenja publike (v glavnem so zdaj to le igralci) se o vzdušju na tekmovanju deljena: na eni strani pohvalna, na drugi pa kritična na račun športnega boja, napetosti med ekipami... Razpoloženje je morda pri nogometu še zaprano, upemo pa, da se bo izboljšalo v finalu, ko jih bo bodrila širša publika.

Zmaga naj **NAJBOLJŠI!**

VOJKA

ŠOLA JE (BOLE) NAJ MANJ OBRUČLA

odbojkarcah pa kot konsekvenci zmaguje ekipa 4. b. Na tu tun
bolj malo marjanci, tako da na iziditu ni pravega vzdušja.

LIKOVNIKI: IDEJA PINK FLOYDOV MALO DRUGAČE

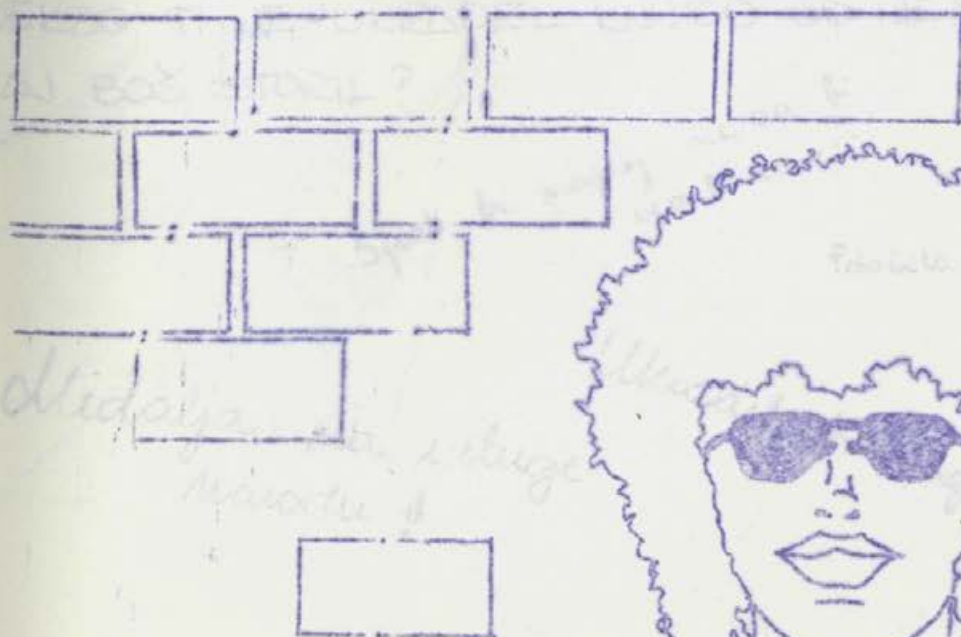
In kako se je vse skupaj začelo s tem risanjem in pisanjem po zidu?

Ideja je padla na sestanku mladinske organizacije in bila z navdušenjem sprejeta - tudi med učitelji. Sprva smo mislili, da bi bilo dobro narediti mozaik v travi pred šolo, pa se je vse skupaj zapletlo s kamenčki, ker se jih menda težko dobi. Vilijeva ideja je menda bila, da bi lahko narisali sceno Pink Floydov malo drugače. Začetek je dober; zid z odprtini, kjer bodo risbe na temo "razloži si sam". (Žuto) Nekaj metrov proč stojita tov. ravnatelj in tov. Mikuževa. Ko sem ju vprašala za mnenje, sta sama skomignila z rameni. "Jaz ne vem nič. Meni niso nič povedali. Jaz samo gledam in spam, da bo to zdaj boljše, kot so bile tiste čačke prej." Stalno budni mentor je tov. Bavčar, ki jim je svetoval pri izbiri barv in jim pomagal pri kompoziciji in tehnični izvedbi. Sicer pa tudi on ne pove veliko, razen te, da likovniki ustvarjajo prosto. Delajo seveda v delavnih oblekah, s čopiči v rokah barvajo, risajo in črtajo. Pravijo, da jim manjka le glasba, ki poveča delovno torilnost. (Glasbe ni, ker na šoli ni elektrike.)

Ko jih opazujem, se mi zdi vse skupaj neverjetno. Je mogoče, da imamo kljub vsej pasivnosti na naši šoli toliko mladih ustvarjalcev?

Te slike bodo povečale odprtost naše šole in zmanjšale občutek utesenjenosti. "To bo ostal lep spomin na generacijo, naslednja slika bo lahko izdelek na te generacije.", je še rekel tov. Bavčar.

Vida Bajc 3. dr

MED ŠAHISTI

koj ob začetku je bilo mnogo navdušencev in radovednežev,"
vi Klavdij, "ko pa sem iskal prijave za tekmovanje, se ni nihče
javil." Pravih korajžnežev in mojstrov ni bilo. Kljub vsemu
igrajo šah že cel dopolden, vendar bolj na prijateljski ravni.
lahko igra vsak, ne da bi bil javno razglašen za zmagovalca
poraženca. V šahovski sobi je mir, tišina, skoncentriranost in
nišljivoče razpoloženje, ki ga včasih skalijo prišleci s svojimi
vprašanji - ena izmed njih sem bila tudi jaz. Med šahisti
zmagovalca ne bomo imeli, teli pa bomo dober občutek, da so
si šahisti preživeli prijeten dopoldan.

VIDA BAJC

NE BERITE, ČE IMATE UMITO GLAVOI

Bil je zelo elegantno in intimno-24. 5 ob 8h - kulturni večer v ožjem sestavu - nastopajoči in pol zbornice, ki je s seboj privlekla še vse svoje potomce, da spoznajo šege in navade "izvoljenega ljudstva učencev".

Celofanski bonboni so tako osl,ndni!

Po splošno veljavnih zakonih je naš skupen kulturni večer (klub ajdovskih študentov, p,ast družboslovcev in sekstet) propadel. Ponudila se vam je priložnost, in to ne prvič, da brusite zobe in kratite čas z odstavljenimi resnicami o neumnosti in nespametnosti vsakršnega dela in sploh sanimanja za kulturo ali kakšno drugo neusmerjeno delo v reprodukcijo bodočih rodov.

Vendar dragi moji, postregla vam bom še z eno prastaro resnico - mi, ki smo "kulturnikovali", smo uživali od mraka do jutra. Tako, sedaj se menda ve - kdo bi bila lahko žrtev. Ker pa grešnik navadno čuti krivdo ali vsaj moralnega mačka (brez glavobola) in tega očitno ni, bi prvi del povesti lahko zaključili z ugotovitvijo - zločin ni bil storjen, volk je sit in koza cela ali pa koza je koza in volk je volk.....vse je relativno.

drugi del:

Organizacija tega "propadlega masovnega zločina" je bila slaba. Odpovedala je informativna in reklamna služba, poleg tega pa se tudi ni vedelo - kdo je šef. Kake je s kolektivno odgovornostjo pa že vestin da človek nima sto rek tudi..... nikoli običnili.

Na žalost pa ste vsi, ki ste to prebrali(berete), bili podvrženi pranju glave. Sploh se ne zavedate, da je to enkratna priložnost, da dobite nekaj zastonj.

e dovolite, takšni umiti in počesani ste res lepi in čeprav se
ega v svoji mladostni enkratnosti tako BOJITE (ne, ne branite se ne,
aj nič ne storite zoper to...) se zgodi, se zgodi....

NATADA

PREDAVANJE OB DIAPOZITIVIH

predaval je tov. Stane Žolnik iz Savinjske doline, ki nam ga
e priporočil predsednik OK ZSMS. Z diapozitivi je bila pred-
stavljen Indonezija - predvsem otok Borneo. To je otok, na
aterem živi 200 različnih plemen, med njimi so najštevilnejši
bani in Kajani, ki se ukvarjajo predvsem s poljedelstvom, lo-
om in ribištvom. Kapitalistični svet je prodrl tudi v ta pod-
očja; otok je surovinska baza za Nemčijo in Japonsko, obe
ržavi od tu izvažata ogromno lesa. Ljudje so tu pošteni, na-
jeni džungle, vedno pripravljene gostiti.

a otokom Borneom je bil predstavljen tudi otok Celebes, otok
ivjih orhidej in orangutanov. Tu živi pleme Toradžov, zemlja
e bogata.

udovita je Nova Kaledonija s koralnimi grebeni, vendar pa še
edno ostaja francoska kolonija in prebivalstvo bo potrebovalo
e veliko časa, da bo postalo neodvisno. Spoznali smo Avstra-
ljo, deželo koral, kjer prevladuje privatna lastnina in so
netje bogataši. Na žalost je tu močno prisotno delovanje usta-
ev, ki so po vojni emigrirali v to državo.

poznali smo svet, ki ga sami najbrž ne bomo nikoli obiskali.

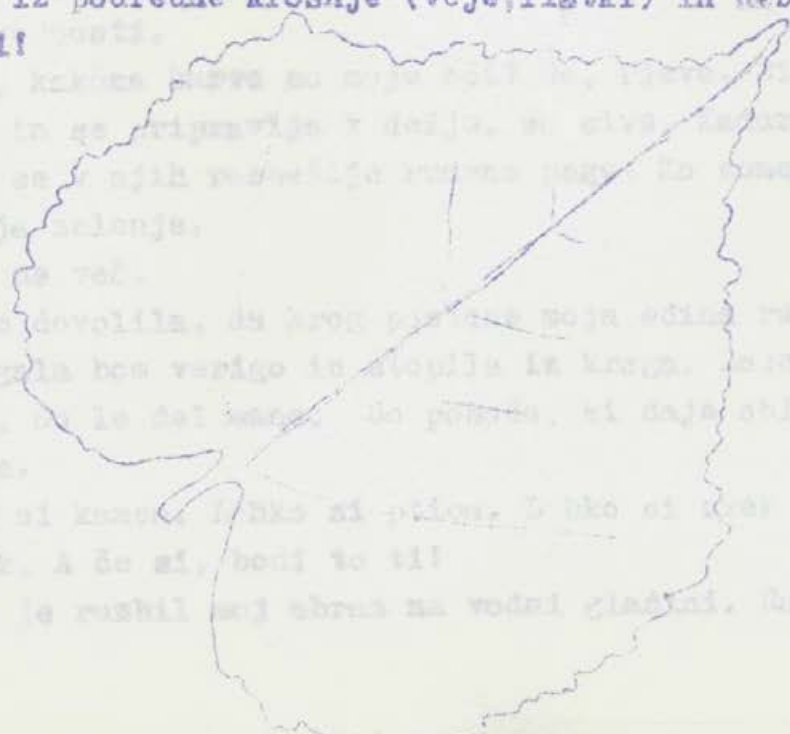
Marija Koren 4. dr

Kaj se zgodi, če se nekdo v razredu zagleda skozi okno?

DAJ NAJREJ IN ODGOVORI!

ZAKAJ JE TISTA VRBA TAKO BELO-ZELENA?

- Impresija-posledica zime.
- Pišem referat za sociologijo.
- Ker imam barvno slepoto.
- Vrba je obvodna rastlina. Sklanja se k vodi; njeno zelenilo je blede, kot bi ga izprala voda.
- Tisto sploh ni vrba.
- Ker je tako od vedno in bo tako ostalo.
- Ker je vrba najlepša prav v taki barvi! (a na žalost ni vrba)
- Očitno se še ni zavedla pomladi!
- Nišniku se je polilo preveč bele barve...
- Te trditve so iz logično filozofskega stališča "ganz alles" narobe. Svet je samo v nas in je torej vrba lahko le v barvi možganov dotičnega, ki jo gleda. Jaz jo vidim koderlajsasto!
- Ker po zakonih logike velja: če je belo-zelena, ne more biti zeleno-bela. Vzrok: konzerviranje v času zimskih ciklonskih valov in premajhna možnost odtalitve v konvekcijskih padavinah.
- Taka barva je posledica premajhnega števila klorofilnih zrnec v rastlini.
- Ko bom gledala "ta pravo" vrbo, bom razmišljala tudi o tem, če se mi bo dalo!
- Vrba je vrba in vse je drevo, iz tega sledi; drevo=vrba.
- Pa smo res filozofske premaknjeni; na to da je ta vrba privedno zložena iz podredne krošnje (veje, liatki) in debla, ste pa pozabili!

OSLIJALO NEMICA DNE

V vodnem ogledalu je nebo prosojno krhko. Nočna modrina se preliva v žametno sinjino. Tako blizu je, da bi segla z roko in odlomila košček zase. Nekoč bom storila to...

Včasih slišim ječati stara vrata. Grozeče cvilijo.

ramen med njimi se veča in liše moja stopala. Samo še korak. Ne, nočem videti prepada onkraj njih! Ogénj je že davno umrl. Le še pepel prekriva besede. Moje roke hočejo čisto studenčnico, da se v njej potopijo do dna. Prsti se bodo prepletli kot vitke jegulje in pregnali tomo.

Ne morem zbežati. Priklenjena sem na prag. Kot ujetnik se prestapljam v krogu. Vrtim se s svojo kroglo v naročju. Ne bi želela, da mi zdrsné iz rok, pade komu na nogo. To boli. ⁴reveč je bolesti na svetu.

Kada bi majhen, čisto neznaten sončen prostor, da postavim svoj čotor. Nočem ograj, nobenih zidov, ne letal, da bi me varovala.

Poznam moža, ki je srečen. Njegov vonj je pradaven, vonj po sprhneli zemlji in žitu, po prostranih daljavah. Izvil se je iz krila zemlji, vanjo se vrača vsak dan.

Toda on ne ve za milijone, ki stradajo, za vojne, ki pustošijo svet, za vse drobne spletke in laži, ki grenájo naše dneve. Njegovi koraki ne poznajo negotovosti. Srečen je v sv-
ji nevednosti.

Povej, kakšne barve so moje oči? Ne, rjave. Sive? Ko je oblačno in se pripravlja k dežju, so sive. Kadar blisk prepara nebo, se v njih razbežijo rumene pege. Ko sonce sije, v njih oznanja zelenje.

Torej ne veš.

Ne bom dovolila, da krog postane moja edina resničnost. Pretrgala bom verigo in stopila iz kroga. Moje roke niso stroj. So le del mane. So posoda, ki daje obliko mojim mislim.

Lahko si kamen. Lahko si ptica. Lahko si zver in lahko si človek. A če si, bodi to ti!

Kamen je razbil moj obraz na vodni gladini. Razpršil se je

v srebrne kapljice slike in ugasnil na penastem obrežju. Ostal je le kamen. Bel, ploščat prod. Skozi globino mojega obraza pada proti dnu. Umazana, skaljena je voda. Bele alge so vznemirjeno vzvalovale. Njegove sluzaste čaše slutijo uničenje. Vzvetele bodo poslednjič v vetru.

Nova semena bodo vzkliła iz njih.

Valovi so se razbežali. Vodna gladina se umirja v zaliva in mi vrača podobo. Tu sem. Se vedno jaz. In modrina neba nad menoj. Tako blizu je, da bi segla z roko in odlomila košček. Nekoč bom storila to...

Darja Pavlič

POČAKAJ ČAS,

KO BOŠ STAL NA POTI

K SONCU

TAM BOŠ SREČAL
MEHKE TRATE
SOČNIH ROŽ.
IN TAN BOŠ

NAŠEL

MENE.

ajra

Čeprav ni vzletelo nobeno letalo njenih las in je ni dohitel še noben val nove plime, čeprav je bila vremenska napoved ugodna in monsunskih vetrov s severa še ni bilo pričakovati, je nekaj vseeno izdajalo njeno nedostopno mirnost; oči so ji šelestele preglašeno. Da bi jih utišala, je gozdove trepalnic spustila k obrežjem spodnjih vek. Oči so se napile mlačne vlage in se niso več hotele odpreti. Obstala je slepa sredi toka svojih želja.

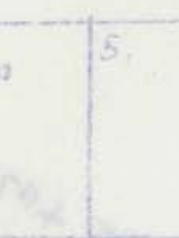
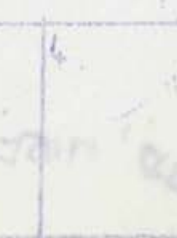
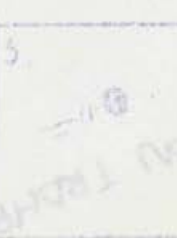
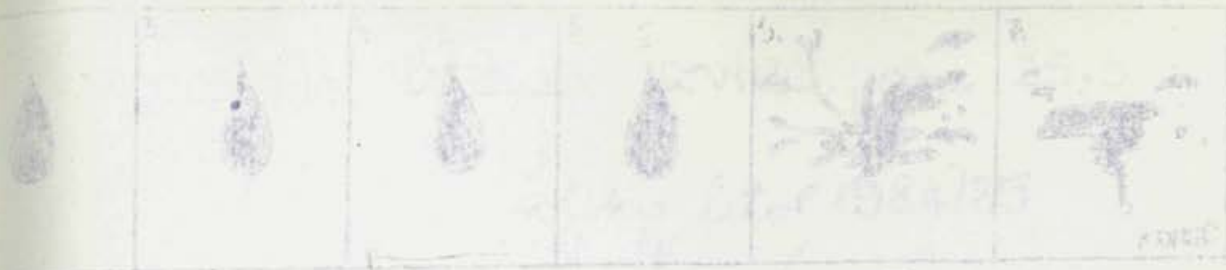
S katero od njih naj, najprej spregovori? Čutila jih je, kako z nogami iščejo oprimkov na njenem telesu, kako si hočeje z rokami izboriti vstop v vežo med plimi in velikimi možgani ter tam pritisniti na ustrezen gumb. Zakaj ne more ničesar videti, vse pa občutiti? Zakaj raje ničesar ne občuti in vse vidi?

So samo njene želje take? Samo one nosijo pod nevestino tenčico odvečin pajčolan? So si ob je gumijaste škornje samo zaradi dežja ali zato, da bi na njenem telesu pustile zanimivejše sledove? Zakaj ne odidejo? Zakaj ne spoznajo da bi bila rada sama s svojo samoto? Prva sprememba, ki jo je zaznala skozi oklepe svojih vek, je bila ta, da se je skozi kotičke med trepalnicami izmuznila do zenic belo-rumena svetloba. Prva je prodirala skozi mlačne zidove njenih misli in poglajala zaspelo letala, da so vzletela iz njenih las. Vse je postalo svetlo in enotavno. Ko je morala odpreti polkna same sebe, to zanjo ni bila breždaja. Bila je zmaga in predčasen prihod monsunskih vetrov.

VOJKA

modro neskončno
steklo, razpoka
infra žarenja,
telo obloženo
z pramodro
skrivnostjo,
z oklepom alg, s
sledjo vonja soli in
školjk, nemo
in zaprte oko,
skleda, napolnjena
z ribjimi solzami,
mreža nedeživeti
pasti, deviški pas
vseh vetrovnih resonanc
slep dotik neskončne
prostranosti...
griva vseh mojih fug,
budnost krika,
nezarasla pet...

Ta jolie

BRVĚ TOMAŽ SVOJ

POSEBNA KOLA KVIRA, dne 25.5.1985

šolsko leto 1984/85
št. 4

ZDENKA BLAŠKO

VOJKA ŽGAVEC

VIDA BAJC

MIRJA PAVLIČ

MIRA POGAČNIK

NATAŠA BATAGELJ

MARJIA KOREN

TIPKALI!
MOJCA KRAPEK
IN POODVEK
VESNA

NA VLAKU NAŠEGA
USTVARJANJA

IZTOK ŠIROK, GREGOR TINTA, MIRJAN TRAMPK